

Raiffeisen Bank Zrt.

Konszolidált pénzügyi kimutatások

2016. december 31.

Tartalomjegyzék

- I. Független Könyvvizsgálói Jelentés
- II. Összevont (konszolidált) éves beszámoló
 - Összevont (konszolidált) eredménykimutatás
 - Összevont (konszolidált) átfogó jövedelemkimutatás
 - Összevont (konszolidált) pénzügyihelyzet-kimutatás
 - Összevont (konszolidált) kimutatás a saját tőke változásáról
 - Összevont (konszolidált) cash flow-kimutatás
 - Kiegészítő megjegyzések az összevont (konszolidált) pénzügyi kimutatásokhoz
- III. Összevont (konszolidált) üzleti jelentés

KPMG Hungária Kft.
Váci út 31.
H-1134 Budapest
Hungary

Tel.: +36 (1) 887 71 00
Fax: +36 (1) 887 71 01
E-mail: info@kpmg.hu
Internet: kpmg.hu

Független könyvvizsgálói jelentés

A Raiffeisen Bank Zrt. részvényesének

Vélemény

Elvégeztük a Raiffeisen Bank Zrt. és leányvállalatai (továbbiakban „a Csoport”) 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásainak a könyvvizsgálatát, amely konszolidált pénzügyi kimutatások a 2016. december 31-i fordulónapra elkészített konszolidált pénzügyi helyzet-kimutatásból – melyben az eszközök összesen értéke 1.994.329 M Ft –, az eredmény és az egyéb átfogó jövedelem ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált kimutatásából – melyben az időszak eredménye 15.015 M Ft nyereség –, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált sajáttőkeváltozás-kimutatásból és konszolidált cash flow-kimutatásból, valamint a jelentős számviteli politikák összefoglalását és egyéb magyarázó információkat tartalmazó kiegészítő megjegyzésekből állnak.

Véleményünk szerint a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak a Csoport 2016. december 31-én fennálló konszolidált pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált pénzügyi teljesítményéről és konszolidált cash-flow-iról a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban, ahogyan azokat az EU befogadta (továbbiakban: „EU IFRS-ek”).

Vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségeink bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelősségei” szakasza tartalmazza. Függetlenek vagyunk a Csoporttól a konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálata szempontjából a Magyarországon hatályos etikai követelményekkel összhangban, és eleget tettünk egyéb etikai felelősségeinknek ezekkel a követelményekkel összhangban. Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő ahhoz, hogy megalapozza véleményünket.

Egyéb információk

Az egyéb információk a Csoport 2016. évi összevont (konszolidált) üzleti jelentéséből állnak. A konszolidált pénzügyi kimutatásoknak az EU IFRS-ek szerinti elkészítése mellett a vezetés felelős az összevont (konszolidált) üzleti jelentésnek a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban „számviteli törvény”), illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért.

A jelentésünk „Vélemény” szakaszában a konszolidált pénzügyi kimutatásokra adott véleményünk nem vonatkozik az összevont (konszolidált) üzleti jelentésre.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk az összevont (konszolidált) üzleti jelentés átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy az összevont (konszolidált) üzleti jelentés lényegesen ellentmond-e a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak, vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy az lényeges hibás állítást tartalmaz.

Az összevont (konszolidált) üzleti jelentéssel kapcsolatban, a számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá az összevont (konszolidált) üzleti jelentés átolvasása során annak a megítélése, hogy az összevont (konszolidált) üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve, ha van, egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban készült-e.

A könyvvizsgálat során elvégzett munkánk alapján véleményünk szerint:

- a Csoport 2016. évi összevont (konszolidált) üzleti jelentése összhangban van a Csoport 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásaival és
- az összevont (konszolidált) üzleti jelentés a számviteli törvény előírásaival összhangban készült.

Mivel egyéb más jogszabály a Csoport számára nem ír elő az összevont (konszolidált) üzleti jelentésre vonatkozó további követelményeket, ezért ezzel kapcsolatban az összevont (konszolidált) üzleti jelentésre vonatkozó véleményünk nem tartalmaz a számviteli törvény 156. § (5) bekezdésének h) pontjában előírt véleményt.

A fentiekén túl a Csoportról és annak környezetéről megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy a tudomásunkra jutott-e bármely lényegesnek tekinthető hibás közlés (lényeges hibás állítás) az összevont (konszolidált) üzleti jelentésben, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás közlés (hibás állítás) milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelősségei a konszolidált pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal, ahogyan azokat az EU befogadta, összhangban történő elkészítéséért és valós bemutatásáért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése.

A konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős a Csoport vállalkozás folytatására való képességének felméréseért, a vállalkozás folytatásával kapcsolatos kérdéseknek az adott helyzetnek megfelelő közzétételéért, valamint – kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Csoportot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor nem áll előtte ezen kívül más reális lehetőség – a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazásáért.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálataért való felelősségei

Célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint a véleményünket tartalmazó könyvvizsgálói jelentést bocsátani ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja a létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha önmagukban vagy együttesen ésszerű várakozások alapján befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvényekkel és egyéb jogszabályokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat részeként szakmai megítélést alkalmazunk és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- Azonosítjuk és felbecsüljük a konszolidált pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezekre a kockázatokra reagáló könyvvizsgálati eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint a véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tártásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.

- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politikák megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességével kapcsolatban. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívunk a figyelmet a konszolidált pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy, amennyiben az ilyen közzétételek nem megfelelőek, minősítenünk kell véleményünket. Következtetéseink a könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük a konszolidált pénzügyi kimutatások, beleértve a közzétételeket is, átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, valamint azt, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások a valós bemutatást megvalósító módon mutatják-e be a mögöttes ügyleteket és eseményeket.
- A konszolidált pénzügyi kimutatásokra vonatkozó vélemény nyilvánításához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a Csoporton belüli gazdálkodó egységek vagy üzleti tevékenységek pénzügyi információiról. Felelősek vagyunk a csoportaudit irányításáért, felügyeletéért és elvégzéséért. Továbbra is kizárólagos felelősséggel tartozunk a könyvvizsgálói véleményünkért.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Budapest, 2017. április 21.

KPMG Hungária Kft.

Nyilvántartási szám: 000202

Henye István
Partner, Kamarai tag könyvvizsgáló
Nyilvántartási szám: 005674

(Millió forint)

	<i>Kiegészítő megjegyzések</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kamat- és kamatjellegű bevételek	(5)	54.822	67.177
- készpénz és készpénz-egyenértékesek után		306	5.474
- bankközi kihelyezések után		3.719	1.402
- ügyfeleknek nyújtott hitelek után		36.411	47.386
- értékpapírok után		13.011	11.298
- lízing után		1.375	1.617
Kamat- és kamatjellegű ráfordítások	(6)	22.714	28.653
- bankokkal szemben		4.511	5.173
- ügyfelekkel szemben		4.781	9.359
- kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után		2.584	4.220
- hátrasorolt kötelezettségek után		3.259	4.516
- egyéb kamatjellegű ráfordítás		7.579	5.385
Nettó kamatbevétel		32.108	38.524
Jutalék- és díjbevételek		38.914	40.584
Jutalék- és díjráfordingások		6.905	7.412
Nettó jutalék- és díjbevétel	(7)	32.009	33.172
Osztalékbevétel		0	5
Nettó kereskedési bevétel	(8)	13.174	9.430
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	(9)	373	581
Egyéb üzleti bevétel	(10)	4.369	4.735
Üzleti bevételek		17.916	14.751
Értékvesztés és céltartalék	(11)	508	-11.258
<i>Ebből: Elszámolási törvényből adódó eredmény</i>	(17)	<i>-2.185</i>	<i>-20.844</i>
Munkabér és juttatások	(12)	23.221	23.218
Bérleti díj ráfordítások		5.113	9.493
Berendezések költségei		4.025	5.174
Egyéb működési ráfordítások	(10)	34.080	49.292
Üzleti ráfordítások		66.439	87.177
Adózás előtti eredmény		15.086	10.528
Tényleges adó	(13)	67	231
Halasztott adó	(13)	4	19
Tárgyévi eredmény		15.015	10.278
Ebből:			
Tőketulajdonosokra jutó hányad		15.015	9.984
Kisebbségi részesedésekre jutó hányad		0	294

A 11-93. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számviteli Főosztályvezető

Dátum: 2017. április 21.

(Millió forint)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Tárgyévi eredmény	15.015	10.278
Egyéb átfogó jövedelem		
Pénzügyi eszközök egyéb átfogó jövedelemben megjelenő valós érték változása:		
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének változása	3.671	912
Eredménybe átvett rész	-1.315	-7
Cash flow fedezeti ügyletek:		
Hatékony rész valós értékének változása	864	1.090
Eredménybe átvett rész	820	117
Egyéb átfogó jövedelmet terhelő nyereségadó	-1	16
Egyéb tárgyévi, nyereségadó utáni átfogó jövedelem	4.039	2.128
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	19.054	12.406
A teljes átfogó jövedelemből:		
Tőketulajdonosokra jutó hányad	19.054	12.112
Kisebbségi részesedésekre jutó hányad	0	294
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	19.054	12.406

A 11-93. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számviteli Főosztályvezető

Dátum: 2017. április 21.

(Millió forint)

ESZKÖZÖK	Kiegészítő megjegyzések	2016	2015
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	(15)	260.921	505.024
Bankközi kihelyezések	(16)	250.536	59.194
Nettó hitelállomány	(17)	835.104	914.198
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	(18)	152.799	175.150
Értékesíthető értékpapírok	(19)	210.373	62.001
Lejáratig tartandó értékpapírok	(19)	209.359	187.611
Befektetések kapcsolt vállalkozásokban	(20)	9	9
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	(20)	431	1.341
Ingatlanok, gépek, berendezések	(21)	15.936	17.335
Befektetési célú ingatlanok	(21)	0	0
Immateriális javak	(22)	12.982	12.653
Goodwill	(23)	1.048	1.048
Tényleges adókövetelések		24	13
Halasztott adókövetelések	(39)	0	0
Egyéb eszközök	(25)	44.807	30.228
Értékesítésre tartott eszközök	(33)	0	0
Összes eszköz		1.994.329	1.965.805

KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE

Bankbetétek	(27)	263.782	274.544
Ügyfélbetétek	(28)	1.325.354	1.293.677
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	(29)	38.741	64.761
Hátrasorolt kötelezettségek	(30)	59.598	60.018
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	(26)	42.457	44.436
Tényleges adókötelezettség		1	45
Halasztott adókötelezettség	(39)	35	123
Céltartalékok	(32)	5.092	11.045
Egyéb kötelezettségek	(31)	84.644	60.870
Értékesítésre tartott kötelezettségek	(33)	0	0
Összes kötelezettség		1.819.704	1.809.519

Anyavállalatra jutó saját tőke		174.625	155.729
Törzsrészesvények		50.000	50.000
Jegyzett tőke	(34)	50.000	50.000
Felhalmozott eredmény	(36)	-173.732	-186.784
Tőketartalék	(35)	293.094	293.094
Általános tartalék*	(35)	2.668	863
Értékelési tartalék	(35)	2.595	-1.444
Kisebbségi részesedés	(37)	0	557
Összes saját tőke		174.625	156.286
Összes kötelezettség és saját tőke		1.994.329	1.965.805

A 11-93. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

* 2015-ben az általános tartalék nem került külön bemutatásra.

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számvetési Főosztályvezető

Dátum: 2017. április 21.

(Millió forint)

KONSZOLIDÁLT KIMUTATÁS A SAJÁT TŐKE VÁLTOZÁSÁRÓL

Kiegészítő megjegyzések

	(34)	(35)	(35)	(35)	(35)	(36)	(37)
Egyenleg 2016. január 1-jén	50.000	50.000	293.094	863	-1.444	-186.784	557
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem							
Eredmény	0	0	0	0	0	15.015	0
Egyéb átfogó jövedelem							
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének nettó változása, adó nélkül	0	0	0	0	3.670	0	0
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének az eredménybe átvett nettó változása, adó nélkül	0	0	0	0	-1.315	0	0
Cash flow fedezeti ügyletek hatékony részének nettó valós értékének változása, adó nélkül	0	0	0	0	864	0	0
Cash flow fedezeti ügyletek valós értékének az eredménybe átvett nettó változása, adó nélkül	0	0	0	0	820	0	0
Teljes tárgyévi egyéb átfogó jövedelem	0	0	0	0	4.039	4.039	0
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	0	0	0	0	4.039	15.015	0
A tulajdonosokkal folytatott, közvetlenül a saját tőkében elszámolt ügyletek							
Tulajdonosi hozzájárulások és tulajdonosoknak történő kifizetések	0	0	0	0	0	0	0
Jegyzett tőke kibocsátása és részvény kibocsátási felár	0	0	0	1.805	0	-1.805	0
Átvezetés tartalékokba, adó nélkül	0	0	0	1.805	0	-1.805	0
Teljes tulajdonosi hozzájárulás és tulajdonosoknak történő kifizetés	0	0	0	1.805	0	-1.805	0
Tulajdonosi részesedés változása	0	0	0	0	0	-158	0
Kisebbségi részesedések tárgyévi változása	0	0	0	0	0	0	-557
Kisebbségi részesedés tárgyévi csökkenése	0	0	0	0	0	0	-557
Tulajdonosi részesedés teljes változása	0	0	0	0	0	-158	-715
Összes, közvetlenül a saját tőkében elszámolt, tulajdonosokkal folytatott ügylet	0	0	0	1.805	0	-1.963	-557
Egyenleg 2016. december 31-én	50.000	50.000	293.094	2.668	2.595	-173.732	0
							174.625

A 11-93. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.
* 2015-ben az általános tartalék nem került külön bemutatásra.

Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

Gáspár Tibor
Számvetési Főosztályvezető

Dátum: 2017. április 21.

(Millió forint)

KONSZOLIDÁLT KIMUTATÁS A SAJÁT TŐKE VÁLTOZÁSÁRÓL

Kiegészítő megjegyzések

Egyenleg 2015. január 1-jén	Törzsrész- vények (34)	Jegyzett tőke (35)	Tőketartalék (35)	Általános tartalék* (35)	Értékelési tartalék (35)	Összes egyéb tartalék (36)	Felhalmozott eredmény (37)	Saját tőke összesen (37)	Saját tőke összesen
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	50.000	50.000	249.481	0	-3.572	245.909	-196.214	99.695	100.334
Eredmény	0	0	0	0	0	0	9.984	9.984	10.278
Egyéb átfogó jövedelem									
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének nettó változása,	0	0	0	0	928	928	0	928	928
adó nélkül									
Értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékének az eredménybe	0	0	0	0	-7	-7	0	-7	-7
változása, adó nélkül									
Cash flow fedezeti ügyletek hatékony részének nettó valós értékének változása, adó nélkül	0	0	0	0	1.090	1.090	0	1.090	1.090
Cash flow fedezeti ügyletek valós értékének az eredménybe átvett nettó változása, adó nélkül	0	0	0	0	117	117	0	117	117
Teljes tárgyévi egyéb átfogó jövedelem	0	0	0	0	2.128	2.128	0	2.128	2.128
Teljes tárgyévi átfogó jövedelem	0	0	0	0	2.128	2.128	9.984	12.112	12.406
A tulajdonosokkal folytatott, közvetlenül a saját tőkében elszámolt ügyletek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulajdonosi hozzájárulások és tulajdonosoknak történő kifizetések	0	0	43.613	0	0	43.613	0	43.613	43.613
Jegyzett tőke kibocsátása és részvénykibocsátási felár	0	0	0	863	0	863	-863	0	0
Átvezetés tartalékokba, adó nélkül	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teljes tulajdonosi hozzájárulás és tulajdonosoknak történő kifizetés	0	0	43.613	863	0	44.476	-863	43.613	43.613
Tulajdonosi részesedés változása	0	0	0	0	0	0	309	309	309
Kisebbségi részesedések tárgyévi változása	0	0	0	0	0	0	0	0	-376
Kisebbségi részesedés tárgyévi csökkenése	0	0	0	0	0	0	0	0	-376
Tulajdonosi részesedés teljes változása	0	0	0	0	0	0	309	309	-67
Összes, közvetlenül a saját tőkében elszámolt, tulajdonosokkal folytatott ügylet	0	0	43.613	863	0	44.476	-554	43.922	43.546
Egyenleg 2015. december 31-én	50.000	50.000	293.094	863	-1.444	292.513	-186.784	155.729	156.286

A 11-93. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

* 2015-ben az általános tartalék nem került külön bemutatásra.

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számvetési Főosztályvezető

Dátum: 2017. április 21.

KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁS	Kiegészítő megjegyzések	2016	2015
Tárgyévi eredmény		15.015	10.278
<i>Működési tevékenységből származó cash flow:</i>			
<i>Módosító tételek:</i>			
Értékcsökkenés és amortizáció	(21, 22)	4.883	10.077
Nem pénzügyi eszközök nettó értékvesztés miatti vesztesége	(17)	-351	-102
Pénzügyi eszközök nettó értékvesztés miatti vesztesége és leírása	(11)	-508	11.258
Nettó kamatbevétel	(5)	-32.108	-38.523
Tárgyi eszközök és immateriális javak eladásának eredménye		-4	276
Egyéb		-1.365	-54
Nyereségadó-ráfordítás	(13)	71	250
		-29.382	-16.818
Hitelintézeti kihelyezések állományváltozása	(16)	-191.342	-27.663
Ügyfelekkel szembeni követelések változása	(17)	79.602	198.373
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt instrumentumok állományváltozása	(18)	7.243	-7.850
Értékesíthető értékpapírok állományváltozása (átértékelés nélkül)	(19)	-146.106	-59.718
Egyéb eszközök és értékesítésre tartott eszközök állományváltozása	(25,33)	-14.635	27.265
Hitelintézetekkel szembeni kötelezettségek állományváltozása	(27)	-10.762	-39.934
Ügyfelekkel szembeni kötelezettségek állományváltozása	(28)	32.185	-31.274
Egyéb kötelezettségek, céltartalékok és értékesítésre tartott kötelezettségek állományváltozása	(31,32,33)	17.313	-2.979
		-226.502	56.220
Kapott kamat- és osztalékbevétel		54.822	67.181
Fizetett kamatok		-22.735	-28.653
Fizetett nyereségadó		-215	-57
Működési tevékenység során keletkezett (felhasznált) nettó pénzeszköz		-208.997	88.151
<i>Befektetési tevékenységből származó cash flow:</i>			
Értékpapírok beszerzése	(19)	-101.865	-146.826
Értékpapírok értékesítése	(19)	94.930	91.489
Kapcsolt vállalkozásokban lévő részesedések beszerzése		0	0
Kapcsolt vállalkozásokban lévő részesedések értékesítése		0	0
Egyéb részesedések beszerzése		0	0
Egyéb részesedések értékesítése	(20)	1.406	6
Tárgyi eszközök beszerzése	(21)	-1.048	-1.992
Tárgyi eszközök értékesítése	(21)	748	53
Immateriális javak beszerzése	(22,23)	-3.590	-3.357
Immateriális javak értékesítése	(22,23)	82	0
Befektetési tevékenység során felhasznált nettó pénzeszköz		-9.337	-60.627

	<i>Kiegészítő megjegyzések</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Finanszírozási tevékenységből származó cash flow:			
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok változása	(29)	114	-8.992
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok visszafizetése	(29)	-26.134	-30.812
Hátrasorolt kötelezettségek változása	(30)	0	-44.677
Új részvények kibocsátása és részvénykibocsátási felárból származó bevétel	(34)	0	43.546
Fizetett osztalék		0	0
Finanszírozási tevékenységből származó nettó pénzeszköz		-26.020	-40.935
Készpénz és készpénz-egyenértékesek nettó növekedése / csökkenése		-244.354	-13.411
Készpénz és készpénz-egyenértékesek állománya az év elején		505.024	518.386
Árfolyamhatás		251	49
Készpénz és készpénz-egyenértékesek állománya az év végén		260.921	505.024

A 11-93. oldalon található Kiegészítő megjegyzések a konszolidált pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

.....
Tölgyes Ágnes
Gazdasági Igazgató

.....
Gáspár Tibor
Számvetési Főosztályvezető

Dátum: 2017. április 21.

1) Általános megjegyzések

A Raiffeisen Bank Zrt. (a „Bank”) 1987-ben kezdte meg működését, mint Magyarországon bejegyzett kereskedelmi bank. A Bank székhelye Magyarországon, a 1054 Budapest, Akadémia u. 6. szám alatt található.

A Bank a Magyar Nemzeti Banktól teljes körű kereskedelmi banki engedélyt kapott és pénzügyi tevékenységek széles körét végzi. A Bank 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásai a Bankra és annak leányvállalataira (a továbbiakban együtt: a „Csoport”) vonatkoznak. A konszolidált leányvállalatokról további információ a 43. számú kiegészítő megjegyzésben található.

A Bankot a Raiffeisen-RBHU Holding GmbH ellenőrzi. A Bankcsoport végső anyavállalata a Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH.

2) A beszámoló összeállításának alapja**a) Megfelelőségi nyilatkozat**

A Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásai az Európai Unió által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (IFRS) összhangban készültek.

Az IFRS-ek a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) és annak jogelőd testülete által kibocsátott számviteli elveket, valamint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Értelmezési Bizottság (IFRIC) és annak jogelőd testülete által kiadott értelmezéseket foglalják magukban.

A Tulajdonos 2017. április 26-én hagyta jóvá a konszolidált pénzügyi kimutatások közzétételét.

b) Az értékelés alapja

A konszolidált pénzügyi kimutatások alapvetően az eredeti bekerülési érték figyelembevételével készültek, kivéve az alábbi esetekben:

- a derivatív pénzügyi instrumentumok értékelése valós értéken történik,
- az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értéken szerepelnek,
- az értékesíthető pénzügyi eszközök értékelése valós értéken történik,
- a fedezeti ügyletek részét képező eszközök és kötelezettségek valós értéken kerülnek kimutatásra a fedezett kockázat tekintetében,
- minden egyéb pénzügyi eszköz és kötelezettség, valamint minden nem pénzügyi eszköz és kötelezettség amortizált bekerülési értéken vagy eredeti bekerülési értéken jelenik meg.

A pénzügyi kimutatások készítése megköveteli, hogy a vezetőség olyan megítéléseket, becsléseket és feltételezéseket alkalmazzon, amelyek befolyásolják a számviteli elvek alkalmazását és az eszközök, források, bevételek és ráfordítások összegét. A tényleges értékek eltérhetnek ezektől a becslésektől.

A becsléseket és feltételezéseket folyamatosan felülvizsgálják. A számviteli becslések felülvizsgálata során feltárt eltérések a feltárás időszakában, illetve azt követően kerülnek megjelenítésre, ha későbbi időszakok is érintettek.

A számviteli politika alkalmazása során használt olyan becslések jelentős bizonytalansági forrásait, valamint az olyan kritikus megítéléseket, amelyek a legjelentősebb hatást gyakorolják a pénzügyi kimutatásokra, a 41. számú kiegészítő megjegyzés mutatja be.

c) Funkcionális és bemutatási pénznem

A konszolidált pénzügyi kimutatások magyar forintban készültek, amely a bank funkcionális pénzneme. Hacsak nincs eltérően jelölve, az adatok millió forintra kerekítve kerülnek bemutatásra.

d) A számviteli politika változásai

Ebben az évben nem történt változtatás a számviteli politikában.

3) A számviteli politika lényeges elemei

A számviteli politika a pénzügyi kimutatások elkészítése során a Csoport által alkalmazott sajátos elveket, alapelveket, konvenciókat, szabályokat és gyakorlatokat foglalja magában. Az alábbiakban közzétett számviteli politika a beszámolóban megjelenített minden időszakra és a Csoport minden tagjára következetesen alkalmazásra került.

a) A pénzügyi kimutatások prezentálása

A jelen pénzügyi kimutatások a Bank és leány-, valamint társult vállalatai a (továbbiakban: a Csoport) kimutatásait foglalják magukban. A leányvállalatok bevételei, ráfordításai, eszközei és kötelezettségei a megfelelő kimutatássorokon szerepelnek a konszolidált pénzügyi kimutatásokban, az egymás közötti egyenlegek és tranzakciók kiszűrését követően.

b) A konszolidáció alapja**i. Leányvállalatok**

A leányvállalatok azok a gazdálkodó egységek, amelyek a Bank ellenőrzése alatt állnak. Ellenőrzés fennállásáról akkor beszélünk, ha a Bank közvetlenül vagy közvetve képes egy gazdálkodó egység pénzügyi és működési politikájának irányítására annak érdekében, hogy a gazdálkodó egység tevékenységéből hasznot szerezzen. Annak megítélésakor, hogy a Bank ellenőrzést gyakorol-e egy adott gazdálkodó egység fölött, a jelenleg gyakorolható vagy átváltható potenciális szavazati jogok létezését és hatását kell figyelembe venni. A leányvállalatok pénzügyi kimutatásai az ellenőrzés létrejöttének kezdetétől annak megszűnéséig képezik a konszolidált pénzügyi kimutatások részét. A leányvállalatok Bank általi akvizíciójának elszámolása a „felvásárlási módszer” (purchase method) alkalmazásával történik. Az akvizíció költsége az átadott ellenértéknek a felvásárlás időpontjában számított valós értéke valamennyi, közvetlenül az akvizíció érdekében felmerülő költséggel együtt. A felvásárolt társaság azonosítható eszközeinek, kötelezettségeinek és függő kötelezettségeinek értékelése a felvásárlás napján számított valós értéken történik. Amennyiben az akvizíciós költség meghaladja a Bank felvásárolt azonosítható eszközökből, kötelezettségekből és függő kötelezettségekből való részesedésének valós értékét, a különbözet goodwillként kerül elszámolásra. Amennyiben az akvizíciós költség kevesebb, mint a Bank felvásárolt azonosítható eszközökből, kötelezettségekből és függő kötelezettségekből való részesedésének valós értéke, a különbözetet azonnal az eredménykimutatásban jeleníti meg a felvásárolt eszközök azonosításának és értékelésének újbóli meghatározását követően.

ii. Speciális célú gazdálkodó egységek

A speciális célú gazdálkodó egységek valamely szűk, pontosan körülhatárolt cél – például egy konkrét hitelügylet – végrehajtására létrehozott gazdálkodó egységek. A speciális célú gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásait akkor tartalmazzák a Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásai, ha a Csoporttal fennálló kapcsolatuk tartalmának, valamint az adott gazdálkodó egység kockázatainak és hasznainak értékelése alapján a speciális célú gazdálkodó egység a Csoport ellenőrzése alatt áll.

iii. Alapkezelési tevékenység

A Csoport befektetők megbízásából befektetési alapokban tartott eszközöket kezel. Ezeknek a befektetési alapoknak a pénzügyi kimutatásait nem tartalmazzák a jelen konszolidált pénzügyi kimutatások, csak abban az esetben, ha a Csoport ellenőrzi a befektetési alapot. A Csoport alapkezelési tevékenységére vonatkozó információkat a 44. számú kiegészítő megjegyzés tartalmazza.

iv. Ellenőrzés

A konszolidációnak egyetlen alapfeltétele van, mégpedig a kontroll gyakorlása. Kontrollról akkor beszélünk, ha a befektető az alábbi három feltétel mindegyikével rendelkezik: (a) befektetés feletti irányítói befolyással, (b) a befektető ki van téve a befektetés hozamainak változékonyságának, továbbá (c) a befektető a befolyásával képes a hozamok mértékére hatással lenni. A kontroll fogalma a Nemzetközi Számviteli Sztenderdek (IFRS) 10-ben került meghatározásra. A Bank alkalmazta a kontroll új fogalmát és a releváns hatások figyelembe vételével konszolidálta a leányvállalatokat.

v. A konszolidáció során kiszűrt tranzakciók

Az egymás közötti egyenlegek, valamint a csoporton belüli tranzakciók realizált és nem realizált bevételei és ráfordításai kiszűrésre kerülnek a konszolidált beszámoló készítése során. A nem realizált veszteségek ugyanúgy kiszűrésre kerülnek, mint a nem realizált nyereségek, de csak amennyiben nincs értékvesztésre utaló bizonyíték.

vi. Közös irányítás

A Csoport a közös irányítás alatt álló gazdálkodási egységek közötti tranzakciókat következetesen valós érték módszer alkalmazásával számolja el a konszolidált pénzügyi kimutatásaiban az eszközök és források kezdeti megjelenítésekor. A valós érték elszámolásának módszere során a közös irányítás alatt álló gazdálkodási egységek közötti tranzakciók eredménye a saját tőkében kerül elszámolásra.

c) Társult vállalkozások

A társult vállalkozás olyan gazdálkodó egység, amelyben a Csoport jelentős befolyással bír, de azt nem ellenőrzi az IFRS 10 előírásai alapján.

A társult vállalkozások elszámolása a tőkemódszerrel történik, kivéve, ha a befektetést kizárólag a közeljövőben történő elidegenítés céljából tartják. Ilyen esetekben a társult vállalkozásban lévő befektetést a könyv szerinti érték és az eladási költségekkel csökkentett piaci érték közül az alacsonyabb értéken értékelik.

A tőkemódszer szerint a befektetést kezdetben valós értéken tartják nyilván, és a könyv szerinti értéket növelik vagy csökkentik a Csoportnak a befektetést befogadó társaság felvásárlás utáni eredményéből való részesedésének megjelenítése céljából. Az eredménynek ezek a változásai a konszolidált átfogó jövedelemkimutatásban jelennek meg, de a társult vállalkozás tartalékaiban a megszerzés után bekövetkező változásokat közvetlenül a saját tőke változásainak konszolidált kimutatásában jelenítik meg. Amennyiben a társult vállalkozás veszteségéből a Csoportra jutó rész egyenlő vagy meghaladja a Csoport részesedését a társult vállalkozásban, beleértve az egyéb, biztosítékkal nem fedezett követeléseket is, a Csoport nem számol el további veszteségeket, kivéve, ha kötelmei keletkeztek vagy fizetéseket teljesített a társult vállalkozás nevében.

A Bank és társult vállalkozásai közötti tranzakciókból származó nyereség a Banknak az adott társult vállalkozásban való érdekeltségének a mértékéig kiszűrésre kerül. A veszteségek a Banknak az adott társult vállalkozásban való érdekeltségének a mértékéig szintén kiszűrésre kerülnek, kivéve, ha az ügylet az átruházott eszköz értékvesztésére szolgáltat bizonyítékot.

d) Külföldi pénznemben bonyolított ügyletek

A Csoporthoz tartozó gazdálkodó egységek pénzügyi kimutatásaiban szereplő tételek értékelése annak az elsődleges gazdasági környezetnek a pénznemében történik, amelyben a gazdálkodó egység működik (funkcionális pénznem).

A funkcionális pénznemtől eltérő bármilyen más pénznemben végrehajtott ügyletek külföldi pénznemben végrehajtott ügyletnek számítanak. Az ilyen ügyleteket a Csoport az ügylet napján érvényes árfolyamon számítja át a funkcionális pénznemre. A külföldi pénznemben nyilvántartott monetáris eszközöket és kötelezettségeket a Csoport a fordulónapon érvényes MNB középárfolyamon számítja át magyar forintra.

A monetáris tételek utáni árfolyamnyereség vagy -veszteség az effektív kamatlábbal és az időszaki kifizetésekkel módosított, időszak elején funkcionális pénznemben fennálló amortizált bekerülési érték, valamint az időszak végi árfolyamon átszámított, külföldi pénznemben fennálló amortizált bekerülési érték különbözete. A valós értéken értékelt, külföldi pénznemben lévő nem monetáris eszközök és kötelezettségek funkcionális pénznemre való átszámítása a valós érték meghatározásának napján érvényes árfolyamon történik.

Az átszámításból eredő árfolyamkülönbségek az eredményben kerülnek elszámolásra az értékesíthető tőke-instrumentumok átszámításából származó különbségek kivételével, ami az egyéb átfogó jövedelemkimutatásban szerepel.

e) Immateriális javak

Az immateriális javak olyan azonosítható, nem monetáris, fizikai megjelenés nélküli eszközök, amelyek szolgáltatások nyújtását vagy adminisztrációs célokat szolgálnak.

i. Goodwill

Goodwill üzleti kombinációk során merül fel - ideértve leányvállalatok akvizícióját és társult vállalkozásokban való részesedésszerzést -, amikor az akvizíciós költség meghaladja a Csoport által a cég azonosítható eszközeiben, kötelezettségeiben és függő kötelezettségeiben szerzett részesedésének a valós értékét. Amennyiben a megvásárolt cég azonosítható eszközeiben, kötelezettségeiben és függő kötelezettségeiben való részesedés valós értéke meghaladja az akvizíciós költséget, a különbség azonnal az eredménykimutatásban kerül kimutatásra.

A goodwill felhalmozott értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken van kimutatva. A goodwill könyv szerinti értéke minden fordulónapon felülvizsgálatra kerül az esetleges értékvesztésre utaló jelek meghatározása érdekében. Ilyen jel esetén becslés készül a goodwill megtérülő értékére. Értékvesztés miatti veszteség akkor kerül kimutatásra, ha a goodwill nettó könyv szerinti értéke meghaladja a megtérülő értékét. A goodwillre képzett értékvesztés az eredménykimutatás terhére kerül elszámolásra és a későbbiekben nem visszairható.

A társult vállalkozásban való részesedésszerzés során keletkezett goodwill a „Befektetések kapcsolt vállalkozásokban” soron kerül kimutatásra.

ii. Egyéb immateriális javak

A határozott hasznos élettartamú immateriális javak kezdeti értékelése bekerülési értéken, majd azt követően felhalmozott amortizációval és felhalmozott értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett bekerülési értéken történik.

Az egyéb immateriális javakat lineáris módszerrel amortizálják hasznos élettartamuk alatt, amely nem haladja meg a 6 évet a használatbavételtől kezdődően. Az értékcsökkenés megszüntetésére a következő dátumok közül a korábbi időpontban kerül sor: amikor az eszközt az IFRS 5-tel összhangban értékesítésre tartott eszközként sorolják be (vagy értékesítésre tartottként besorolt elidegenítési csoportba foglalják), vagy amikor az eszköz kivezetésre kerül. Az értékcsökkenési módszerek és a hasznos élettartamok minden pénzügyi év végén felülvizsgálatra és szükség esetén módosításra kerülnek.

Az immateriális javak létrehozása érdekében felmerült személy jellegű ráfordítások aktiválásra kerülnek, majd értékcsökkenést számolnak el utána. A későbbiekben felmerülő egyéb ráfordítások aktiválására csak akkor kerül sor, ha azok növelik az adott eszközben megtestesülő jövőbeni gazdasági hasznokat. Minden egyéb ráfordítást a felmerülés időpontjában az eredményben számolnak el.

f) Ingatlanok, gépek, berendezések**i. Saját használatú ingatlanok**

Az ingatlanok, gépek, berendezések értékelése, beleértve a bérelt ingatlanon végzett beruházásokat is, halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett bekerülési értéken történik.

A bekerülési érték részét képezik a közvetlenül az eszköz beszerzéséhez kapcsolódó költségek. A karbantartási és javítási költségeket a Bank azok felmerülésekor az eredménnyel szemben számolja el. Az ingatlanokhoz, gépekhez és berendezésekhez kapcsolódó főbb fejlesztéseket akkor jelenítik meg az adott eszköz könyv szerinti értékében, ha valószínű, hogy az adott részben megtestesülő jövőbeni gazdasági hasznok befolyanak a Csoporthoz és annak költsége megbízhatóan mérhető.

Az értékcsökkenés a becsült hasznos élettartam alatt lineáris módszerrel kerül elszámolásra és a konszolidált eredménykimutatás „Egyéb működési ráfordítások” során mutatja ki a Csoport.

A tárgyi eszközök becsült hasznos élettartama a következő:

Ingatlanok (saját tulajdonban)	50 év
Ingatlanok (bérelt)	17 év
Berendezések	3 -7 év

Földterület után nem számol el a Csoport értékcsökkenést.

Az értékcsökkenési módszerek, a hasznos élettartamok és a maradványértékek minden pénzügyi év végén felülvizsgálatra és szükség esetén módosításra kerülnek. A Csoport az ingatlanokat, gépeket és berendezéseket

értékvesztési vizsgálatnak veti alá, bizonyos események vagy a körülmények olyan változása esetén, amelyek azt jelzik, hogy a könyv szerinti érték esetleg nem térül meg.

Az ingatlanok, gépek és berendezések értékesítéséből származó nyereség és veszteség az értékesítés bevétele és a könyv szerinti érték alapján kerül meghatározásra és az „Egyéb üzleti bevételek” között kerül bemutatásra az eredményben.

ii. Befektetési célú ingatlanok

A befektetési célú ingatlanok olyan ingatlanok, amelyeket a Csoport azért tart, hogy bérleti díjbevételeket szerezzen belőle, vagy értéknövelés céljából. A csoport a bekerülési érték modelljét alkalmazza a befektetési célú ingatlanjaira. A csoport a befektetési célú ingatlanokra is lineáris értékcsökkenési leírást alkalmaz, az ingatlanok hasznos élettartama 20 év. A befektetési célú ingatlanok valós értékét az IAS40 szerint közzéteszi, azt külső független szakértő állapítja meg, és negyedévente felülvizsgálatra kerül. A valós érték piaci adatokkal van alátámasztva. A befektetési célú ingatlanokra vonatkozó mozgástáblát a 21. számú kiegészítő megjegyzés tartalmazza.

g) Készpénz és készpénz-egyenértékesek

A készpénz és készpénz-egyenértékesek tartalmazzák a pénztári készpénzállományt, a jegybankoknál lévő korlátlan felhasználású egyenlegeket és azokat a magas likviditású pénzügyi eszközöket, amelyeknek eredeti lejáratát három hónapnál rövidebb, amelyek valós értéke változásának kockázata elhanyagolható, és amelyeket a Csoport rövid távú kötelezettségeinek teljesítése során használ fel.

A készpénz és készpénz-egyenértékesek amortizált bekerülési értéken kerülnek a mérlegben kimutatásra.

h) A valós érték meghatározása

A Csoport számviteli politikája és számos közzététel megköveteli a pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének meghatározását. A valós érték értékelési és/vagy közzétételi célok miatt kerül meghatározásra az alábbiakban leírt módszerek alapján.

Valamennyi pénzügyi instrumentum kezdeti megjelenítése a közvetlenül kapcsolódó tranzakciós költségekkel növelt valós értéken történik (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokat, ahol a tranzakciós költségek közvetlenül az eredményben kerülnek elszámolásra). A szokásos üzletmenet során egy pénzügyi instrumentum valós értéke a kezdeti megjelenítéskor a tranzakciós ár (vagyis az adott vagy kapott ellenérték valós értéke).

A kezdeti megjelenítést követően az aktív piacokon jegyzett pénzügyi instrumentumok valós értéke meghatározásának alapja eszközök esetében a vételi ár, kötelezettségek esetében pedig az eladási ár. Amennyiben független árfolyam nem áll rendelkezésre, megfigyelhető piaci adatokra támaszkodó értékelési technikákkal történik a valós érték meghatározása. A módszer lehet hasonló instrumentumokkal való összehasonlítás, amelyekre megfigyelhető piaci árjegyzés rendelkezésre áll, diszkontált cash flow elemzés, opcióárazási modellek és a piaci szereplők által általánosan alkalmazott egyéb értékelési technikák. A pénzügyi instrumentumok valós értékét teljesen vagy részben olyan feltételezéseken alapuló technikával is meg lehet állapítani, melyeket nem támasztanak alá az aktuális piaci tranzakciók vagy a megfigyelhető piaci adatok. A valós érték meghatározása részletesen a 41. számú kiegészítő megjegyzésben szerepel.

i) A pénzügyi instrumentumok megjelenítése

A követelések, a betétek, a kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és a hátrasorolt kötelezettségek kezdeti megjelenítése az instrumentumok keletkezésének napján történik. A pénzügyi eszközök szokásos módon történő vételét és eladását a Csoport a kötési időpontban jeleníti meg, amikor az eszköz vételére, illetve eladására elkötelezi magát. Minden egyéb pénzügyi eszköz és kötelezettség (beleértve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket is) kezdeti megjelenítésére a kötési napon kerül sor, amikor a Csoport az instrumentumra vonatkozó szerződéses rendelkezések hatálya alá kerül.

j) Hitelintézetekkel és ügyfelekkel szembeni követelések

A hitelintézetekkel és ügyfelekkel szembeni követelések között szerepelnek a fix vagy meghatározható kifizetések melletti követelések, amelyeket a Csoport pénzeszközök vagy szolgáltatások rendelkezésre

bocsátásával keletkeztetett, ide nem értve a rövid távú nyereségszerzési céllal létrehozott és a nem kereskedési célúként vagy nem eredménnyel szemben valós értéken értékeltként besorolt követeléseket.

A követeléseket akkor jelenítik meg, amikor a készpénz folyósításra kerül a hitelfelvevő részére (teljesítési időpont). Kivezetésükre akkor kerül sor, amikor az adósok visszafizetik kötelmeiket, vagy a hitelt értékesítik vagy leírják, vagy amikor lényegében valamennyi, a tulajdonjoggal járó kockázatot és hasznot átruházzák. A követelések kezdeti értékelése közvetlen tranzakciós többletköltséggel növelt valós értéken, a későbbiekben pedig értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett, az effektív kamatláb módszer alkalmazásával meghatározott amortizált bekerülési értéken történik.

k) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek közé a Csoport által alapvetően rövid távú nyereségszerzési (kereskedési) céllal tartott pénzügyi eszközök és kötelezettségek (értékpapírok és származékos szerződések) tartoznak.

Ezeknek az eszközöknek és kötelezettségeknek a kezdeti megjelenítése, valamint a későbbi értékelése a pénzügyi helyzet-kimutatásban valós értéken történik úgy, hogy a tranzakciós költségek közvetlenül az eredményben kerülnek elszámolásra. A valós értékben bekövetkezett változásokat a „Nettó kereskedési bevétel” részeként jelenítik meg az eredményben.

l) Értékpapírok

Az értékpapírok között szerepelnek a lejáratig tartandó értékpapírok és az értékesíthető értékpapírok.

i. Lejáratig tartandó értékpapírok

A lejáratig tartandó értékpapírok olyan fix vagy meghatározható kifizetéssel rendelkező, rögzített lejáratú, nem származékos pénzügyi eszközök, amelyeket a Csoport lejáratig szándékozik és képes megtartani. Ebben a kategóriában főként államkötvények szerepelnek.

A lejáratig tartandó értékpapírok kezdeti megjelenítése közvetlenül hozzárendelhető tranzakciós költséggel növelt valós értéken, később amortizált bekerülési értéken történik a pénzügyi helyzet-kimutatásban, csökkentve az értékvesztés miatti veszteséggel. A felár amortizálásra, a diszkont felhalmozásra kerül a nettó nyereséggel szemben az effektív kamatláb módszer alkalmazásával.

ii. Értékesíthető értékpapírok

Az értékesíthető pénzügyi eszközök olyan nem származékos pénzügyi eszközök, amelyek nem minősülnek hitelnek és követelésnek, lejáratig tartandó befektetésnek vagy eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszköznek. Ezek az értékesíthető instrumentumok főleg Magyar Államkötvények.

Az értékesíthető értékpapírokat az elszámolás napján jelenítik meg, és általában az értékpapír eladásakor vagy a követelés adós általi visszafizetésekor kerülnek ki a könyvekből.

Az értékesíthető értékpapírok kezdeti megjelenítése tranzakciós költségekkel növelt valós értéken történik. Későbbi értékelésük valós értéken történik, a valós érték változása az egyéb átfogó jövedelemben jelenik meg és a saját tőkén belül, az értékelési tartalékban kerül bemutatásra az értékpapír eladásáig vagy értékvesztéséig. Az értékesíthető értékpapírok eladásakor az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt kumulált nyereség vagy veszteség átvételre kerül az eredménybe. A névérték feletti prémiumok vagy alatti diszkontok lebontása kamateredménnyel szemben történik az instrumentum futamideje alatt.

m) Származékos termékek

A származékos pénzügyi instrumentumok közé tartoznak a határidős devizaszerződések, a kamatlábswapok, a határidős kamatláb-megállapodások, a futures és a (vásárolt és kiírt) opciós szerződések. A származékos termékek kezdeti megjelenítése és későbbi értékelése valós értéken történik.

A Csoport egyrészt kereskedési céllal, másrészt kamat- és devizakockázat fedezésére köt ilyen ügyleteket. A Csoport minősített fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt egyéb származékos termékeket használ deviza-, kamatláb- és részvénypiaci kockázati kitettségei kezeléséhez. A használt instrumentumok közé kamatlábswapok, a különböző valuták kamatlábra kötött swapügyletek, határidős szerződések és opciók tartoznak.

A kereskedési célú származékos termékeket a Csoport kereskedésből adódó pozíciója részeként könyvelni és a valós érték változásából adódó nyereség a nettó kereskedési bevételben kerül elszámolásra.

A Csoport rendelkezik olyan instrumentumokkal, amelyek egyszerre tartalmaznak kötelezettség és sajátátkelelemet és több beágyazott származékos terméket, amelyek értéke kölcsönösen összefügg egymással. A következő instrumentumok tartoznak ide: strukturált betétek, strukturált swapok, strukturált határidős ügyletek, valamint strukturált hitelviszonyt megtestesítő kibocsátott értékpapírok. A beágyazott származékos termékeket elkülönítik, amennyiben azok gazdasági jellemzői és kockázatai nincsenek egyértelmű és szoros kapcsolatban az alapszerződés jellemzőivel és kockázataival; a beágyazott származékos termék kondíciói megfelelnek egy önálló származékos termék meghatározásának, ha különálló szerződésben lennének; továbbá a kombinált szerződést nem valós értéken értékelik. Az ilyen beágyazott származékos termékeket a Csoport valós értéken értékeli, annak változásait az eredménykimutatásban jelenítve meg.

A származékos termékeket eszközként sorolják be, ha valós értékük pozitív, és kötelezettségként, ha valós értékük negatív. A különböző ügyletekből eredő származékos eszközök és kötelezettségek csak abban az esetben kerülnek nettósításra, ha az ügyleteket ugyanazon féllel bonyolítják, jogi úton érvényesíthető jog áll fenn a megjelenített összegek nettósítására és a felek nettó módon kívánják rendezni a cash flow-kat.

A valós értékelésből eredő nyereség és veszteség megjelenítési módszere független attól, hogy a származékos termék kereskedési vagy kockázatkezelési célú-e. A származékos termékek valós értékének változásából származó minden nyereség és veszteség az eredményben kerül megjelenítésre.

Fedezeti elszámolás

A Csoport bizonyos kockázatkezelési célú származékos ügyleteket fedezeti ügyletként jelölt meg fedezeti elszámolás céljára. A fedezeti kapcsolat indulásakor a Csoport formálisan dokumentálja a fedezeti ügylet(ek) és a fedezett ügylet(ek) közti kapcsolatot, az ügylet megkötésével követett kockázatkezelési célokat és stratégiát, továbbá a fedezeti kapcsolat hatékonyságának mérésére használt módszert. A Csoport a fedezeti kapcsolat elején és később folyamatosan is felméri, hogy a fedezeti ügylet várhatóan nagyon hatékony lesz-e a fedezett ügyletnek a fedezett kockázatnak tulajdonítható valós érték változásait ellentételező hatások elérésében a fedezeti ügylet teljes időtartama során, és hogy a tényleges eredmények 80-125 százalék közötti sávba esnek-e.

Valós érték fedezeti ügylet

Ha egy származékos ügyletet fedezeti ügyletként jelölnek meg egy kimutatott eszköz vagy kötelezettség valós értékében bekövetkezett változásoknak való kitétség fedezésére, amely a nettó eredményt érintheti, akkor a származékos ügylet valós érték változása közvetlenül elszámolásra kerül az eredményben, a fedezett ügyleten keletkező, a fedezett kockázatnak tulajdonítható valós érték változással együtt (az átfogó jövedelem ugyanazon során, ahol a fedezett ügylet eredményét kimutatják).

Ha a fedező származékos ügylet lejár vagy eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy nem felel meg a fedezeti elszámolás kritériumainak, akkor a fedezeti megjelölést megszüntetik, és a fedezeti elszámolást prospektívan abbahagyják. Az effektív kamatláb módszerrel értékelt fedezett ügyleteknek addig elszámolt módosítását a hátralévő futamidő során az eredményben kell amortizálni az újrászámolt effektív kamatláb alkalmazásával.

A Csoport fix kamatozású hiteleket, betéteket, fix kamatozású kibocsátott, valamint vásárolt kötvényeket fedez valós érték fedezeti ügyletekkel.

Cash-flow fedezeti ügylet

Ha egy származékos ügyletet fedezeti ügyletként jelölnek meg egy kimutatott eszköz vagy kötelezettség pénzáramainak változékonyságából eredő olyan kitétség fedezésére, ami a fedezett tétellel kapcsolatos beazonosítható kockázatnak tulajdonítható, akkor a származékos ügyleten képződött nyereségnek vagy veszteségnek azt a részét, amely hatékony fedezetként került meghatározásra, az egyéb átfogó jövedelemben kell elszámolni, a nem hatékony részt pedig a nettó nyereségben vagy veszteségben kell szerepeltetni a Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevételei soron.

A Csoport kockázatfedezési céllal alkalmaz cash-flow fedezeti egy- és kétdevizás kamat-swap ügyleteket is, ahol a fedezett portfólió a devizás hitelek és a forint betétek egy csoportja, a fedezés célja pedig a kamatbevétel és kamatráfordítás ingadozásának megszüntetése, ami a referenciakamatok változásából, illetve a forint árfolyamának ingadozásából fakad.

Ha a fedező származékos ügylet lejár vagy eladja, megszüntetik vagy lehívják, vagy nem felel meg a fedezeti elszámolás kritériumainak, akkor a fedezeti megjelölést megszüntetik, és a fedezeti elszámolást prospektívan abbahagyják attól az időponttól, amikor a fedezeti kapcsolat hatékonysága megszűnt.

n) Pénzügyi eszközök értékvesztése

Minden mérlegfordulónapon a Csoport felméri, hogy van-e objektív bizonyítéka a nem az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztésének. Pénzügyi eszközök akkor értékvesztettek, ha objektív bizonyíték jelzi, hogy az eszköz kezdeti megjelenítése óta olyan veszteséget okozó esemény történt, amely hatással van az eszköz jövőbeni cash-flow-ira és ez a hatás megbízhatóan becsülhető.

A pénzügyi eszköz értékvesztésének objektív bizonyítéka lehet az adós nem teljesítése, késedelembe esése, a Csoport által nyújtott hitel vagy egyéb követelés átütemezése olyan feltételekkel, amelyeket egyébként a Csoport nem alkalmazna, arra utaló jelek, hogy az adós vagy kibocsátó csődbe megy, egy értékpapír aktív piacának eltűnése, vagy egy adott eszközcsoportra vonatkozó más megfigyelhető adatok, mint például a csoporthoz tartozó hitelfelvevők vagy kibocsátók fizetési helyzetében bekövetkező kedvezőtlen változások, illetve olyan gazdasági körülmények, amelyek összefüggésben állnak a Csoporton belüli nem teljesítésekkel.

i. Hitelintézetekkel és ügyfelekkel szembeni hitelek és egyéb követelések értékvesztése

Értékvesztést egyedi hitelekre, valamint csoportos értékvesztés esetében hitelcsoportokra képzünk. A jövőbeni eseményekből várható veszteségeket a Csoport nem mutatja ki.

Egyedileg értékelt követelések

Az egyedileg jelentősnek tekintett hitelek esetében a Csoport minden mérlegfordulónapon egyedileg felméri, hogy van-e objektív bizonyíték a hitelek értékvesztésére. Az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott követelések értékvesztés miatti vesztesége a pénzügyi eszköz könyv szerinti értékének és az eszköz eredeti effektív kamatlábával diszkontált becslült jövőbeni cash-flow-k jelenértékének a különbözete. A veszteség megjelenítése az eredményben történik, és azt a hitelekkel és követelésekkel szembeni értékvesztésszámla tükrözi. Az értékvesztett eszközök után a Csoport továbbra is számol el kamatot a diszkonthatás lebontásán keresztül.

A lakossági nem teljesítő jelzálog portfólió azon részére, melyből a Csoport rövid távon exitálni kíván, új értékvesztési módszertan került bevezetésre 2014 év során. Ennek lényege, hogy elsősorban a fedezetül szolgáló ingatlan lokációja határozza meg a várható cash-flowt, így a szükséges értékvesztési szintet.

Csoportosan értékelt követelések

A Csoport az egyedi értékvesztés elszámolása mellett portfólió alapú értékvesztést is képez. Az egyedileg nem meghatározható értékvesztés portfólió alapon azonosítható lehet, így azok a követelések, melyeknél nincs objektív bizonyíték veszteségre, a hasonló pénzügyi eszközökkel egy csoportban, közösen kerülnek értékelésre. A hitelezési veszteségre képzett értékvesztés a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel (termék, eszköztípus, ügyfél típus, biztosíték típusa, értékesítési csatorna típusa, késedelembe esés állapota, stb.) rendelkező eszközökre vonatkozó korábbi veszteségi tapasztalatok alapján kerül megállapításra, tekintettel az aktuális portfólióteljesítményre. Azok a hitelek, melyeket a Csoport egyedileg értékel és melyekre értékvesztést számolt el, kikerülnek a portfólió alapú értékelésből.

A portfólió alapú értékvesztésnél alkalmazott becslések módosítása

A Csoport a pénzügyi válság kapcsán több módosítást is megvalósított a portfólió alapú értékvesztés-képzési gyakorlatában. A nem lakossági portfólió vonatkozásában a csoportos értékvesztés-képzés során a Bank 2010 végén az RBI (Raiffeisen Bank International) által kezdeményezett nemzetközi bankcsoportszintű harmonizáció keretében átalált a csoportszinten egységesen meghatározott modellek használatára: 2010 végétől az utolsó 5 év nemteljesítési rátáinak éves átlagát alkalmazzák, ezzel párhuzamosan megszüntetésre került a default ráták ágazati elkülönítése, illetve minősítési fokozatok közötti simítása, valamint bevezették az RBI Group szintű nemteljesítéskori veszteségráta alkalmazását.

2013 decemberében bevezetésre került az új Corporate rating modell, amely 25 különböző rating kategóriát rendel a nem-defaultos ügyfelekhez. A rating kategóriákhoz rendelt default rátákat az RBI csoportszinten becsüli minden jelentősebb nem lakossági szegmensre (nagyvállalatok, kiemelten nagyvállalatok, projekt finanszírozás, pénzügyi

vállalatok), mert így biztosítható, hogy minden egyes kategóriában pontos becsléshez elegendő megfigyelés legyen.

A Csoport bevezette a hitelegyenértékesítési tényezők alkalmazását a beszámolójában, a Raiffeisen Bank International csoportszintű számviteli előírásainak eleget téve, illetve azzal összhangban a mérlegen kívüli tételeire elszámolt portfólió alapú céltartalék meghatározásakor.

A lakossági portfólió vonatkozásában 2016 szeptemberében bevezetésre került a belső minősítés alapú csoportos értékvesztés-képzés az RBI Group standardoknak való megfelelés jegyében. Az új módszertan szerint a Bank azokra az ügyletekre képez csoportos értékvesztést, amelyek CRR 178. c. szerint nem minősülnek defaulted-nak. A bedőlési valószínűségeket (PD) a Bank a vonatkozó RBI Group Direktíva alapján a kalibrált score-ból kalkulálja. A portfólió alapú értékvesztésnél a PD-n kívül a Bank a konzervatív elemeket nem tartalmazó LGD-t és a hitelegyenértékes tényezőt veszi figyelembe.

Követelések leírása

A hitelt (és a kapcsolódó értékvesztési számlát) a Csoport rendszerint részben vagy teljesen leírja, ha a tőkeösszeg megtérülésére nincs reális kilátás, a biztosítékkal fedezett hitelek esetében pedig akkor, ha a biztosíték realizálásából származó bevételek már befolytak és ezek érvényesítéséből sem várható további megtérülés.

Értékvesztés visszairása

Ha az értékvesztés miatti veszteség összege egy későbbi időszakban csökken, és a csökkenés objektív módon az értékvesztés megjelenítését követően bekövetkező eseményhez kapcsolható, a többlet visszairásra kerül az értékvesztési számla megfelelő csökkentésével. A visszairás az eredménykimutatásban jelenik meg.

Követelések fejében szerzett eszközök

Amennyiben a Csoport a fedezetként bevont ingatlanra bejegyzett jelzálogjoggal rendelkezik, jogosult azt bírósági végrehajtás útján vagy anélkül értékesíteni, a saját nevében végrehajtott értékesítési eljárás keretében. Az ingatlan kényszerértékesítés tárgya is lehet, amennyiben az ingatlan tulajdonosa felszámolási eljárás alá vont gazdasági társaság.

Amennyiben a Csoport vételi joggal rendelkezik az ingatlan felett, a Csoport követelése érvényesíthető az ingatlannal szemben. A Csoport jogosult ez esetben megvásárolni az ingatlant az opciós szerződésben meghatározott vételáron, és követelését a vételárral szemben beszámítani, vagy egy harmadik személyt kijelölni a vételi jog gyakorlására, és a harmadik személy által fizetett vételárat beszámítani a követelésével szemben.

A hitel- és lízingügyletek felmondásakor visszavett eszközöket szakértő által meghatározott áron értékelik. A lízingből visszavett eszközöknél az értékesítést megelőzően a Csoport csak a követelésre képi meg az értékvesztést, mert később a követelést az eszközértékesítés bevételeivel csökkenti. Kölcsönszerződések esetében a visszavett eszközökre az értékesítés éves veszteséghányada és a jövőbeni kilátások alapján képeznek értékvesztést.

Az értékvesztés a mérlegben a készletek között, az eredménykimutatásban az egyéb ráfordítások, a feloldás összege az egyéb bevételek között kerül bemutatásra.

ii. Lejáratig tartandó értékpapírok értékvesztése

A lejáratig tartandó értékpapírok értékvesztés miatti vesztesége a pénzügyi eszköz könyv szerinti értéke és a jövőbeni becsült cash-flow-knak az eszköz eredeti effektív kamatlábjával diszkontált értéke közötti különbözet. A veszteséget az eredményben jelenítik meg. Ha egy későbbi esemény következtében az értékvesztés miatti veszteség összege csökken, a csökkenés az eredménnyel szemben kerül visszairásra.

iii. Értékesíthető értékpapírok értékvesztése

Az értékesíthető értékpapírokban lévő befektetéseket értékvesztettnek tekintik, ha a könyv szerinti érték magasabb, mint a mérleg fordulónapján becsült megtérülő összeg, és ezt olyan objektív bizonyítékok támasztják alá, mint például a kibocsátó jelentős pénzügyi nehézségei, tényleges szerződésszegések, továbbá az, hogy a kibocsátó nagy valószínűséggel csődbe jut, vagy más pénzügyi átszervezésre kényszerül. Az értékesíthető értékpapírok utáni értékvesztés miatti veszteség megjelenítése az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített és a saját tőkén belüli értékelési tartalékban bemutatott halmozott veszteségnek az eredménybe történő átvezetésével

történik. Az egyéb átfogó jövedelemből átvezetett és az eredményben megjelenített kumulált veszteség a tőketörlesztés és amortizáció nélküli bekerülési értéknek és az aktuális valós értéknek a különbözete, csökkentve az eredményben korábban kimutatott értékvesztés miatti veszteséggel. Az értékvesztés miatti veszteség időérték miatti változása a kamatbevétel komponenseként jelenik meg.

Ha egy későbbi időszakban az értékvesztett értékesíthető, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír valós értéke nő és ez a növekmény objektív módon az értékvesztés miatti veszteség eredményben történő elszámolását követő eseményhez kapcsolható, az értékvesztés miatti veszteséget visszairják a visszairás összegének az eredményben történő megjelenítésével. Az értékvesztett értékesíthető, részesedést megtestesítő értékpapírok valós értékének későbbi növekedését azonban az egyéb átfogó jövedelemben jelenítik meg.

o) A pénzügyi eszközök és kötelezettségek kivezetése

A pénzügyi eszközök akkor kerülnek kivezetésre, amikor lejárnak az eszközökből származó pénzáramokra vonatkozó szerződéses jogok, vagy a Csoport átadja a pénzügyi eszköz szerződéses pénzáramainak átvételére vonatkozó jogokat egy olyan ügylet keretében, amelyben lényegileg a pénzügyi eszköz tulajdonjogából származó összes kockázatot és hasznót átruházza. Az átadott pénzügyi eszközben a Csoport által létrehozott vagy megtartott bármilyen érdekeltség önálló eszközként vagy kötelezettséggként kerül kimutatásra.

A Csoport olyan ügyleteket is köt, amelyek során a pénzügyihelyzet-kimutatásban megjelenített eszközöket ruház át, de teljes egészében vagy részben megtartja az átadott eszközöknek vagy azok egy részének valamennyi vagy lényegében valamennyi kockázatát és hasznát. Amennyiben a Csoport az összes vagy lényegében összes kockázatot és hasznót megtartja, az eszköz nem kerül kivezetésre a pénzügyihelyzet-kimutatásból. Az összes vagy lényegileg összes haszon és kockázat megtartása melletti eszközátadások közé tartoznak például az értékpapír-kölcsönzési és -visszavásárlási ügyletek.

Az egyidejű teljes hozamcsere-ügylet megkötésével átruházott eszközök - a repóügyletekhez hasonlóan - fedezett finanszírozási ügyletként kerülnek elszámolásra.

Olyan ügyletek során, amikor a Csoport nem tartja meg, és nem is ruházza át lényegében a pénzügyi eszköz tulajdonlásával kapcsolatos összes kockázatot és hasznót, az eszköz akkor kerül kivezetésre, ha a Csoport nem tartja meg az eszköz feletti ellenőrzést. A megtartott jogok és kötelek önálló eszközként, illetve kötelezettséggként kerülnek kimutatásra. Amennyiben a tranzakció során a Csoport megtartja az eszköz feletti ellenőrzést, akkor az eszköz a folytatódó részvételből következő kitétség mértékéig kerül továbbra is kimutatásra, amit az határoz meg, hogy milyen mértékben kitétt a Csoport az átruházott eszköz értékében bekövetkező változásoknak.

Bizonyos ügyleteknél a Csoport megtartja azt a kötelek, hogy díj ellenében kezelje az átadott pénzügyi eszközt. Az átadott eszközt teljes egészében kivezetik, ha megfelel a kivezetési kritériumoknak. A szolgáltatási szerződéssel kapcsolatban eszközt kell kimutatni, amennyiben a szolgáltatási díj magasabb a szolgáltatás értékénél, illetve forrást, ha alacsonyabb annál.

A Csoport értékpapír-vásárlásokat (-eladásokat) hajt végre lényegében azonos értékpapírok bizonyos jövőbeni időpontban rögzített áron történő viszonteladására (visszavásárlására) vonatkozó megállapodások keretében.

A jövőbeni időpontban történő viszonteladási elkötelezettséggel vásárolt értékpapírokat nem jelenítik meg értékpapírként. A kifizetett összegeket egyéb eszközként jelenítik meg és úgy mutatják be, mint amelyek biztosítéka a mögöttes értékpapír.

A visszavásárlási megállapodás keretében eladott értékpapírok továbbra is az értékpapírok között szerepelnek és kerülnek értékelésre a pénzügyihelyzet-kimutatásban. Az értékpapírok eladásának bevétele a Csoport az egyéb kötelezettségek között jeleníti meg.

Az eladási és visszavásárlási ellenértékek közötti különbözetet időarányosan jelenítik meg az ügylet időtartama alatt, és a kamatbevételben vagy -ráfordításban mutatják ki.

A pénzügyi kötelezettségeket akkor vezetik ki, amikor a szerződéses kötelek teljesülnek, törésre kerülnek vagy lejárnak.

p) Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek egymással szemben történő beszámítása

A pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek egymással szemben történő beszámítására és a pénzügyi helyzet-kimutatásban nettó módon történő megjelenítésére abban az esetben kerül sor, amennyiben jogilag érvényesíthető jog áll fenn a megjelenített összegek egymással szemben történő beszámítására, és szándék van a nettó alapon történő rendezésre, vagy arra, hogy egyidejűleg történjen meg az eszköz realizálása és a kötelezettség rendezése.

q) Pénzügyi és operatív lízing

Pénzügyi lízingnek minősülnek azok a szerződések, ahol az adott eszköz tulajdonjogával kapcsolatos lényegileg valamennyi kockázat és haszon átadásra kerül a másik fél számára, de a tulajdonjog nem feltétlenül száll át. A Csoport lízingbe adóként a pénzügyi lízing keretében lízingbe adott eszközöket követelésként jeleníti meg a pénzügyi helyzet-kimutatásban (a bankokkal, illetve az ügyfelekkel szembeni követelések között) a lízingben lévő nettó befektetéssel megegyező összegben. A Csoport a nettó lízingbefektetésből származó pénzügyi bevételeket állandó időszakonkénti megtérülési ráta alkalmazásával mutatja ki. Az elszámolási időszakokra vonatkozó lízingfizetéseket a bruttó lízingbefektetéssel szemben kell figyelembe venni, csökkentve ezáltal mind a tőke összegét, mind pedig a nem realizált pénzügyi bevételt.

Minden egyéb lízinget operatív lízingként sorolnak be. Lízingbe adóként a Csoport az operatív lízingbe adott eszközöket az „Ingatlanok, gépek, berendezések” között mutatja ki, és ennek megfelelően számolja el. Értékvesztés miatti veszteséget olyan mértékben számolnak el, amilyen mértékben a maradványérték nem térül meg teljesen és ezáltal a berendezés könyv szerinti értéke értékvesztett.

r) Betétek, kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és hátrasorolt kötelezettségek

A betétek, a kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és a hátrasorolt kötelezettségek alkotják a Csoport adósságfinanszírozási forrásait.

A betétek, a kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és a hátrasorolt kötelezettségek kezdeti értékelése a közvetlenül kapcsolódó tranzakciós költségekkel növelt valós értéken, majd a későbbiekben amortizált bekerülési értéken, az effektív kamatláb módszer alkalmazásával történik.

s) Céltartalékok függő kötelezettségekre

A Csoport céltartalékot mutat ki, ha múltbeli események következtében meglévő jogi vagy vélelmezett kötelme van, amely megbízhatóan becsülhető, és valószínű, hogy a kötelelem kiegyenlítése gazdasági haszon kiáramlását fogja igényelni. A céltartalékok meghatározása a várható jövőbeli cash-flow-k diszkontálásával történik, a pénz időértékére és adott esetben a kötelezettségre jellemző kockázatokra vonatkozó jelenlegi piaci értékítéletet tükröző, adózás előtti ráta alkalmazásával.

A függő kötelezettségek, amelyek hitelkereteket és bizonyos kibocsátott garanciákat foglalnak magukban, és az egyéb kötelezettségek, amelyek a peres kötelezettségek és a munkavállalókkal szembeni kötelezettségek, múltbeli események nyomán felmerülő lehetséges kötelmek, amelyeknek meglétét csak egy vagy több bizonytalan, a Csoport által nem teljesen befolyásolható jövőbeli esemény bekövetkezése vagy be nem következése igazolja majd.

t) Pénzügyi garanciák

A pénzügyi garanciák olyan szerződések, amelyek alapján a Csoport meghatározott kifizetéseket köteles teljesíteni a garancia kedvezményezettje felé olyan veszteség kapcsán, amit a kedvezményezett amiatt szenved el, hogy egy bizonyos adós nem teljesíti határidőre egy adósságinstrumentum feltételei alapján fennálló fizetési kötelezettségét.

A pénzügyi garancia kötelezettségek kezdeti megjelenítése valós értéken történik, majd a kezdeti valós értéket amortizálják a pénzügyi garancia futamideje alatt. A garanciakötelezettség ezt követően az amortizált összeg és (amennyiben a garancia alapján történő kifizetés valószínűvé vált) a várható fizetendő összeg jelenértéke közül a magasabb értéken kerül kimutatásra. A pénzügyi garanciák a kötelezettségek között kerülnek kimutatásra.

További részletek a 40. számú kiegészítő megjegyzésben találhatók.

u) Kamatbevétel és - ráfordítás

A kereskedési könyvben tartott és kereskedési célúként besorolt pénzügyi instrumentumok, valamint a kockázatkezelési célra megjelölt származékos termékek kivételével valamennyi pénzügyi instrumentum kamatbevétele és kamatráfordítása az effektív kamatláb módszer alkalmazásával az eredménykimutatás „Kamat- és kamatjellegű bevételek” és „Kamat- és kamatjellegű ráfordítások” soraiban kerül kimutatásra.

Az effektív kamatláb módszer a pénzügyi eszközök és kötelezettségek amortizált bekerülési értékének kiszámítására, és a kamatbevételek és kamatráfordítások adott időszakra való felosztására használt módszer.

Az effektív kamatláb az a kamatláb, amely a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatti vagy adott esetben ennél rövidebb időszak alatti becsült jövőbeni pénzkifizetéseket és pénzbevételeket pontosan a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nettó könyv szerinti értékére diszkontálja. Az effektív kamatláb meghatározása a pénzügyi eszköz vagy forrás kezdeti megjelenítésekor történik, és a későbbiekben a változó kamatozású instrumentumoknál az átárazódáskor kerül felülvizsgálatra. Az effektív kamatláb számításánál a Csoport úgy készít becslést a jövőbeli cash-flow-kra, hogy figyelembe veszi a pénzügyi instrumentum összes szerződéses feltételét, de figyelmen kívül hagyja az előtörlesztési opciókat és a jövőbeni hitelezési veszteséget. A számítás tartalmaz a szerződő felek közötti minden olyan kapott vagy fizetett összeget, amely szerves része az effektív kamatlábnak, beleértve a tranzakciós költségeket és minden más prémiumot és diszkontot. A tranzakciós költségek olyan járulékos költségeket tartalmaznak, amelyek közvetlenül a pénzügyi eszköz vagy kötelezettség megszerzéséhez vagy kibocsátásához kapcsolódnak.

Az értékvesztett pénzügyi eszközök utáni kamatot a pénzügyi eszköz eredeti effektív kamatlábjának az értékvesztéssel csökkentett könyv szerinti értékre történő alkalmazásával számítják ki.

v) Díj- és jutalékbevételek

A díj- és jutalékbevételek kimutatása eredményszemlélet alkalmazásával történik a szolgáltatás nyújtásának időpontjában. A harmadik fél részére kötött ügyletekből vagy az ügyletkötésben való részvételből (pl. részvények és egyéb értékpapírok felvásárlásának vagy üzletrészek vételének vagy eladásának megszervezéséből) származó díjakat és jutalékokat a mögöttes ügylet teljesülésekor jelenítik meg.

w) Nettó kereskedési bevétel

A nettó kereskedési bevétel a kereskedési célú eszközökre és kötelezettségekre vonatkozó - veszteséggel csökkentett - nyereséget tartalmazza és magában foglal minden realizált és nem realizált valósérték-változást, kamatot, osztalékot és árfolyamkülönbséget.

x) Egyéb működési bevétel

Az egyéb működési bevétel tartalmazza az értékesíthető értékpapírok realizált nettó nyereségét és veszteségét, továbbá a készletek, az immateriális javak, valamint az ingatlanok, gépek és berendezések elidegenítéséből származó nyereségeket.

y) Osztalék

Osztalékbevétel akkor kerül kimutatásra, amikor az osztalék felvételéhez való jog létrejön. A tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében ez rendszerint az osztalék jóváhagyásának a napja.

z) Nyereségadó

Az időszakra vonatkozó nyereségadó a tényleges és a halasztott adót foglalja magában. A nyereségadót az eredménykimutatásban jelenítik meg, az üzleti kombinációkra vagy a közvetlenül a saját tőkében vagy az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített tételekre vonatkozó rész kivételével.

A tényleges adó a tárgyévi adóköteles nyereség után fizetendő adó a mérleg fordulónapján hatályban lévő, vagy lényegileg hatályban lévő adókulcsokkal számítva, valamint a korábbi időszakokkal kapcsolatosan fizetendő adó bármely módosítása.

A halasztott adó meghatározása a mérlegmódszer alkalmazásával történik, amely figyelembe veszi az eszközök és kötelezettségek számviteli beszámolóban szereplő könyv szerinti értéke és az adófizetés céljából kiszámított összegek közötti átmeneti különbségeket. A halasztott adó számítása azokkal az adókulcsokkal történik, amelyek

a mérlegfordulónapig hatályba lépett vagy lényegileg hatályba lépett törvények alapján várhatóan vonatkozni fognak az átmeneti különbségekre azok visszafordulásakor.

Halasztott adókövetelés csak a jövőben várhatóan rendelkezésre álló adóköteles eredmény mértékéig számolható el, amellyel szemben a követelés felhasználható lesz. A halasztott adóköveteléseket minden egyes mérlegfordulónapon felülvizsgáljuk és csökkentjük azt, ha a kapcsolódó adóelőny realizálása már nem valószínű.

A halasztott adókövetelések és adókötelezettségek nettósítására akkor kerül sor, ha ugyanabban az adóbevallási csoportban merülnek fel és ugyanazon adóhatóság által kivetett nyereségadóra vonatkoznak, valamint a nettósítás jogilag megengedett.

A közvetlenül az egyéb átfogó jövedelem terhére vagy javára elszámolt értékesíthető befektetések valós értéken történő újraértékeléséhez kapcsolódó halasztott adót szintén közvetlenül az egyéb átfogó jövedelem terhére vagy javára számolják el, és a későbbiekben az eredményben jelenítik meg, amikor a halasztott valósérték-nyereséget vagy -vesztéseget megjelenítik az eredményben.

aa) Jegyzett tőke

A részvényeket a Csoport saját tőkeként sorolja be, ha nincs szerződéses kötelelem pénz vagy más pénzügyi eszköz átadására. A tőkeinstrumentumok kibocsátásához közvetlenül hozzárendelhető járulékos költségek a saját tőkében kerülnek kimutatásra a bevételekből levonva, adó nélkül.

bb) Még nem alkalmazott standardok és értelmezések

Számos új standard, standardmódosítás és értelmezés még nem lépett hatályba 2016. december 31-én, így ezek alkalmazására nem került sor a jelen pénzügyi kimutatások készítése során.

Még nem alkalmazható standardok és értelmezések (már az EU által befogadott)

A következő új vagy módosított standardok és értelmezések elfogadásra kerültek, de még nem kötelezőek, nem kerültek korai alkalmazásra.

IFRS 15 (Ügyfelek szerződéseiből származó bevétel; hatálybalépés 2018. január 1.)

A szabvány szabályozza, hogy mikor történik a bevételek elszámolása és mennyi bevételt kell elszámolni. Az IFRS 15 kiváltja az IAS 18 (Bevételek), IAS 11 (Beruházási szerződések) standardokat és egy sor bevételhez kapcsolódó értelmezést. Az IFRS 15 alkalmazása kötelező valamennyi IFRS felhasználó számára és alkalmazható szinte minden ügyfelekkel kapcsolatos szerződésre – ez alól kivételt képeznek a lízingszerződések, pénzügyi instrumentumok és biztosítási szerződések.

IFRS 9 (Pénzügyi instrumentumok; hatálybalépés 2018. január 1.)

IFRS 9 (Pénzügyi instrumentumok) a pénzügyi instrumentumok klasszifikációjára, értékelésére, kivezetésére, valamint a fedezeti számvitelre vonatkozó követelményeket tartalmazza. Az IASB a standard különböző szakaszainak lezárásaként 2014. július 24-én közzétette a standard végleges változatát és az véglegesen befogadásra került az EU-s szabályozásba az EU Bizottság 2016. November 22-én kelt (EU) 2016/2067-es rendeletével. 2016. Az IFRS9 legfontosabb követelményei a következők:

Az IFRS 9 szerint valamennyi pénzügyi eszközt amortizált bekerülési értéken vagy valós értéken kell kimutatni. Pontosabban, azon követeléseket, amelyek olyan üzleti modellbe sorolódtak, amelynek célja a szerződéses cash flow beszedése, és amelyek a szerződéses cash flow-ja kizárólag a riporting időszak végén fennálló kintlévőség tőkeösszegére és kamataira vonatkozik, amortizált bekerülési értéken kell kimutatni. Minden más eszközt valós értéken kell értékelni.

IFRS 9 lehetőséget nyújt arra vonatkozóan, hogy a nem kereskedési céllal tartott tőkeinstrumentumok valós érték változása az egyéb átfogó jövedelemben kerüljön megjelenítésre és csak az osztalékjövedelem kerüljön kimutatásra az eredménykimutatásban. Az eredménnyel szemben értékelt pénzügyi kötelezettségek esetén, az IFRS 9 alapján a társaság nemfizetési kockázatából eredő, valós érték változásokat az egyéb átfogó jövedelemben kell kimutatni.

A beszámolót készítő gazdálkodóegység saját hitelkockázatának valósérték változását nem lehet utólag az eredménybe átsorolni. Az amortizált bekerülési értéken kimutatott pénzügyi eszközök kimutatására az IFRS 9 három szakaszt ad meg, amelyek determinálják a jövőbeli hitelezési veszteségek összegének, valamint a kamatjövedelmének meghatározást. Az első szakasz előírja, hogy az ügylet kezdeti rögzítésénél a tizenkét hónapos várható veszteség figyelembevételével meghatározott jelenértéket kell alkalmazni. Amennyiben jelentős növekedés következik be a nemteljesítési kockázatban, a kockázati tartalékot a várható teljes élettartamra

számítottan kell növelni (2. szakasz). Objektív evidencia bekövetkezése, a harmadik szakasz esetén a kamatbevételeket az értékvesztéssel csökkentett, nettó nyilvántartási értéken kell számolni. Továbbá az IFRS 9 számos rendelkezést tartalmaz a nyilvánosságra hozatalra vonatkozó átmeneti és folyamatos alkalmazásról. Az új rendelkezések leginkább az értékvesztésre vonatkoznak. Az IFRS 9 első alkalmazásának kötelező határideje 2018. január 1.

A Raiffeisen Csoport egy központilag irányított IFRS 9 programot hozott létre („IFRS 9 Implementáció”), melynek szponzora a Csoport Pénzügyi Vezérigazgatója és a Kockázatkezelési Vezérigazgatója, és amelyben a teljes csoport számára szakértői támogatást nyújtanak módszertani-, adatgyűjtési és modellezési-, IT, valamint számviteli feladatokban. A teljes körű irányításért egy irányító bizottság („IFRS 9 Üzletszabályozási és Megvalósítási Irányító Bizottság”) felelős, mely magába foglalja a pénzügyi és kockázatkezelési szakértőket, valamint az érintett területek igazgatósági tagjait. Annak érdekében, hogy a Csoport felkészült legyen az IFRS 9 2018. január 1-i bevezetésére, az IFRS 9-hez kapcsolódó szabályozások és képzések az IFRS 9 Program részeként valamennyi Csoporttag és Csoportfunktionalitás részére biztosítottak. 2016. folyamán a Csoport tovább fejlesztette a bevezetés technikai koncepcióját és a kapcsolódó végrehajtási iránymutatásokat. Ennek részeként a projekt lépéseket tett, hogy a teljes Csoportra kiterjedő iteratív hatásvizsgálatokat végezzen a klasszifikáció és értékelés („SPPI teszt” és a „benchmark teszt”) és a pénzügyi instrumentumok értékvesztése terén. Az elemzéseket a Raiffeisen Csoport 2017-ben fejezi be, és lépteti át a projektet a végrehajtási szakaszba.

A Bank arra számít, hogy az IFRS 9 alkalmazása hatással lesz a Csoport jövőbeni pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségeire vonatkozó jelentéseire. Az általános várakozás szerint, az IFRS 9 alkalmazása növelni fogja az értékvesztés szükséglet szintjét. A Bank azt is vélelmezi, hogy az IFRS 9 hatással lesz a pénzügyi instrumentumok klasszifikációjára és értékelésére. A részletes elemzést követően megállapítást nyert, hogy a klasszifikáció és értékelés során bizonyos pénzügyi instrumentumok szerződéses cash flow-i miatt fennáll annak a veszélye, hogy a portfólió egy részét „eredménnyel szemben” kell valósértékre értékelni.

Még nem alkalmazható standardok és értelmezések (az EU által még nem jóváhagyva)

Az IAS 7 (Közzététel módosításai; hatálybalépése 2017. január 1.)

A módosítások célja, hogy a pénzügyi kimutatások felhasználói számára lehetőséget biztosítson a finanszírozási tevékenységből eredő kötelezettségek változásainak értékelésére.

Az IAS 12 (Halasztott adó; hatálybalépése 2017. január 1.)

A módosítások tisztázzák, hogy a valósértéken értékelt hitelinstrumentumok nem realizált vesztesége, valamint az adózási célokra figyelembevett amortizált bekerülési érték eltérése átmenti adózási különbség lehet.

IFRS 15 módosításai (Ügyfelekkel kapcsolatos szerződésekből származó bevétel; hatálybalépés 2018. január 1.)

Az IASB 2016-ban pontosításokat tett közzé az IFRS 15-ös sztenderdhez. Az IFRS 15 "Az ügyfelekkel kötött szerződésekből származó bevételek" módosításai három értékelési szempontot tisztáznak az öt lépcsős modellből (teljesítésből adódó kötelezettségek beazonosítása, megbízó versus ügynök megfontolások és licenszek). A sztenderd további célja, hogy átmeneti megoldást biztosítson a módosított és teljesített szerződésekhöz. A változás a konszolidált pénzügyi beszámolóra gyakorolt, várható hatása még elemzés alatt van.

IFRS 16 (Lízing; hatálybalépése 2019. január 1.)

Az új szabvány egy olyan számviteli modellt nyújt, amely nem tesz különbséget a lízingbe vevők számára a pénzügyi és az operatív lízing között. A jövőben a legtöbb bérleti szerződést a mérlegben kell bemutatni. Az IAS 17-es szabályokat a lízingbe adóknak nagyrészt továbbra is alkalmazniuk kell, ami azt eredményezi, hogy a megfelelő számviteli kezeléssel a jövőben is meg kell különböztetni a pénzügyi és operatív lízing szerződéseket. A módosítás konszolidált pénzügyi kimutatásokra gyakorolt, várható hatása még elemzés alatt van.

Az IFRS éves módosításai a - 2014-2016 ciklusban (hatálybalépése 2017/2018. január 1.)

A módosítások az alábbiakat tartalmazzák:

- IFRS 1 Nemzetközi Pénzügyi Riporting Standard első alkalmazása: Az IFRS 1-ben megmaradt első alkalmazókra vonatkozó kivétel törlése.
- IFRS 12 Más gazdasági egységekben meglévő érdekelttség bemutatása: Az IFRS 12. B10-B16 kivételével annak tisztázása, hogy, a standard közzétételi követelményei az IFRS 5 hatókörébe tartozó érdekelttségekre is vonatkoznak.
- IAS 28 Befektetések társult és közös vállalkozásokban: Tisztázásra kerül, hogy egy kockázati tőke társaság vagy más hasonló minősítő szervezet által befektetésként tartott társult vagy közös vállalat választott értékelése elérhető legyen minden egyes befektetésre.

Az IFRS 12 módosításait 2017. január 1-től kell alkalmazni, míg az IFRS 1 és IAS 28 módosításait 2018. január 1-től. A korábbi alkalmazás megengedett.

IFRIC 22 (Deviza tranzakciók megfontolásai; hatálybalépése 2018. január 1.)

Az értelmezés azon tranzakciók számviteli elszámolását tisztázza, amelyek külföldi pénznemre szóló kapott vagy fizetett elszámolásokat tartalmaznak.

Az IAS 40 ingatlan beruházások besorolása (hatálybalépése 2018. január 1.)

A módosítások arra szolgálnak, hogy tisztázzák a befektetési célú ingatlanok közé sorolás, vagy abból kivétel feltételeit. A módosítások különösen azt tisztázzák, hogy egy korábban készletek közé sorolt, beruházás alatt álló épület átsorolható befektetési célú ingatlanná a használat megváltozására vonatkozó evidencia esetén.

Az IFRS 10 / IAS 28 (Eszköz eladás vagy vagyoni hozzájárulás a befektető és a társult vagy közös vállalkozása között; hatálybalépése 2016. január 1.)

A módosítások arra vonatkoznak, hogy a társult vagy közös vállalattal bonyolított tranzakció eredményének vagy veszteségének a mértéke attól függ, hogy az eladott vagy átadott eszköz milyen mértékben járul hozzá a tevékenységhez. A hatálybalépést meghatározatlan időre elhalasztották.

4) Pénzügyi kockázatkezelés

a) Bevezetés és áttekintés

A Csoport kamat-, devizaárfolyam-, hitel- és likviditási kockázat kezelésére vonatkozó elveit a felsőbb vezetés és az Igazgatóság rendszeresen felülvizsgálja.

A kockázatkezelés az üzleti területektől teljesen függetlenül működik. A nem sztenderd termékeket és szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek esetében a Hitelkockázati Főosztály (CRM - Credit Risk Management Department), a sztenderd termékeket igénybe vevő ügyfelek esetében a Lakossági és KKV Kockázatkezelési Főosztály (RRM - Retail Risk Management Department) látja el a hitelkockázat-kezelést. Az egyedi hitelkockázat-elemzés, -minősítés, -bírálat és -monitoring a Hitelkockázati Főosztály feladata; a portfóliószintű hitelkockázat-mérést, a piaci (kamat-, árfolyam-, likviditási-) és működési kockázatok elemzését az Integrált Kockázatelemzési Főosztály végzi.

A Csoport a pénzügyi instrumentumokból eredő alábbi kockázatoknak van kitéve:

- a) Piaci kockázat
- b) Hitelkockázat
- c) Likviditási kockázat
- d) Működési kockázat

Ez a kiegészítő megjegyzés bemutatja a Csoport fenti kockázatokkal szembeni kitettségét, a kockázatok mérésére és kezelésére vonatkozó céljait, politikáját és folyamatait, továbbá tőkemenedzsmentjét.

b) Hitelkockázat

A hitelkockázat egy ügyfél vagy partner szerződéses kötelmének a nemteljesítéséből fakadó pénzügyi veszteség kockázatát jelenti. Elsősorban a Csoport hitelezési, kereskedelem-finanszírozási és lízingtevékenységéből merül fel, de egyes mérlegen kívüli termékekből (például garancia) vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok formájában tartott eszközökből is eredhet.

A hitelkockázat kezelése

A hitelezés korlátait az üzleti és kockázati szempontoknak a Csoport vezetése által meghatározott, kívánatosnak tartott egyensúlya jelenti, a hitelintézeti törvény és más jogszabályok, továbbá a Csoport Hitelpolitikai Irányelvei (Credit Policy) keretein belül. A Csoport elsődlegesen cash-flow alapon hitelez, amikor az ügyfél alaptévékenységének előre látható cash-flow-i biztosítják a hitel visszafizetését. Esetenként nagyobb hangsúlyt kap a biztosíték értéke, vagy a finanszírozott projektek jövőbeli bevétele, egy portfólió megtérülési aránya, illetve ezek kombinációja. A hiteldöntések ennek megfelelően az igényelt összeg nagysága, futamideje, a termék típusa, az ügyfél pénzügyi helyzete, nem pénzügyi jellemzői és kilátásai, továbbá a biztosíték alapján születnek.

A hitelkockázat elsősorban a lakossági és vállalati ügyfelekkel, bankokkal és önkormányzati hitelfelvevőkkel folytatott banki tevékenységgel kapcsolatos nemteljesítési kockázatból ered. A nemteljesítési kockázat annak a

kockázata, hogy az ügyfél nem lesz képes a szerződés szerinti pénzügyi köteleit teljesíteni. Hitelkockázat eredhet azonban migrációs kockázatból, a hitelezők koncentrációjából, hitelkockázat-mérséklési technikákból és országkockázatból is.

A hitelkockázat a legfőbb kockázati tényező a Csoporton belül, amit a belső és jogszabályi tőkekövetelmények is jeleznek. Így a Csoport egyedi és portfólió alapon is elemzi és figyelemmel kíséri a hitelkockázatot. A hitelkockázat-kezelés és a hitelezési döntések a vonatkozó hitelkockázati politikán, hitelkockázati kézikönyveken, valamint az e célból kifejlesztett eszközökön és folyamatokon alapulnak.

A belső hitelkockázat-ellenőrző rendszer különféle típusú monitoring-intézkedéseket foglal magában, amelyek szorosan beépültek az ügyfél hitelkérelmével kezdődő, a Csoport jóváhagyásán keresztül a hitel törlesztéséig vezető munkafolyamatba.

A hitelkockázatból eredő veszteségek elszámolása egyedi értékvesztés és portfólió alapú értékvesztés képzésével történik. Az utóbbi esetben az értékvesztés azonos kockázati profillal rendelkező, bizonyos feltételeknek megfelelő hitelekkel álló portfóliók esetében kerül elszámolásra. A lakossági üzletágban az értékvesztés képzése egyes termékportfóliók szerint történik.

Az ügyfelekkel és bankokkal szembeni követelésekkel kapcsolatos hitelkockázat kapcsán az értékvesztés elszámolása a várható veszteség összegében, a csoportszintű standardok alapján történik. A veszteség kockázata akkor áll fenn, ha objektív bizonyíték van az értékvesztésre. Értékvesztés miatti veszteséget akkor kell elszámolni, ha a várhatóan visszafizetésre kerülő tőke- és kamatösszegek diszkontált értéke - a biztosítékok figyelembevételével - nem éri el a hitel könyv szerinti értékét. A portfólió alapú értékvesztés számítása olyan értékelési modell alapján történik, amely a múltbeli veszteségtapasztalat alapján és a gazdasági környezetet is figyelembe véve becslést ad az adott portfóliót alkotó hitelekkel kapcsolatos várható jövőbeni cash-flow-kra.

A jelzáloghitel-portfólióra portfólió alapú céltartalék- és értékvesztés-képzési módszert használ a Csoport. A pénzügyi válságra és az ügyfelek romló pénzügyi helyzetére adott válaszként a Csoport átstrukturálási megoldásokat, késedelem-előrejelző és korai figyelmeztető rendszert (early warning system - EWS) vezetett be és megerősítette a behajtási és követeléskezelési folyamatokat. A Hitelkockázati Főosztályon a belső folyamatokban bekövetkezett változásokkal párhuzamosan szervezeti átalakítás is történt, amely a kockázatelemzési és -kezelési funkció szétválasztásával hatékonyabb működést eredményez.

A válságra való reakcióként a Csoport 2010-től félévente végez integrált céltartalék- és értékvesztés-, tőkekövetelmény-, adózás utáni eredmény előrejelzéseket és stresszteszteket. A makrogazdasági környezetre vonatkozó várakozások alapján statisztikai modellek segítségével felmérjük a nemteljesítési arányokat és ezek fenti mennyiségekre gyakorolt hatását. Az előrejelzés időtávját 3 évre terjesztettük ki, a stressz scenárióké 2 évesek, valamint vizsgáljuk az első és második pilléres tőkemegfelelést mind a várható, mind pesszimista forgatókönyvek esetén.

A Csoport átstrukturálással, korai figyelmeztető folyamatok bevezetésével, valamint a behajtás és követeléskezelés megerősítésével reagált ügyfeleinek a pénzügyi és reálgazdasági válság okozta pénzügyi nehézségeire.

Hitelminősítés folyamata

A vállalati ügyfelek, projektcégek, áru- és kereskedelemfinanszírozással foglalkozó cégek és önkormányzati ügyfelek kockázattertelése és ügyfélminősítése egyedi értékelésen és minősítésen alapul, rendszeres pénzügyi monitoringgal és éves limitmegújítás mellett. A finanszírozás hitellimiteken alapul, ügyletszinten csak egyszerű jóváhagyási módszerrel.

Magánszemélyek, privátbanki ügyfelek valamint kis- és középvállalkozások hiteltermékei esetében automatikus scorecard alapú értékelés van érvényben.

A belső ügyfélminősítési kategóriák a következők:

- **Minimális kockázatú:**

Nem lakossági portfólió: Ez a besorolás a külsőleg legjobb minősítésű (AAA) vállalatok számára van fenntartva, valamint egyéb speciális esetekre, amelyeket minimális kockázatúnak tekintenek (például a kormányhoz kapcsolódó társaságok, külső minősítő által AAA-nak minősített OECD országok).

Lakossági portfólió: Ez a besorolás a legjobb minősítésű ügyfelek számára van fenntartva

- **Kiváló minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Minden egyéb ügyfél számára ez a legjobb elérhető minősítési kategória. A kiváló jövedelmezőségre alapozva a pénzügyi kötelek bármikor teljesíthetők. Az ebben a kategóriában szereplő vállalatoknak erős a tőkehelyzetük és egészséges a finanszírozási szerkezetük.

Lakossági portfólió: A kiváló jövedelemre alapozva a pénzügyi kötelek bármikor teljesíthetők

- **Nagyon jó minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Nagyon erős jövedelmezőségre alapozva nagyon nagy annak valószínűsége, hogy valamennyi fizetést - tőkét és kamatot egyaránt - hosszú távon is teljesíteni tud. Az ebbe a csoportba tartozó vállalatoknak szintén erős a tőkehelyzetük és egészséges a finanszírozási szerkezetük.

Lakossági portfólió: Magas jövedelmi helyzetre alapozva nagyon nagy annak valószínűsége, hogy valamennyi fizetést - tőkét és kamatot egyaránt - hosszú távon is teljesíteni tud. Az ebbe a csoportba tartozó ügyfeleknek megnyugtató a pénzügyi helyzetük.

- **Jó minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Erős jövedelmezőség alapján várható, hogy középtávon valamennyi pénzügyi kötelek teljesíteni tud. Jó a tőkehelyzetük és egészséges a finanszírozási szerkezetük.

Lakossági portfólió: Magas jövedelme és szociodemográfiai helyzete alapján várható, hogy középtávon valamennyi pénzügyi kötelek teljesíteni tud.

- **Átlagos minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Erős jövedelmezőség alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható. Ésszerű finanszírozási struktúra kielégítő tőkebázissal.

Lakossági portfólió: Megfelelő hitelkapacitása és szociodemográfiai helyzete alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható

- **Elfogadható minősítésű:**

Nem lakossági portfólió: Kielégítő jövedelmezőség alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható. Nagyobb érzékenység a gazdasági helyzet súlyos romlásával szemben. Korlátozott finanszírozási rugalmasság.

Lakossági portfólió: Kielégítő jövedelmi helyzet és megfelelő szociodemográfiai helyzete alapján folyamatos tőketörlesztés és kamatfizetés várható. Nagyobb érzékenység a gazdasági helyzet súlyos romlásával szemben.

- **Gyenge hitelképességű:**

Nem lakossági portfólió: Ezen kategóriába tartozó ügyfelek marginális jövedelmezőséggel rendelkeznek és korlátozott a finanszírozási rugalmasságuk. A gazdasági paraméterek jelentős romlása negatívan befolyásolhatja a tőke és kamatok időben való törlesztését.

Lakossági portfólió: Ezen kategóriába tartozó ügyfelek alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek és hitelkapacitásuk korlátozottabb. A gazdasági paraméterek jelentős romlása negatívan befolyásolhatja a tőke és kamatok időben való törlesztését.

- **Nagyon gyenge hitelképességű:**

Nem lakossági portfólió: Gyenge jövedelmezőségű és elégtelen finanszírozási szerkezetű társaságok. A gazdasági környezetnek már kisebb negatív irányú változása is meggátolhatja a pénzügyi kötelezettségek teljes és időben való teljesítését.

Lakossági portfólió: Alacsony a jövedelme és kedvezőtlen a szociodemográfiai helyzete. A gazdasági környezetnek már kisebb negatív irányú változása is meggátolhatja a pénzügyi kötelezettségek teljes és időben való teljesítését.

- **Kétes / magas nem teljesítési kockázatú:**

Nem lakossági portfólió: Nagyon gyenge jövedelmezőségű és problémás finanszírozási szerkezetű társaságok. Számolnak a tőke vagy kamatok részleges veszteségével.

Lakossági portfólió: Nagyon alacsony jövedelmezőségű és kedvezőtlen a szociodemográfiai helyzete. Számolnak a tőke vagy kamatok részleges veszteségével.

- **Default:**

Nem teljesítés. A pénzügyi kötelezettségeket nem tudták teljes egészében határidőre teljesíteni.

- **Besorolatlan:**

Nem lakossági portfólió: A besorolatlan kitétségek a vállalati szektorban és lakossági szektorban, többségükben a társasági portfóliónak a standard megközelítés alá eső alszegmense (575/2013/EU rendelet 150 cikkelye), így definíció szerint nincsen belső ügyélműködésük. (pl.: peresített kötelezettség, az egyéb követelések között kimutatott valutaváltók elszámolási számlái)

Lakossági portfólió: A besorolatlan kitétségeket a lakossági szektorban többnyire a negatív számlaegyenlegek, kódolatlan ügyletek, elhanyagolható számosságban adathiba következményeképp nem minősített ügyletek és a dolgozói hitelek jelentik. Másrészt a lakossági portfólióban ugyanebbe a kategóriába sorolódnak a leányvállalatok által harmadik félnek nyújtott hitelek.

Értékvesztett hitelek és értékpapírok

Értékvesztett hitelek és értékpapírok azok a hitelek és értékpapírok, amelyeknél a Csoport megítélése szerint valószínűleg nem fog minden szerződés szerint esedékes tőke és kamatkövetelés befolyjni.

A Csoport az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott vagy értékesíthető kategóriába sorolt eszközök után értékvesztést képez, ami tükrözi a hitelen és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapíron felmerült, becsült veszteséget. Az értékvesztés fő komponensei az egyedileg jelentős kitétségekre vonatkozó egyedi veszteségkomponens és a homogén eszközök csoportjaira megállapított portfólió alapú értékvesztés. A portfólió alapú értékvesztés azokra a veszteségekre vonatkozik, amelyek felmerültek, de nem azonosítottak egyedileg nem jelentős hitelek után, valamint olyan egyedileg jelentős kitétségekre, amelyeket az egyedi minősítési folyamat során a Csoport nem talált értékvesztettnek. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt eszközökre a Csoport nem végzi el az értékvesztési tesztet, mivel a valós érték tükrözi mindegyik eszköz hitelminőségét.

Késedelmes, de nem értékvesztett hitelek

A késedelmes, de nem értékvesztett hitelek közé azok a hitelek tartoznak, ahol a szerződés szerinti kamat- vagy tőkefizetések késedelmese, de a Csoport a rendelkezésre álló biztosítékok szintje és a behajtási folyamat állása alapján úgy gondolja, hogy értékvesztés nem helyénvaló.

A Csoport hitelkockázati kitétségét a mérlegfordulónapon az alábbi táblázat mutatja:

<i>2016 (millió Ft)</i>	Hitelintézetekkel szembeni követelések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli kötelezettségek
			Vállalati ügyfelekkel szembeni követelések	Lakossági ügyfelekkel szembeni követelések	Önkormányzatokkal és költségvetési szervekkel szembeni követelések				
<i>Egyedileg értékesített</i>									
Minimális kockázatú	0	14	0	14	0	0	0	0	0
Kiváló minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	24
Nagyon jó minősítésű	0	2.227	2.227	0	0	0	0	0	137
Jó minősítésű	0	16	16	0	0	0	0	0	158
Átlagos minősítésű	0	2.058	1.782	276	0	0	0	0	233
Elfogadható minősítésű	0	147	33	98	16	0	0	0	218
Gyenge hitelképességű	0	785	19	766	0	0	0	0	591
Nagyon gyenge hitelképességű	0	4.230	395	945	2.890	0	0	0	387
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	621	250	371	0	0	0	0	204
Default	0	127.641	85.158	42.399	84	0	0	0	9.132
Besorolatlan	0	778	750	24	4	0	0	0	2.703
Egyedileg értékesített pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	0	138.517	90.630	44.893	2.994	0	0	0	13.787
Egyedileg képzett értékesítés összesen	0	85.425	58.336	25.926	1.163	0	0	0	2.461
Egyedileg értékesített pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	53.092	32.294	18.967	1.831	0	0	0	11.326
<i>Portfólió alapon értékesített</i>									
Minimális kockázatú	0	7.039	1.971	5.068	0	0	0	0	4.773
Kiváló minősítésű	0	20.983	0	20.983	0	0	0	0	4.292
Nagyon jó minősítésű	0	119.908	78.727	41.181	0	0	0	0	13.961
Jó minősítésű	0	98.380	58.785	39.595	0	0	0	0	70.648
Átlagos minősítésű	0	159.325	122.656	36.432	237	0	0	0	46.447
Elfogadható minősítésű	200	150.290	125.350	24.940	0	0	0	0	33.505
Gyenge hitelképességű	0	96.115	66.901	29.214	0	0	0	0	7.659
Nagyon gyenge hitelképességű	0	22.912	14.233	8.679	0	0	0	0	1.905
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	39.630	32.108	7.522	0	0	0	0	1.641
Default	0	1.801	0	1.801	0	0	0	0	13
Besorolatlan	0	4.920	80	4.838	2	0	0	0	1.545
A portfólió alapon értékesített pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	200	721.303	500.811	220.253	239	0	0	0	186.389
Portfólió alapon képzett értékesítés összesen	1	13.116	2.538	10.577	1	0	0	0	520
A portfólió alapon értékesített pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	199	708.187	498.273	209.676	238	0	0	0	185.869

<i>2016 (millió Ft)</i>	Hitelinté- tekkel szem- beni követé- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Ebből: Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
Késedelmes, de nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiváló minősítésű	0	3	3	0	0	0	0	0	0
Nagyon jó minősítésű	0	2	0	2	0	0	0	0	0
Jó minősítésű	0	7	0	7	0	0	0	0	0
Átlagos minősítésű	0	36	0	36	0	0	0	0	0
Elfogadható minősítésű	0	62	0	62	0	0	2.027	0	0
Gyenge hitelképességű	0	69	0	69	0	0	0	0	0
Nagyon gyenge hitelképességű	0	114	22	92	0	0	0	0	0
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	142	41	101	0	0	0	0	0
Default	0	20	0	20	0	0	0	0	0
Besorolatlan	0	1	0	1	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	456	66	390	0	0	2.027	0	0
Késedelmes kategóriák :									
0-30 nap	0	332	59	273	0	0	2.027	0	0
31-90 nap	0	111	5	106	0	0	0	0	0
91-180 nap	0	11	0	11	0	0	0	0	0
180 nap - 1 év	0	1	1	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	1	1	0	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	456	66	390	0	0	2.027	0	0
Nem késedelmes és nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	2.554	2.538	16	0	99.303	1	499	26.831
Kiváló minősítésű	0	12.657	9.787	2.870	0	0	3.261	762	24.623
Nagyon jó minősítésű	217.735	11.936	10.452	1.484	0	31.215	11.821	32.518	97.610
Jó minősítésű	100	7.669	7.283	386	0	1.982	6.757	3.931	38.039
Átlagos minősítésű	0	5.808	5.502	306	0	0	3.265	1.802	78.955
Elfogadható minősítésű	32.502	11.626	8.524	207	2.895	395.040	3.459	2.582	61.597
Gyenge hitelképességű	0	6.762	6.529	233	0	0	334	151	18.656
Nagyon gyenge hitelképességű	0	10.698	10.629	69	0	0	314	6	4.624
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	3.288	3.233	55	0	0	1.020	132	1.675
Default	0	12	0	12	0	0	14	0	3
Besorolatlan	0	359	0	7	352	78	381	484	178
A nem késedelmes és nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	250.337	73.369	64.477	5.645	3.247	527.618	30.627	42.867	352.791
Tartalmazza az újratárgyalt követeléseket									
Teljes bruttó összeg	250.537	933.645	655.984	271.181	6.480	527.618	32.654	42.867	552.967
Elszámoltatási csomagra képzett értékvesztés	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Értékvesztés összesen	1	98.541	60.874	36.503	1.164	0	0	0	2.981
Könyv szerinti érték összesen	250.536	835.104	595.110	234.678	5.316	527.618	32.654	42.867	549.986

<i>2015 (millió Ft)</i>	Hitelintéze- tekkel szem- beni követe- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések				
<i>Egyedileg értékesített</i>									
Minimális kockázatú	0	1.020	1	1.019	0	0	0	0	58
Kiváló minősítésű	0	992	0	992	0	0	0	0	270
Nagyon jó minősítésű	0	3.295	1.223	2.072	0	0	0	0	258
Jó minősítésű	0	3.515	788	2.727	0	0	0	0	2.060
Átlagos minősítésű	0	1.911	235	1.676	0	0	0	0	1.265
Elfogadható minősítésű	0	1.051	4	1.047	0	0	0	0	633
Gyenge hitelképességű	0	3.724	4	653	3.067	0	0	0	84
Nagyon gyenge hitelképességű	0	1.606	561	1.045	0	0	0	0	1.369
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	2.635	1.655	980	0	0	0	0	189
Default	0	225.110	172.140	52.970	0	0	0	0	10.758
Besorolatlan	0	610	449	161	0	0	0	0	2.468
Egyedileg értékesített pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	0	245.469	177.060	65.342	3.067	0	0	0	19.412
Egyedileg képzett értékesítés összesen	0	152.543	122.157	29.480	906	0	0	0	3.199
Egyedileg értékesített pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	92.926	54.903	35.862	2.161	0	0	0	16.213
<i>Portfólió alapon értékesített</i>									
Minimális kockázatú	0	28.511	1.084	27.427	0	0	0	0	136
Kiváló minősítésű	0	27.987	0	27.987	0	0	0	0	0
Nagyon jó minősítésű	0	56.216	18.963	37.253	0	0	0	0	1.501
Jó minősítésű	0	68.699	31.453	37.246	0	0	0	0	76.662
Átlagos minősítésű	0	173.369	144.671	28.698	0	0	0	0	50.940
Elfogadható minősítésű	715	128.234	105.453	22.755	26	0	0	0	31.243
Gyenge hitelképességű	34.066	58.700	46.083	12.617	0	0	0	0	8.096
Nagyon gyenge hitelképességű	0	25.016	13.650	11.366	0	0	0	0	6.198
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	55.839	47.006	8.833	0	0	0	0	1.654
Default	0	7.409	47	7.362	0	0	0	0	0
Besorolatlan	0	4.273	265	3.742	266	0	0	0	608
A portfólió alapon értékesített pénzügyi eszközök teljes bruttó összege	34.781	634.253	408.675	225.286	292	0	0	0	177.038
Portfólió alapon képzett értékesítés összesen	41	13.507	3.110	10.396	1	0	0	0	455
A portfólió alapon értékesített pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	34.740	620.746	405.565	214.890	291	0	0	0	176.583

<i>2015 (millió Ft)</i>	Hitelinté- tekkel szem- beni követe- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Ebből: Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
Késedelmes, de nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiváló minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagyon jó minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jó minősítésű	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Átlagos minősítésű	0	18	0	18	0	0	0	0	0
Elfogadható minősítésű	0	16	0	16	0	0	0	0	0
Gyenge hitelképességű	0	509	0	32	477	0	0	0	0
Nagyon gyenge hitelképességű	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	85	22	63	0	0	0	0	0
Default	0	14	0	14	0	0	0	0	0
Besorolatlan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	643	23	143	477	0	0	0	0
Késedelmes kategóriák:									
0-30 nap	0	605	0	128	477	0	0	0	0
31-90 nap	0	21	20	1	0	0	0	0	0
91-180 nap	0	0	0	0	0	0	0	0	0
180 nap - 1 év	0	1	1	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	16	2	14	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	0	643	23	143	477	0	0	0	0
Nem késedelmes és nem értékvesztett									
Minimális kockázatú	0	2.304	2.304	0	0	0	0	0	16.771
Kiváló minősítésű	0	8.975	8.959	16	0	60.091	3	1	13.811
Nagyon jó minősítésű	0	58.546	58.333	213	0	4.700	3	2.076	68.062
Jó minősítésű	15.709	6.259	6.012	247	0	4.998	60	39.344	34.582
Átlagos minősítésű	0	44.936	44.684	252	0	0	38	341	57.594
Elfogadható minősítésű	0	26.262	26.059	203	0	0	4.102	1.463	75.320
Gyenge hitelképességű	8.523	40.618	5.706	81	34.831	303.238	5.304	6.738	33.929
Nagyon gyenge hitelképességű	222	4.260	4.254	6	0	0	1.776	5	8.671
Kétes / nagy nem teljesítési kockázatú	0	6.881	6.181	700	0	0	4.136	59	4.224
Default	0	125	0	125	0	0	10	0	9
Besorolatlan	0	717	393	48	276	0	1.624	378	1.128
A nem késedelmes és nem értékvesztett pénzügyi eszközök teljes könyv szerinti értéke	24.454	199.883	162.885	1.891	35.107	373.027	17.056	50.405	314.101
Tartalmazza az újratárgyalt követeléseket									
Teljes bruttó összeg	59.235	1.080.248	748.643	292.662	38.943	373.027	17.056	50.405	510.551
Elszámoltatási csomagra képzett értékvesztés	0	.	0	0	0	0	0	0	0
Értékvesztés összesen	41	166.050	125.267	39.876	907	0	0	0	3.654
Könyv szerinti érték összesen	59.194	914.198	623.376	252.786	38.036	373.027	17.056	50.405	506.897

2016-ban a hitelintézetekkel szembeni kitettség jelentősen nőtt (2016: 250, 5 milliárd Ft; 2015: 59,2 milliárd Ft) pár nagy összegű kihelyezés következtében.

Az ügyfelekkel szembeni követelések közül a vállalati szegmensben történtek nagyobb változások a 2015-höz viszonyítva. 2016 folyamán tovább folytatódtak a nem –teljesítő hitelek állományának csökkentő lépések, melynek legnagyobb tétele a negyedik negyedévben történt piaci tranzakció, melynek keretében a Bank sikeresen értékesített egy 69,2 milliárd Ft névértékű vállalati work-out követelés csomagot.

A lakossági portfólióban is jelentősen csökkent az egyedi minősítés alá tartozó állományok nagysága (2016: 44,9 milliárd Ft; 2015: 65,3 milliárd Ft) itt is elsősorban a hiteleladások és behajtási intézkedések hatására.

A lakossági szegmensben a nem minősített (besorolatlan) állomány (2016: 4,8 milliárd Ft; 2015: 3,8 milliárd Ft;) legnagyobb részét a dolgozói hitelek teszik ki. Illetve a lakossági portfólióban ugyanebbe a kategóriába sorolódnak a leányvállalatok által harmadik félnek nyújtott hitelek (2016: 0,5 milliárd Ft; 2015: 0,2 milliárd Ft).

Az önkormányzatokkal és költségvetési szervekkel szembeni követelések állománya tovább csökkent (2016: 6,5 milliárd Ft; 2015: 35,1 milliárd Ft), egy nagy összegű kormányzati kitettség kifutása miatt.

A mérlegen kívüli kötelezettségek esetén a minősítéssel nem rendelkező tételek közül a peresített kötelezettségek (2016: 6,7 milliárd Ft; 2015: 2,3 milliárd Ft; 2014: 2,3 milliárd Ft) és a dolgozói kitettségek (2016: 0,3 milliárd Ft; 2015: 1,6 milliárd Ft)

Hitelek újratárgyalt feltételekkel

Az újratárgyalt feltételek melletti hitelek olyan hitelek, amelyeket átstrukturáltak a hitelfelvevő pénzügyi helyzetének romlása miatt. Ilyen esetekben a szerződés eredeti feltételeit azért változtatják meg, hogy segítsék az ügyfelet a pénzügyi nehézségből való kilábalásban.

Vállalati, önkormányzati és költségvetési szervekkel szembeni követelések

A szegmens minden típusú kitettsége lehet az újratárgyalás alapja (hitelek, folyószámlakeretek, kötvények, garanciák, faktorkeretek és egyéb pénzügyi eszközök).

A vállalati behajtási területen a következő esetekben kerül sor újratárgyalásra:

- az ügyfél pénzügyi nehézségekkel küzd,
- már van vagy várható jelentős késedelem,
- jelentős veszteség várható a követelésen.

Az újratárgyalás ténye nem jelenti az ügyfél felépülését, nem jelenti a kockázati besorolás változását sem az ügyfél, sem a portfólió tekintetében, csak egy új finanszírozás kialakítását, amely a legmegfelelőbb az ügyfél működése és a várható cash-flow-i szempontjából.

A behajtási szakaszból való felépülés, a minősítés és a kockázati besorolás csak az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén lehetséges:

- az ügyféltől jelentős veszteség nem várható, egyéb nem teljesítésre utaló jel nincs,
- a visszafizetési képességét és hajlandóságát bizonyítja: egymást követő legalább három törlesztési periódusban a tőketörlesztő részletet rendben fizeti (az engedményes időszakot nem számítva), és likviditási terv biztosítja az üzletmenet folytonosságát.

Lakossági ügyfelekkel szembeni követelések:

A lakossági hitelek minden típusa (személyi hitelek, hitelkártyák, folyószámlakeretek, jelzáloghitelek) képezheti az újratárgyalás alapját. Az újratárgyalás két fő típusa: 1) A Csoport által kívánt újratárgyalási módzatok; 2) Kormányzati programok.

A Csoport által nyújtott újratárgyalás célja és eszközei:

A pénzügyi nehézségekkel küzdő és/vagy más késő ügyfelek megsegítése. Az újratárgyalásra sor kerülhet a behajtási folyamat során, vagy az ügyfél kérésére saját anyagi helyzete ismeretében, vagy az abban történő változás esetén (haláleset, munkanélküliség, tartós betegség, stb.). A főbb eszközök a programban: futamidő hosszabbítás, időszakosan csak kamattörlesztés, időszakos törlesztő részletcsökkentés, folyószámlakeret annuitásos hitelbe történő konszolidálása, meglévő hitelnek vagy csak annak lejárt részének új hitelben történő újratárgyalása.

Elszámoltatási csomagok:

Az árfolyamgát program a jelzáloghitelekre szól. A 180 napot meg nem haladó késedelemmel rendelkező ügyfelek jelentkezhetnek a programra, amely előre meghatározott árfolyamon biztosítja a havi törlesztő részlet megfizetését, így megszünteti a devizaárfolyam ingadozásából adódó volatilitást.

A 2014. évi LXXVII. Forintosítási törvény 2015. február 1-jei hatálybalépésével az árfolyamgát program megszűnésre került. Részletesen lásd a Hitelportfolióra vonatkozó speciális rendelkezések címszó alatt.

A Csoport átstrukturált hitelkitettséget a mérlegfordulónapon az alábbi táblázat mutatja*:

<i>2016 (millió Ft)</i>	Hitelintéze- tekkel szem- beni követé- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések				
<i>Egyedileg értékvesztett</i>									
Bruttó összeg	0	53.701	25.399	25.412	2.890	0	0	0	1.718
Értékvesztés	0	27.402	12.371	13.907	1.124	0	0	0	845
Egyedileg értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	26.299	13.028	11.505	1.766	0	0	0	873
Biztosítékok valós értéke	0	41.718	12.090	29.628	0	0	0	0	521
<i>Portfólió alapon értékvesztett</i>									
Bruttó összeg	0	45.095	28.569	16.526	0	0	0	0	971
Értékvesztés	0	5.059	726	4.333	0	0	0	0	38
Portfólió alapon értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	40.036	27.843	12.193	0	0	0	0	933
Biztosítékok valós értéke	0	24.611	14.366	10.245	0	0	0	0	103
<i>Késedelmes, de nem értékvesztett</i>									
<i>Késedelmes kategóriák :</i>	0	119	13	106	0	0	0	0	0
0 - 30 nap	0	67	0	67	0	0	0	0	0
31 - 90 nap	0	7	0	7	0	0	0	0	0
91 - 180 nap	0	0	0	0	0	0	0	0	0
181 nap - 1 év	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	193	13	180	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	197	13	184	0	0	0	0	0
Biztosítékok valós értéke	0	119	13	106	0	0	0	0	0
<i>Nem késedelmes és nem értékvesztett</i>									
A nem késedelmes és nem értékvesztett átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	1.234	1.045	189	0	0	0	0	1.483
Biztosítékok valós értéke	0	1.281	1.120	161	0	0	0	0	386
Teljes bruttó összeg	0	100.223	55.026	42.307	2.890	0	0	0	4.172
Értékvesztés összesen	0	32.461	13.097	18.240	1.124	0	0	0	883
Átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke összesen	0	67.762	41.929	24.067	1.766	0	0	0	3.289
Biztosítékok valós értéke összesen	0	67.807	27.589	40.218	0	0	0	0	1.010

<i>2015 (millió Ft)</i>	Hitelinté- zekkel szem- beni követe- lések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli köte- lezettségek
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembeni követelések				
Egyedileg értékesített									
Bruttó összeg	0	63.949	32.839	31.110	0	0	0	0	203
Értékesítés	0	34.107	21.017	13.090	0	0	0	0	105
Egyedileg értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	29.842	11.822	18.020	0	0	0	0	98
Biztosítékok valós értéke	0	44.594	8.582	36.012	0	0	0	0	105
Portfólió alapon értékesített									
Bruttó összeg	0	62.834	36.471	26.363	0	0	0	0	856
Értékesítés	0	7.495	1.214	6.281	0	0	0	0	31
Portfólió alapon értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	55.339	35.257	20.082	0	0	0	0	825
Biztosítékok valós értéke	0	33.006	17.995	15.011	0	0	0	0	265
Késedelmes, de nem értékesített									
<i>Késedelmes kategóriák :</i>									
0 - 30 nap	0	68	0	68	0	0	0	0	0
31 - 90 nap	0	19	19	0	0	0	0	0	0
91 - 180 nap	0	0	0	0	0	0	0	0	0
181 nap - 1 év	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 éven túl	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A késedelmes, de nem értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	87	19	68	0	0	0	0	0
Biztosítékok valós értéke	0	41	20	21	0	0	0	0	0
Nem késedelmes és nem értékesített									
A nem késedelmes és nem értékesített átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke	0	2.137	2.125	12	0	0	0	0	2.308
Biztosítékok valós értéke	0	2.335	2.335	0	0	0	0	0	1.019
Teljes bruttó összeg	0	129.007	71.454	57.553	0	0	0	0	3.367
Értékesítés összesen	0	41.602	22.231	19.371	0	0	0	0	136
Átstrukturált hitelek könyv szerinti értéke összesen	0	87.405	49.223	38.182	0	0	0	0	3.231
Biztosítékok valós értéke összesen	0	79.976	28.932	51.044	0	0	0	0	1.389

*Az EBA szerinti forbearance definíció alapján készültek a táblázatok.

Az újratárgyalt hitelek állománya jelentősen csökkent 2015-ről 2016-ra.

A nem lakossági és lakossági szegmensben is az egyedileg értékvesztett követelések állománya a nem-teljesítő hitelek állományát csökkentő lépések hatására csökkent ezzel együtt az újratárgyalt állomány is csökkent (vállalati: 12,7 milliárd Ft; lakossági: 59,2 milliárd Ft).

Hitelek leírása

Hitel (és a kapcsolódó értékvesztési számla) leírására rendszerint akkor kerül sor, részben vagy teljesen, ha a tőkeösszeg megtérülésére nincs reális kilátás, a biztosítékkal fedezett hitelek esetében pedig akkor, ha a biztosíték realizálásából származó bevételek már befolytak és ezek érvényesítéséből sem várható további megtérülés.

Biztosítékok

A Csoport hitelezési politikája szerint a hitelezés során az ügyfél visszafizetési képességét veszik figyelembe, ahelyett, hogy túlzott mértékben biztosítékokra támaszkodnának. Az ügyfél hitelképességi besorolásától és a terméktípustól függően egyes hitelek biztosíték nélküliek is lehetnek. Mindazonáltal a biztosíték fontos hitelkockázatot mérséklő tényező lehet.

A biztosítéki fedezettség számításakor általános elv, hogy a Csoport csak olyan biztosítékot vesz figyelembe, amely szerepel a „Biztosítékok értékeléséről és kezeléséről szóló Raiffeisen and Management Nemzetközi Csoport irányelv”-ben (Katalógusban) [Raiffeisen International Group Directive for Collateral Evaluation (Catalog)] és az összes alábbi feltételnek megfelel:

- jogi érvényesíthetőség,
- fenntartható belső érték,
- érvényesíthetőség és érvényesíthetőségi hajlandóság,
- a hitelfelvevő hitelképességi besorolása és a biztosíték értéke csak kevésbé vagy egyáltalán nem függ össze.

Az allokált súlyozott biztosítéki érték (WCV) a fedezetek diszkontált piaci értéke, csökkentve a megelőző terheléssel, maximalizálva a jelzálogjog összegében, korrigálva a devizapufferrel (Hfx) és lecsökkentve a fedezett szerződés szerinti kitettség összegére.

A főbb elfogadott biztosítéktípusok az alábbiak: ingatlan jelzálog, pénzóvadék, értékpapírok, gépeken lévő zálogjog, készleteken lévő zálogjog, áruk, kezességek és garanciák, valamint egyéb komfortfaktorok.

A biztosítékokkal kapcsolatos folyamatok (értékelés és rendszeres újraértékelés, ingatlan helyszíni szemle, fizikai meglét ellenőrzése, fedezettségi követelmények vizsgálata, stb.) felelőse a Hitelkockázati Főosztály Biztosíték és Kockázati Folyamat Menedzsment Területe.

A mérlegfordulónapon meglévő biztosítékok valós értékét biztosíték típusok szerint az alábbi táblázatok mutatják:

<i>2016 (millió Ft)</i>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeli követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati ügyletekkel szembeli követelések	Lakossági ügyletekkel szembeli követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Pénzóvadék	0	18.674	14.682	3.933	59	0	7.886	349	12.360	39.269
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	2.320	31.127	11.655	19.472	0	0	10.819	11	2.327	46.604
Államkötvények	2.320	19.742	4.313	15.429	0	0	10.285	9	1.543	33.899
Vállalati kötvények	0	1.868	1.449	419	0	0	534	2	132	2.536
Egyéb kötvények	0	9.517	5.893	3.624	0	0	0	0	652	10.169
Részcégek	670	3.089	2.580	509	0	0	84	0	107	3.950
Jelzálog	0	309.590	128.405	180.713	472	0	0	0	15.628	325.218
Lakóingatlanon	0	193.782	16.306	177.476	0	0	0	0	1.508	195.290
Kereskedelmi ingatlanon	0	92.008	90.200	1.336	472	0	0	0	5.966	97.974
Egyéb jelzálog	0	23.800	21.899	1.901	0	0	0	0	8.154	31.954
Garancia	337	23.667	15.815	7.852	0	0	0	0	16.666	40.670
Állami garancia	337	16.976	9.124	7.852	0	0	0	0	8.097	25.410
Bankgarancia	0	6.691	6.691	0	0	0	0	0	8.569	15.260
Egyéb biztosíték	0	67.365	66.807	543	15	0	0	0	5.343	72.708
Összes biztosíték	3.327	453.512	239.944	213.022	546	0	18.789	360	52.431	528.419

<i>2015 (millió Ft)</i>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeli követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati üggyfelekkel szembeli követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeli követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Pénzvadék	1.126	16.705	13.934	2.770	1	0	6.548	473	14.713	39.565
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	14.408	10.927	3.481	0	0	2.556	408	1.160	18.532
Államkötvények	0	3.532	1.534	1.998	0	0	2.363	12	307	6.214
Vállalati kötvények	0	1.065	697	368	0	0	0	0	242	1.307
Egyéb kötvények	0	9.811	8.696	1.115	0	0	193	396	611	11.011
Részcvények	0	2.826	2.559	267	0	0	0	0	610	3.436
Jelzálog	0	332.919	126.590	205.835	494	0	0	0	19.936	352.855
Lakóingatlanon	0	223.191	22.327	200.864	0	0	0	0	1.789	224.980
Kereskedelmi ingatlanon	0	82.224	79.565	2.165	494	0	0	0	7.248	89.472
Egyéb jelzálog	0	27.504	24.698	2.806	0	0	0	0	10.899	38.403
Garancia	23.293	15.932	9.047	6.415	470	0	0	0	17.725	56.950
Állami garancia	23.293	10.058	3.645	6.413	0	0	0	0	7.118	40.469
Bankgarancia	0	5.874	5.402	2	470	0	0	0	10.607	16.481
Egyéb biztosíték	0	56.824	56.101	723	0	0	0	0	10.103	66.927
Összes biztosíték	24.419	439.614	219.158	219.491	965	0	9.104	881	64.247	538.265

A mérlegfordulónapon meglévő biztosítékok valós értékét a kitétségek besorolása szerint az alábbi táblázatok mutatják:

<u>2016 (millió Ft)</u>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Egyedileg értékvesztett	0	89.867	34.007	55.817	43	0	0	0	601	90.468
Portfólió alapon értékvesztett	0	329.729	176.684	153.045	0	0	0	0	13.302	343.031
Késedelmes, de nem értékvesztett	0	331	47	284	0	0	1.786	0	0	2.117
Nem késedelmes és nem értékvesztett	3.327	33.585	29.206	3.876	503	0	17.003	360	38.528	92.803
Összes biztosíték	3.327	453.512	239.944	213.022	546	0	18.789	360	52.431	528.419

<u>2015 (millió Ft)</u>	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Ebből:			Befektetések értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Garanciák és kihasználatlan hitelkeretek	Összes biztosíték
			Vállalati üggyfelekkel szembeni követelések	Lakossági üggyfelekkel szembeni követelések	Önkormányza- tokkal és költ- ségvetési szer- vekkel szembe- ni követelések					
Egyedileg értékvesztett	0	123.139	49.366	73.773	0	0	0	0	3.268	126.407
Portfólió alapon értékvesztett	23.293	287.098	142.537	144.561	0	0	0	0	7.001	317.392
Késedelmes, de nem értékvesztett	0	682	53	159	470	0	0	0	0	682
Nem késedelmes és nem értékvesztett	1.126	28.695	27.202	998	495	0	9.104	881	53.978	93.784
Összes biztosíték	24.419	439.614	219.158	219.491	965	0	9.104	881	64.247	538.265

A fedezetértvényesítés vagy egyéb biztosíték érvényesítése során a Csoport által átvett eszközök nettó könyv szerinti értékét az alábbi táblázat mutatja:

<i>(millió Ft)</i>	2016	2015
Ingatlanok	574	422
Készletek	0	0
Egyéb	14	14
Átvett eszközök összesen	588	436

Koncentrációk

A Csoport szektoronként vizsgálja a hitelkockázat koncentrációját. A hitelkockázat koncentrációjának szektoronkénti bontását a mérlegfordulónapokra vonatkozóan bruttó módon az alábbi táblázatok mutatják:

2016 (millió Ft)	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli kitettségek
Ingatlan	0	184.777	0	141	1.601	25.330
Belföldi kereskedelem	0	148.642	0	310	1.955	111.914
Egyéb, főleg szolgáltatás	0	101.445	0	773	271	52.923
Pénzügyi tevékenység	236.037	30.788	130.635	29.281	36.614	129.003
Nemzeti Bank	14.500	0	0	0	1.351	0
Közigazgatás	0	3.331	395.001	2.029	0	4.357
Vegyipar és gyógyszeripar	0	32.855	1.982	0	592	24.247
Élelmiszeripar	0	27.261	0	0	5	11.410
Mezőgazdaság	0	16.871	0	0	2	3.281
Közlekedés, hírközlés	0	50.661	0	1	72	7.984
Építőipar	0	15.513	0	2	106	94.071
Nehézipar	0	27.910	0	0	76	16.193
Könnyűipar	0	22.645	0	1	13	12.561
Energiaipar	0	20.852	0	0	167	30.559
Infrastruktúra	0	847	0	0	0	1.230
Háztartások	0	249.247	0	116	42	27.904
Összes kitettség	250.537	933.645	527.618	32.654	42.867	552.967

2015 (millió Ft)	Bankközi kihelyezések	Ügyfelekkel szembeni követelések	Befektetések hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokban	Egyéb követelések	Származékos eszközök	Mérlegen kívüli kitettségek
Ingatlan	0	173.743	0	139	532	17.685
Belföldi kereskedelem	0	152.113	0	438	1.207	109.478
Egyéb, főleg szolgáltatás	0	118.831	0	703	126	48.329
Pénzügyi tevékenység	50.991	70.042	67.915	12.447	44.369	33.877
Nemzeti Bank	8.244	0	0	0	3.339	0
Közigazgatás	0	35.585	303.238	3.048	0	15.942
Vegyipar és gyógyszeripar	0	49.049	1.874	1	571	56.389
Élelmiszeripar	0	46.432	0	0	16	12.361
Mezőgazdaság	0	37.721	0	0	0	2.669
Közlekedés, hírközlés	0	45.319	0	1	31	10.760
Építőipar	0	25.664	0	122	25	105.496
Nehézipar	0	29.977	0	0	22	14.812
Könnyűipar	0	13.612	0	0	32	10.207
Energiaipar	0	11.324	0	0	109	41.896
Infrastruktúra	0	724	0	1	0	1.386
Háztartások	0	270.112	0	156	26	29.264
Összes kitettség	59.235	1.080.248	373.027	17.056	50.405	510.551

c) Piaci kockázat

A piaci kockázat annak a kockázatát jelenti, hogy egy pénzügyi instrumentum jövőbeli cash-flow-inak valós értéke a piaci árakban bekövetkező változások hatására ingadozni fog. A piaci kockázat három típusú kockázatból áll: devizakockázat, kamatkockázat és egyéb árfolyamkockázat.

A piaci kockázat kezelése

A piaci kockázatkezelés célja a piaci kockázati kitettségek elfogadható paramétereken belüli ellenőrzése, a hozam optimalizálása mellett.

Az RBI VaR (Value at Risk) limitrendszert működtet, amelynek keretében külön VaR limiteket határoztak meg az alábbi kockázattípusokra: kereskedési könyvi kamatláb-kockázat, banki könyvi kamatláb-kockázat, kereskedési könyvi részvényárfolyam-kockázat, volatilitási kockázat továbbá a teljes banki nyitott devizapozícióra vonatkozó kockázat. Ezen kívül a kötvények és a pénzpiaci termékek közötti spread kockázatot is külön komponensként jelenítik meg a riportok.

Az elmúlt évek során a Csoporton belüli audit és kontroll funkciók sokkal szigorúbbakká váltak. A piaci kockázatok területéhez kapcsolódóan további jelentések lettek kialakítva. A Bank a piackonformitással kapcsolatban rendszeres napi monitoring-tevékenységet végez, melynek eredményéről a Vezetőség rendszeres beszámolót kap.

A Csoport különböző stressz teszteket dolgozott ki, amiknek eredményei a Vezetőség számára szintén rendszeresen bemutatásra kerülnek.

A Csoport elkülönítetten kezeli a kereskedési és a nem kereskedési portfólióján belüli piaci kockázattal kapcsolatos kitettségeit.

A kereskedési portfólió az árjegyzésből vagy a saját számlás pozíciókból fakadó és egyéb, a Csoport által ilyen típusként megjelölt, piaci árazás módszerével értékelt pozíciókat tartalmazza. A kereskedési tevékenység a hitelviszonyt és tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírokkal, devizával és származékos pénzügyi instrumentumokkal végzett tranzakciókat foglalja magában.

A nem kereskedési (banki könyvi) portfóliók a Csoport lakossági és kereskedelmi banki eszközeinek és kötelezettségeinek kamatkockázat kezeléséből eredő pozícióit tartalmazza. A Csoport nem kereskedési tevékenysége felölel minden tevékenységet, amely nem a kereskedési tevékenységhez tartozik, beleértve a hitelnyújtást, betétgyűjtést és a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátását.

A banki könyvbe sorolt lejáratl nem rendelkező termékcsoportokra vonatkozóan speciális kamatláb-modell került bevezetésre, mely beépült a kockázati riportokba is.

Kamatkockázattal szembeni kitettség – kereskedési és banki könyv

A kamatkockázat annak kockázata, hogy a piaci kamatlábak változásai miatt a pénzügyi instrumentum valós értéke vagy jövőbeni cash-flow-i ingadozni fognak. A kamatláb-kockázat mérése a banki könyvi nettó kamatbevétel, valamint a kereskedési könyv piaci árazási értékének a kamatlábak volatilitásával szembeni érzékenységvizsgálatával történik.

A banki és kereskedési könyvi portfóliók legjelentősebb kockázati tényezője a kamatkitettség. A Csoport szigorú bázispontérték- és VaR limiteket határoz meg, amelyeket naponta ellenőriz.

A Csoport kamatozó pénzügyi instrumentumai a mérlegfordulónapon kamattípus szerinti bontásban a következők:

Kamatozó pénzügyi instrumentumok*(millió Ft)*

	2016. december 31.	2015. december 31.
Fix kamatozású instrumentumok		
Pénzügyi eszközök	924.889	854.024
Pénzügyi források	395.381	437.655
Összes fix kamatozású instrumentum	529.508	416.369

Változó kamatozású instrumentumok*(millió Ft)*

	2016. december 31.		2015. december 31.	
	Pénzügyi eszközök	Pénzügyi források	Pénzügyi eszközök	Pénzügyi források
HUF	652.076	856.132	686.777	830.987
CHF	29.769	5.122	11.832	13.982
EUR	241.527	402.247	258.183	336.165
USD	26.776	76.473	18.809	64.232
Egyéb devizák	2.943	19.228	2.354	9.300
Összes változó kamatozású pénzügyi instrumentum	953.091	1.359.202	977.955	1.254.666

Az év során bekövetkezett változásokat az alábbi tételek magyarázzák:

- a fix kamatozású hitelek és egyéb követelésekben 50.7 milliárd forintos növekedés volt tapasztalható,
- a bankközi hitelkihelyezések, illetve a pénzügyi intézetek hitelei esetében jelentős 92 milliárd forintos növekedés volt a fix kamatozású instrumentumok esetében,
- ezzel szemben az MNB-nél elhelyezett fix kamatozású betétek állománya jelentős, 232 milliárd forintos negatív változást mutat,
- a fix kamatozású értékpapír esetében a növekmény jelentős volt, 139.7 milliárd forint, melyből az államkötvények 96.1 milliárdos állománynövekményt mutatnak,
- fix kamatozású forrás oldali tételek minden szegmensben csökkenést mutattak, melyeket csak részben tudott kompenzálni az MNB-től felvett hitelek állománya (47.3 milliárd forint).

A Csoport elsődleges kockázatkezelési módszerként kamatláb-swapokat és egyéb derivatív kamatláb megállapodásokat köt annak érdekében, hogy a kamatkockázati kitettség elfogadható határokon belül maradjon.

A Csoport fedezeti elszámolásnak megfelelő fedezeti kapcsolatban megjelölt származékos termékeket használ egyes fix kamatozású hitelek, fix kamatozású betétek, kibocsátott és vásárolt fix kamatozású kötvények valós értékének fedezésére. A Csoport rendelkezik fedezeti elszámolásnak megfelelő fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt szerződésekkel is kamatkockázati kitettségének kezelése céljából. A kockázatkezelési származékos termékek eredménye a „Kockázatkezelés céljából tartott derivatívák nettó bevétele” soron kerül bemutatásra.

Valós érték fedezeti ügyletek (millió Ft)	2016	2015
Fedezett instrumentumok valós érték változása	274	196
Fedező kamatcsere ügyletek valós érték változása	-475	-90

A Csoport kockázatfedezési céllal alkalmaz cash-flow fedezeti egy- és kétdevizás kamat-swap ügyleteket is, ahol a fedezett portfólió a devizás hitelek és a forint betétek egy csoportja, a fedezés célja pedig a kamatbevétel és kamatráfordítás ingadozásának megszüntetése, ami a referenciakamatok változásából, illetve a forint árfolyamának ingadozásából fakad.

A cash-flow fedezeti ügyletek nominál tőke- és kamat-pénzáramai:

Cash-flow fedezeti ügyletek - 2016 (millió Ft)	Éven belül	1-5 év	5 éven túl
Bevétel	27	676	9.228
Kifizetés	-12	269	9.140

Cash-flow fedezeti ügyletek - 2015 (millió Ft)	Éven belül	1-5 év	5 éven túl
Bevétel	14.852	15.910	17.860
Kifizetés	14.426	14.413	17.571

2016-ban a cash-flow fedezeti elszámolás hatékony részével kapcsolatban 1.684 millió Ft nettó nyereséget számoltak el az egyéb átfogó jövedelemben (2015: 1.207 millió Ft nyereséget).

Devizaárfolyam-kockázattal szembeni kitettség

A devizaárfolyam-kockázat annak a kockázata, hogy a devizaárfolyamok változásai miatt a pénzügyi instrumentum valós értéke vagy jövőbeni cash-flow-i ingadozni fognak. A devizaárfolyam-kockázatnak való kitettség meghatározásakor a Csoport a teljes nyitott pozíciót figyelembe veszi.

A Csoport mérlegfordulónapon érvényes devizapozícióját mutatják be az alábbi táblázatok:

2016 (millió Ft)	HUF	CHF	EUR	USD	Egyéb	Összesen
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	224.458	357	30.321	2.691	3.094	260.921
Bankközi kihelyezések	52.881	24.601	136.849	36.097	108	250.536
Nettó hitelállomány	502.875	9.052	279.010	44.167	0	835.104
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – a származékos termékek kivételével	73.294	0	25.188	6.646	4.804	109.932
Értékesíthető értékpapírok	116.439	0	84.699	9.235	0	210.373
Lejáratig tartandó értékpapírok	204.562	0	3.288	1.509	0	209.359
Pénzügyi eszközök a származékos termékek kivételével	1.174.509	34.010	559.355	100.345	8.006	1.876.225
Bankbetétek	113.552	4.058	100.972	45.200	0	263.782
Ügyfélbetétek	891.200	5.063	323.544	83.646	21.901	1.325.354
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	30.480	0	8.261	0	0	38.741
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	59.598	0	0	59.598
Pénzügyi kötelezettségek a származékos termékek kivételével	1.035.232	9.121	492.375	128.846	21.901	1.687.475
Nettó mérleg szerinti nyitott pozíció	139.277	24.889	66.980	-28.501	-13.895	188.750
Nettó származékos és spot pozíció	48.992	-24.668	-73.324	15.685	13.101	-20.214
Nettó nyitott pozíció összesen	188.269	221	-6.344	-12.816	-794	168.536

2015 (millió Ft)	HUF	CHF	EUR	USD	Egyéb	Összesen
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	463.878	205	20.668	17.638	2.635	505.024
Bankközi kihelyezések	8.953	0	50.240	1	0	59.194
Nettó hitelállomány	569.911	11.805	289.286	43.192	4	914.198
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – a származékos termékek kivételével	81.304	0	32.300	6.553	4.588	124.745
Értékesíthető értékpapírok	32.247	0	29.754	0	0	62.001
Lejáratig tartandó értékpapírok	167.929	0	15.963	1.489	2.230	187.611
Pénzügyi eszközök a származékos termékek kivételével	1.324.222	12.010	438.211	68.873	9.457	1.852.773
Bankbetétek	114.085	8.573	96.171	55.715	0	274.544
Ügyfélbetétek	926.117	5.588	272.216	78.387	11.369	1.293.677
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	55.273	0	9.488	0	0	64.761
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	60.018	0	0	60.018
Pénzügyi kötelezettségek a származékos termékek kivételével	1.095.475	14.161	437.893	134.102	11.369	1.693.000
Nettó mérleg szerinti nyitott pozíció	228.747	-2.151	318	-65.229	-1.912	159.773
Nettó származékos és spot pozíció	-64.852	1.870	3.928	66.229	1.142	8.317
Nettó nyitott pozíció összesen	163.895	-281	4.246	1.000	-770	168.090

2016-ban a Bank – a 2015. évi deviza hitel konverzió után – még mindig alacsony deviza kitettséggel rendelkezik. Ugyan enyhe emelkedés volt megfigyelhető a külföldi devizás tételek esetében az előző évekhez képest, azonban a teljes állomány (hazai és külföldi devizák) sem az eszköz, sem a forrás oldalon nem növekedett jelentősen. Devizakitettség emelkedés az eszköz oldalon történt: a forint állomány csökkent, míg a devizás tételek állománya nőtt.

A Csoport szigorú korlátokat határoz meg a nyitott pozíciókra és VaR mutatókat is használ. Ezeket a limiteket naponta figyelemmel követik.

A devizaopciókhoz kapcsolódó kockázatok tükrözve vannak az FX VaR számokban, valamint az opciókra vonatkozó deriváltakra (gamma és vega) limiteket határoz meg a Csoport, melyeket naponta figyelemmel követnek.

Egyéb árfolyamkockázati kitettség – kereskedési könyv

Az egyéb árfolyamkockázat annak a kockázata, hogy a piaci árak (nem a kamatláb- vagy devizakockázatból eredő) változásai miatt a pénzügyi instrumentum valós értéke vagy jövőbeni cash-flow-i ingadozni fognak, függetlenül attól, hogy ezeket a változásokat az adott pénzügyi instrumentumra vagy annak kibocsátójára jellemző tényezők okozzák, vagy olyan tényezők, amelyek a piaci kereskedés tárgyát képező valamennyi hasonló pénzügyi instrumentumot érintenek.

A Csoport árfolyamkockázata csak a tőzsdén forgalmazott részvényekkel szembeni kitettségekből adódik. A Csoport szigorú limiteket határoz meg a nyitott részvénykitettségekre és árfolyamkockázati VaR-t is használ. Ezeket a limiteket naponta nyomon követik.

A piaci kockázat kezelésének eszközei – kereskedési és banki könyv

Kockáztatott érték

A Csoport kereskedési és banki könyvi portfólióján belüli piaci kockázati kitettség mérésének és ellenőrzésének legfőbb eszköze a kockáztatott érték (VaR = Value at Risk) mutató. A VaR mutató azt jelzi, hogy adott időszak alatt, adott megbízhatósági szint mellett mekkora egy pénzügyi instrumentum maximális vesztesége, normál üzletmenetet feltételezve. A Csoport által használt VaR modell 99%-os megbízhatósági szintet és 10 napos birtokban tartási időszakot feltételez. A VaR egy kockázati mutató, amelyet a pénzügyi instrumentum lehetséges veszteség-eloszlásához kell rendelni. A Csoport leggyakrabban a parametrikus VaR-számítást alkalmazza (és bizonyos esetekben a historikus VaR és a Monte-Carlo VaR számítást).

A parametrikus VaR módszer alapfeltételezése, hogy a piaci tényezők többdimenziós normális eloszlást követnek. A kereskedési könyvi termékeket tekintve azok három kockázati tényezőre oszthatók - deviza, kamat és egyéb árfolyam - és a kockázatok is ennek alapján vannak csoportosítva.

A VaR nem az egyes komponensek (devizakockázat, kamatláb-kockázat és árfolyamkockázat) összege, mivel a komponensek között együththatás áll fenn (diverzifikációs hatás).

A diverzifikációs hatás csökkenti a portfólió teljes kockázatát, amennyiben az egyedi kockázati komponensek nem mozognak együtt. A devizakockázat, az egyéb árfolyamkockázat és a kamatkockázat nem korrelál egymással tökéletesen, ezért létezik diverzifikációs hatás. A VaR érték az alaptényezőkre külön-külön és azok teljes csoportjára is naponta kiszámításra kerül.

A Csoport kereskedési és banki könyvének piaci kockázatát bemutató VaR számítást az alábbi táblázatok tartalmazzák:

VaR számítás

2016 (millió Ft)

Kereskedési könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	33	157	11	397
Kamatkockázat	264	189	48	596
Részvény (ill. áru) kockázat	0	69	0	185
Teljes kockázat	259	258	101	569
Diverzifikációs hatás	38	157	20	318
Banki könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	0	0	0	0
Kamatkockázat	569	913	228	1 665
Teljes kockázat	569	913	228	1 665
Diverzifikációs hatás	0	0	0	0

VaR számítás**2015 (millió Ft)**

Kereskedési könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	26	121	6	647
Kamatkockázat	149	205	96	472
Részvény (ill. áru) kockázat	0	3	0	54
Teljes kockázat	146	237	95	686
Diverzifikációs hatás	29	92	8	262

Banki könyv	VaR év végén	Átlagos VaR	Minimum VaR	Maximum VaR
Árfolyamkockázat	0	0	0	0
Kamatkockázat	812	1.025	501	1.544
Teljes kockázat	812	1.025	501	1.544
Diverzifikációs hatás	0	0	0	0

Gap jelentés

A VaR érték mérése mellett a kamatláb-kockázatot a klasszikus tőke- és kamatlejárati elemzés módszerével is megbecsülik. A gap jelentés az eszközöket és kötelezettségeket különböző átlazódási kategóriákba sorolja aszerint, hogy egy adott eszköz, illetve kötelezettség várhatóan mikor átlazódik át.

Az eszközök, illetve kötelezettségek átlazódása akkor történik meg, amikor:

- esedékessé válnak,
- szerződés szerint sor kerül egy tőkerész visszafizetésére,
- a kamat a szerződés szerint egy referenciakamat alapján átlazásra kerül,
- az eszközök vagy kötelezettségek lejárata előtt visszafizetésre kerülnek.

A kamatkockázatot hordozó mérlegen kívüli tételeket névleges betétként és hitelként kezelik. Ugyanabba az átlazódási kategóriába sorolt eszközök és kötelezettségek különbözete a „gap” („átlazódási rés”). A gap pozitív, amennyiben az eszközök kamatkockázata magasabb, mint a kötelezettségeké, és negatív a fordított esetben. Az ilyen típusú részekre a Csoport limiteket határozott meg.

Az alábbi táblában látható a 2016. évre és a 2015. évre vonatkozó gap jelentések:

Gap jelentés**2016 (millió Ft)**

Kereskedési könyv	HUF	USD	EUR	CHF
0-3 hó	-398	72	198	21
3-12 hó	3.424	-4.354	1.376	34
1-5 év	-8.458	-578	13.524	0
5 éven túli	3.831	-2.270	-2	0

Banki könyv	HUF	USD	EUR	CHF
0-3 hó	-275.371	-34.344	-148.679	21.204
3-12 hó	-16.569	-7.619	37.952	-17.289
1-5 év	-58.902	4.169	-10.988	19
5 éven túli	15.655	0	-1.201	33

Gap jelentés	<u>2015 (millió Ft)</u>			
Kereskedési könyv	HUF	USD	EUR	CHF
0-3 hó	-575	107	186	7
3-12 hó	-314	-1.995	-2.091	-119
1-5 év	-13.572	-1.491	-28.238	0
5 éven túli	-224.575	-856	0	0
Banki könyv	HUF	USD	EUR	CHF
0-3 hó	48.785	-18.386	-152.245	-32.504
3-12 hó	-21.661	-8.599	18.087	-34.841
1-5 év	20.353	-1.859	652	9
5 éven túli	18.960	0	-19	0

d) Likviditási kockázat

A likviditási kockázat annak kockázata, hogy a Csoport nehézségbe ütközik pénzügyi kötelezettségeivel kapcsolatos kötelemeinek teljesítése során.

A likviditási kockázat kezelése

A likviditáskezelés célja, hogy a Csoport számára megfelelő likviditást biztosítson, ezáltal valamennyi kötelezettségét esedékességgel teljesíteni tudja, mind normál, mind feszített körülmények között.

A likviditási kockázat kezelése az RBI Csoport és a Raiffeisen Bank Zrt. számára is kiemelt fontosságú, ezért a Csoport a Csoportra vonatkozó standardok átfogó együttesével és helyi belső szabályokkal, szabályozásokkal és gyakorlatokkal rendelkezik a likviditáskezelésre vonatkozó jogi szabályozások mellett. A likviditáskezeléssel összefüggő eljárásokat, feladatokat, felelősségi köröket, jelentéseket és a limitrendszerre vonatkozó utasításokat a Bank vezérigazgatói utasításban szabályozza.

A likviditáskezelés az Eszköz-Forrás Bizottság (Asset and Liability Committee, ALCO) egyik fő feladata. Az ALCO felel az eszköz- és forrásgazdálkodásért, a likviditási kockázat kezeléséért és a helyi limitrendszer kialakításáért az RBI Treasury által meghatározott limitek szerint (vagy néha annál szigorúbb mértékben). Az ALCO havonta ülésezik, illetve szükség szerint rendkívüli üléseket is tart.

A belső likviditási jelentéseken túl az RBI naponta likviditási jelentéseket készít a Bank által szolgáltatott adatok segítségével a csoportszintű likviditási kockázat nyomon követése érdekében.

A Csoport likviditási politikája, melynek szerves része a likviditási krízisterv, évente felülvizsgálatra kerül.

Likviditási helyzete megerősítésére a Csoport az alábbi intézkedéseket hozta:

- Jelentős mértékben növelte likvid állampapír állományát, hogy egy esetleges likviditási sokk esetén könnyen tudjon likviditást mozgósítani,
- Csökkentette a hitel-betét arányt,
- Nagy mennyiségű ECB és MNB repóügyletek során fedezetként felhasználható értékpapírokat vásárolt.

Az alábbi táblázat a Csoport nem származékos pénzügyi kötelezettségei és a kibocsátott pénzügyigarancia-szerződések utáni, diszkontálás nélküli cash-flow-kat mutatja be azok legkorábbi lehetséges lejáratára alapján. A táblázatban emellett szerepel a származékos pénzügyi kötelezettségek lejárat elemzése, beleértve a hátralévő szerződéses lejáratot azokra a származékos termékekre vonatkozóan, amelyek esetében a szerződéses lejáratok alapvetők a cash-flow-k ütemezése szempontjából. A táblázatban bemutatott bruttó nominális pénzáram a nem származékos pénzügyi kötelezettség és a kibocsátott pénzügyi garanciák után fizetendő hátralévő szerződéses, diszkontálás nélküli cash-flow. A származékos termékekre vonatkozó közzététel a pénzáramok bruttó összegét mutatja.

Likviditási kockázat

			<u>2016 (millió Ft)</u>			
	Könyv szerinti érték	Bruttó nominális cash-flow-k	0-3 hó	3-12 hó	1-5 év	5 éven túl
KÖTELEZETTSÉGEK						
Bankbetétek	263.782	305.429	28.624	60.762	147.633	68.410
Ügyfélbetétek	1.325.354	1.325.806	1.267.476	48.402	5.983	3.945
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	38.741	39.465	10.104	10.186	18.228	947
Hátrasorolt kötelezettségek	59.598	73.161	823	2.231	70.107	0
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek – származékos termékek nélkül	0	0	0	0	0	0
Egyéb kötelezettségek	84.644	84.645	84.148	497	0	0
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	1.772.119	1.828.506	1.391.175	122.078	241.951	73.302
<i>Származékos termékek</i>						
Kamatderivatívák	0	-2.521	-1.548	830	-863	-940
Deviza határidős ügyletek:	0	10.941	4.843	22.567	-284	-16.185
- Kimenő pénzáramok	0	1.773.440	1.055.284	478.342	170.647	69.167
- Bejövő pénzáramok	0	1.762.499	1.050.441	455.775	170.931	85.352
Függő kötelezettségek	131.362	131.363	45.681	37.017	45.280	3.385
Egyéb kötelezettségek és függő tételek	131.362	131.363	45.681	37.017	45.280	3.385
Jövőbeni kötelezettségvállalások	421.558	421.561	35.692	133.825	54.788	197.256
Kihasználatlan hitelkeretek	149.425	149.425	9.922	60.303	15.302	63.898
Kihasználatlan folyószámla-hitelkeretek	197.547	197.550	20.494	65.901	4.603	106.552
Kihasználatlan garanciakeretek	74.586	74.586	5.276	7.621	34.883	26.806

Likviditási kockázat

			<u>2015 (millió Ft)</u>			
	Könyv szerinti érték	Bruttó nominális cash-flow-k	0-3 hó	3-12 hó	1-5 év	5 éven túl
KÖTELEZETTSÉGEK						
Bankbetétek	274.544	285.335	25.593	76.101	143.561	40.080
Ügyfélbetétek	1.293.677	1.293.859	1.189.497	91.869	7.580	4.913
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	64.761	67.309	6.945	19.929	39.488	947
Hátrasorolt kötelezettségek	60.018	77.631	868	2.503	22.688	51.572
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek – származékos termékek nélkül	0	0	0	0	0	0
Egyéb kötelezettségek	60.870	60.871	59.747	1.124	0	0
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	1.753.870	1.785.005	1.282.650	191.526	213.317	97.512
<i>Származékos termékek</i>						
Kamatderivatívák	0	-3.914	-918	-740	-2.337	81
Deviza határidős ügyletek:	0	-6.162	-529	-5.001	-381	-251
- Kimenő pénzáramok	0	1.990.629	1.076.964	497.418	378.238	38.009
- Bejövő pénzáramok	0	1.996.791	1.077.493	502.419	378.619	38.260
Függő kötelezettségek	141.921	141.921	39.287	51.262	49.106	2.266
Egyéb kötelezettségek és függő tételek	141.921	141.921	39.287	51.262	49.106	2.266
Jövőbeni kötelezettségvállalások	368.156	368.156	63.898	118.676	115.262	70.320
Kihasználatlan hitelkeretek	192.095	192.095	22.398	62.244	75.514	31.939
Kihasználatlan folyószámla-hitelkeretek	98.149	98.149	38.413	41.149	27	18.560
Kihasználatlan garanciakeretek	77.912	77.912	3.087	15.283	39.721	19.821

A Bank havi szinten képez gazdasági tőkét a Bank kereskedési könyvi portfóliójában található illikvid piaci pozíciókra. Ezek alakulását mutatja be az alábbi táblázat:

Az illikvid pozíciókra képzett gazdasági tőke alakulása 2016-ban		Az illikvid pozíciókra képzett gazdasági tőke alakulása 2015-ben	
Dátum	Millió forint	Dátum	Millió forint
2016.01.29	80	2015.01.30	84
2016.02.29	38	2015.02.27	60
2016.03.31	69	2015.03.31	103
2016.04.29	125	2015.04.30	110
2016.05.31	87	2015.05.29	81
2016.06.30	82	2015.06.30	66
2016.07.29	68	2015.07.31	81
2016.08.31	73	2015.08.31	48
2016.09.30	67	2015.09.30	85
2016.10.28	45	2015.10.30	103
2016.11.30	49	2015.11.30	107
2016.12.30	50	2015.12.31	3

e) Működési kockázat

A működési kockázat a közvetlen vagy közvetett veszteség kockázatát jelenti, amely a Csoport folyamataival, személyi állományával, technológiájával és infrastruktúrájával kapcsolatos különböző okokból, valamint a tisztán hitel-, piaci és likviditási kockázatoktól eltérő külső tényezőkből fakad. A jogi és a szabályozási előírásoknak, valamint a vállalati kultúra általánosan elfogadott normáinak történő megfeleléssel kapcsolatos kockázat is része a működési kockázatnak. Működési kockázat megtalálható a Csoport valamennyi üzleti és támogató területén.

A Csoport célja, hogy a működési kockázatokat költséghatékony módon kezelje, elkerülve a pénzügyi veszteségeket és a reputációs kockázatokat, továbbá a kezdeményezőkészséget és kreativitást korlátozó kontrollfolyamatokat.

A Csoportban működésikockázat-kezeléssel foglalkozó hálózat működik, amelynek része a különálló működési kockázat kontrolling csoport és a központosított csalás kockázat kontrolling csoport és az üzleti egységekben, támogató részlegeken, régiókban és leányvállalatokban dolgozó kb. 100 működésikockázat-kezelő kolléga.

A működési kockázat kontrolling számos eszközt használ a különböző területek működési kockázatainak azonosítására: kulcskockázati indikátorokat, forgatókönyveket, kontroll és kockázati önértékelést, veszteségadat-gyűjtést és külső adatbázisokat.

A fenti folyamatok segítik a kockázatok korai azonosítását és szükségesek a jövőbeli veszteséget okozó események előfordulásának csökkentéséhez. A veszteséget okozó eseményeket a működésikockázat-kezelő kollégák feltöltik a veszteség-adatbázisba, és ezen adatok, illetve más kiegészítő információk alapján (pl. kulcskockázati indikátorok, intézkedési tervek státusza) a működési kockázat kontrolling negyedéves jelentéseket készít. A Management negyedévente kap információt a működési kockázati adatokról a negyedéves kockázati és teljesítményriport keretében, a kockázatkezelési vezérigazgató-helyettes, a bankműveletekért felelős vezérigazgató-helyettes, vállalati vezérigazgató-helyettes, lakossági vezérigazgató-helyettes ezenkívül negyedévente az ORFC (Operational Risk and Fraud Committee) anyagain keresztül is, az RBI CRO-ja pedig a CRO meeting keretében kerül tájékoztatásra a legfontosabb működési kockázatot érintő kérdésekről.

A működési kockázat kontrolling erős vezetőségi támogatást kap, például a működési kockázatok és a lehetséges kockázatsökkentő intézkedések megvitatására negyedévente sor kerül az Operational Risk and Fraud Committee ülése során, ahol a kockázatkezelési vezérigazgató-helyettes, a bankműveletekért felelős vezérigazgató-helyettes, vállalati vezérigazgató-helyettes, lakossági vezérigazgató-helyettes és a Bizottság további tagjai (általában főosztályvezetők) vesznek részt és döntenek a kockázatsökkentő intézkedési tervek prioritásáról.

f) Tőkegazdálkodás

A Csoport tőkekövetelményét a Csoport helyi szabályozó hatósága (MNB) állapítja meg és követi nyomon.

2008. január 1-jétől a Csoport köteles megfelelni a Bázeli II szavatoló tőkével kapcsolatos előírásainak, 2014. június 30-ától pedig a Bázeli III előírásainak is.

2008 decemberében az osztrák pénzügyi felügyelő hatóság és a nyolc érintett tagállam hatóságai a Banknak, mint az RBI csoport tagjának közös engedélyt adtak a belső minősítésen alapuló módszer alkalmazására a hitelkockázat-kezelés terén, egyes hitelportfóliók kivételével, amelyek kezelése az elfogadott bevezetési terv szerint a standard módszer szerint folytatódik továbbra is.

A Bázeli II/III szabályozás fejlett módszere bevezetéséből adódó fő változások az alábbiak:

- a hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék, valamint a várható veszteség negatív különbözetének levonása az alapvető és járulékos tőkéből,
- a hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék, valamint a várható veszteség pozitív különbözetének hozzáadása a járulékos tőkéhez a kockázattal súlyozott (belső minősítéssel kezelt) kitettség 0,6%-áig,
- a szavatoló tőkének fedezetet kell biztosítania a hitel- és piaci kockázat és működési kockázatokból adódó tőkekövetelményre is.

A Csoport szavatoló tőkéje két szintre bontható:

- **alapvető tőke (T1),**
 - **elsődleges alapvető tőke (CET1)** amely magában foglalja az elsődleges alapvető tőkeinstrumentumokat (jegyzett tőke, árszám, felhalmozott eredmény, halmozott egyéb átfogó eredmény, egyéb tartalékok), illetve a hozzájuk kapcsolódó levonásokat, úgymint az immateriális javak, goodwill, halasztott adókövetelések utáni levonások; a hitelkockázati kiigazítások hiánya várható veszteséghez viszonyítva; az értékpapírosítási pozíciók miatt levonások; valamint a limittúllépések miatti levonások,
 - **kiegészítő alapvető tőke (AT1):** amely magába foglalja a kiegészítő alapvető tőkeinstrumentumokat.
- **járlékos tőke (T-2),** amely magában foglalja az alárendelt kölcsönök állományát, valamint a hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék összegének a várható veszteség feletti többletét azokra a hitelportfóliókra vonatkozóan, amelyek esetében a Bázeli III szerinti belső minősítésen alapuló módszert alkalmazzák.

A hitelezési veszteségre képzett értékvesztés és céltartalék, valamint a várható veszteség pozitív különbözetének járulékos tőkében való beszámíthatósága is korlátokhoz kötött. További levonásokat kell érvényesíteni a szavatoló tőke elemeiből a más pénzügyi intézményekben szerzett minősített részesedések, valamint a nagykockázat-vállalási korlátok és befektetési korlátok miatt.

A banki műveletek két csoportját alkotják a kereskedési könyvi és a banki könyvi ügyletek. A kockázattal súlyozott eszközök számítása meghatározott előírások szerint történik, amelyek célja az eszközökhöz és a mérlegen kívüli kitettségekhez kapcsolódó különböző szintű kockázatok tükrözése. Mint feljebb megjegyeztük, a Bázeli II/III szabályozás kiterjesztette a tőkekövetelmény számítását működési kockázat tőkekövetelmény számítására is.

A Csoport a megfelelő tőkeellátottság fenntartására törekszik a befektetők, hitelezők és a piac bizalmának megőrzése, valamint az üzleti tevékenység jövőbeni fejlődése érdekében. A tőkeszint hatása a részvényesek hozamára szintén fontos szempont. A Csoport fontosnak tartja egy nagyobb tőkeáttétellel, esetleg potenciálisan elérhető magasabb hozam és a szilárd tőkehelyzet által nyújtott előnyök és biztonság közötti egyensúly fenntartását.

Az adott időszakban a Csoport valamennyi külső szabályozás által előírt tőkekövetelménynek megfelelt.

A csoportszintű tőke megfelelést a **2013. évi CCXXXVII. törvény** (Új Hpt.) 97.§-a szabályozza, az összevont alapú konszolidációs körbe tartozó leányvállalatok körét a MNB hagyja jóvá, figyelembe véve az ellenőrző befolyást vagy részesedési viszonyt, illetve a leányvállalat cégformáját (pénzügyi vagy járulékos vállalkozás). Ennek következtében az IFRS és a felügyeleti konszolidációs kör eltér egymástól. A következő táblázat a felügyeleti konszolidációba tartozó leányvállalatokat mutatja be:

Cég neve
Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt.
Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.
Raiffeisen Corporate Lízing Zrt.
RB Kereskedőház Kereskedelmi Kft.
RB Szolgáltató Központ Kft.
SCTB Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.
SCT Kárász utca Ingatlankezelő Kft.

Szabályozói tőkekövetelmény

A Csoport folyamatosan szem előtt tartja, hogy a tőke megfelelés meghaladja az előírt szintet és ennek biztosítása érdekében megteszi a megfelelő lépéseket időben. A Csoport a Bázeli III előírásainak megfelelően kiszámítja a szavatoló (Bázeli III, 1. pillér) és a gazdasági tőkét (Bázeli III, 2. pillér, ICAAP) is a tőke megfelelés meghatározásához. A Csoport 2008. december 1-jén kezdte meg a belső módszer szerinti hitelkockázati tőkekövetelményre való fokozatos áttérést, elsőként a nem lakossági szegmensre bevezetve az F-IRB módszert. 2010 júliusától, illetve 2012 áprilisától a Csoport magánszemély, illetve mikrovállalati ügyfeleivel szemben fennálló kitétségre belső módszerrel (A-IRB) számított tőkekövetelményt.

Konszolidált tőke megfelelés az összevont felügyeleti körbe tartozó vállalatokra

(millió Ft)	2016	2015
Befizetett tőkeinstrumentumok	50.000	50.000
Tőketartalék	293.094	293.094
Eredménytartalék	-174.621	-186.746
Halmozott egyéb átfogó jövedelem	2.595	-1.444
Általános banki kockázatok fedezetére képzett tartalékok	2.668	0
Kisebbségi részesedés	0	0
Elsődleges alapvető tőke módosításai prudenciális szűrők miatt	-643	1.897
(-) Cégérték	-1.035	-1.035
(-) Immateriális javak	-12.962	-12.818
(-) IRB szerinti értékvesztés és céltartalék hiány	0	0
(-) Értékpapírosítási pozíciók	0	0
CET1 tőke egyéb átmeneti kiigazításai	0	-352
Elsődleges alapvető tőke	159.096	142.596
Értékesíthető értékpapírok értékelési tartaléka	0	0
Passzív/(-) Aktív tőkekonszolidációs különbözet	0	0
IRB szerinti értékvesztés és céltartalék többlet	4.796	3.500
Alárendelt kölcsönként figyelembe vehető tőkeinstrumentumok	49.460	58.551
Járulékos tőke egyéb átmeneti kiigazításai	0	0
Járulékos tőke	54.256	62.051
Konszolidált szavatoló tőke összesen	213.352	204.647
Tőkekövetelmény	88.397	67.501
Konszolidált tőke megfelelési mutató (%)	19,31%	24,25%

Tőkeallokáció

Az egyes üzletágak és tevékenységek közötti tőkefelosztás során elsődleges szempont, hogy egyfelől a lehetséges kockázatok fedezésére, a biztonságos banküzemhez elegendő tőke legyen biztosítva (a vállalkozás folytatásának elve), másrészt az is szükséges, hogy szélsőséges piaci körülmények során esetlegesen elszenvedett magas veszteségekre is fedezetet biztosítson. Az allokáció során szintén kiemelt szempont a Csoport tőkearányos nyereségének optimalizálása.

A kockázatok számszerűsítéséhez a Csoport meghatározza a jogszabály által előírt és a közgazdaságilag indokolt tőkeszükségletet, az optimalizáció pedig a közgazdaságilag indokolt tőkeszükséglet alapján történik.

Az egyes egységek és tevékenységek közötti tőkeallokációt az IRD Hitelkockázat és ICAAP Koordináció csoportja végzi, és azt a bank vezetősége ellenőrzi. Az optimális tőkeallokáció további eszköze a kockázat és tőkeköltség alapú árazás.

A Csoport tőkemenedzsmenttel és tőkeallokációval kapcsolatos elveit az igazgatóság rendszeresen felülvizsgálja.

5) Kamat- és kamatjellegű bevételek

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Készpénz és készpénz egyenértékesek után	306	5.474
Bankközi kihelyezések után	3.719	1.402
Ügyfeleknek nyújtott hitelek után	36.411	47.386
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt értékpapírok után	4.312	4.836
Államkötvények	4.046	4.562
Diszkontkincstárjegyek	126	206
Befektetési jegyek	140	68
Értékesíthető értékpapírok után	2.487	227
Államkötvények	1.983	227
Hitelintézeti kötvények	251	0
Befektetési jegyek	253	0
Lejáratig tartandó értékpapírok után	6.212	6.235
Államkötvények	5.521	5.918
Vállalati kötvények	691	317
Lízing után	1.375	1.617
Kamat- és kamatjellegű bevételek	54.822	67.177

A nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök effektív kamatláb módszerrel számolt kamatbevétele 50.510 millió forint (2015: 62.341 millió forint).

6) Kamat- és kamatjellegű ráfordítások

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Bankokkal szemben	4.511	5.173
Ügyfelekkel szemben	4.781	9.359
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után	2.584	4.220
Hátrasorolt kötelezettségek után	3.259	4.516
- egyéb kamatjellegű ráfordítás	7.579	5.385
Kamat- és kamatjellegű ráfordítások	22.714	28.653

A nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek effektív kamatláb módszerrel számolt kamatráfordítása 15.135 millió forint (2015: 23.268 millió forint).

A Bank 2013 év elején szerződést kötött a Raiffeisen Bank International-lal, melynek során az anyabank a szerződésben meghatározott feltételek mellett garanciát vállalt a kockázatok átvállalására. Emiatt a Banknak negyedévente díjat kellett fizetnie. 2016 októberében ez a szerződés felmondásra került, amiért a Banknak megtérési díjat kellett fizetnie. Emiatt nőtt az egyéb kamatjellegű ráfordítások összege 2015-höz képest.

7) Nettó jutalék- és díjbevétel

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Jutalék- és díjbevételek		
Számlavezetési, forgalmi és készpénz-kezelési jutalékok	22.990	24.116
Garancia és okmányos ügyletek	1.816	2.241
Lízingdíjak	36	132
Befektetési szolgáltatásokból származó díjak, jutalékok	6.892	6.474
Bankkártya díjak	4.395	4.314
Egyéb	2.785	3.307
Jutalék- és díjbevételek összesen	38.914	40.584

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Jutalék- és díjráfordítások		
Számlavezetési, forgalmi jutalék	1.857	2.435
Hiteladminisztráció és garancia díjráfordítása	526	544
Értékpapír ügylet	867	586
Ügynöki díj	1.365	1.274
Bankkártya díj	1.198	1.457
Egyéb banki szolgáltatás	1.092	1.116
Jutalék- és díjráfordítások összesen	6.905	7.412
Nettó jutalék- és díjbevétel	32.009	33.172

8) Nettó kereskedési bevétel

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt értékpapírok realizált nyeresége/vesztesége	242	-68
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt értékpapírok nem realizált nyeresége/vesztesége	-256	-938
FX ügyletek és derivatív instrumentumok realizált nyeresége/vesztesége	17.141	-10.467
FX ügyletek és derivatív instrumentumok nem realizált nyeresége/vesztesége	-3.953	20.903
Nettó kereskedési bevétel	13.174	9.430

2016 során a devizás és derivatív ügyletek realizált eredményét a spot, konverziós ügyletek generálták (27.918 millió forint), míg a hasonló instrumentumok nem realizált eredménykomponensek esetében a devizás tételek, illetve közgazdasági fedezésbe vont ügyletek átértékelése volt jelentős: -20.761 és -3.883 millió forint rendre.

9) Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák fedezeti elszámolás nélkül	995	880
Kétdevizás kamatswap ügyletek realizált és nem realizált nyeresége/vesztesége	-354	-591
Egyéb derivatívák realizált és nem realizált nyeresége/vesztesége	1.349	1.471
Fedezeti elszámolás	326	577
Fedező derivatívák realizált nyeresége/vesztesége	451	620
Fedező derivatívák nem realizált nyeresége/vesztesége	-475	-31
Fedezett ügyletek nem realizált nyeresége/vesztesége	350	-12
Cash-flow fedezeti elszámolás	-1.234	-964
Egyéb	286	88
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	373	581

A kétdevizás kamatswap ügyletek értékelési eredménye 2016-ban 2.284 millió forint volt (2015: 2.866 millió forint).

A kétdevizás kamatswap ügyletek eredményét a bázis spreadek mozgása mellett a pull-to-par hatás és a fedezeti elszámolásból eredő hatékonyság és bontásokból származó eredmény mozgatta.

A Csoport 2012 decemberétől alkalmazza a cash-flow fedezeti elszámolást. A cash-flow fedezeti ügyletek nettó hatékonysága, illetve egyéb átfogó eredményből eredménybe elszámolt része 2016-ban -1.236 millió forint volt (2015-ban -335 millió forint).

A Csoport a deviza- és kamatláb kockázatok fedezésére IRS-eket és CIRS-eket alkalmaz a devizában denominált hitel portfólió, illetve a forintos betétállományok esetében.

A kijelölt cash-flow fedezők valós értékét a következő tábla szemlélteti:

<i>(millió HUF)</i>	<u>2016</u>		<u>2015</u>	
Instrumentum típusa	Eszköz	Forrás	Eszköz	Forrás
IRS	14	0	0	0
CIRS	0	1.156	0	2.434
Összesen	14	1.156	0	2.434

10) Egyéb bevételek és egyéb ráfordítások

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Egyéb üzleti bevétel		
Értékesíthető értékpapírok realizált nyeresége/vesztesége	-130	150
Értékesíthető értékpapírok nem realizált nyeresége/vesztesége	0	0
Lejáratig tartandó értékpapírok nettó nyeresége/vesztesége	31	189
Üzemeltetési díjbevétel	108	315
Ingatlanfejlesztési díjbevétel	0	0
Követelések eladás nyeresége/vesztesége	0	6
Készletértékesítés nyeresége/vesztesége	-61	-166
Részesedésértékesítés árfolyamnyeresége/-vesztesége	1.709	1
Ingatlanok, gépek, berendezések és immateriális javak értékesítésének nyeresége/vesztesége	-4	1.498
Energiaszolgáltatás bevétele	1.964	1.958
Káreseményekből származó bevételek	7	21
Egyéb nem banki tevékenységek bevételei	429	516
Egyéb	316	247
Egyéb üzleti bevétel összesen	4.369	4.735

Részesedésértékesítés árfolyameredménye a VISA Europe részesedés értékesítéséből származó eredményt (1.918 millió forint) (lásd a 20-as megjegyzést) és a Raiffeisen Lízing Zrt. leányvállalat értékesítéséből és kivételéből származó eredményt (209 millió forint) tartalmazza.

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Egyéb működési ráfordítások		
ÁFA és helyi adók	23.197	23.357
Telekommunikáció és informatika	1.047	1.336
Üzleti utazási költségek	351	400
Szakértői díjak	2.889	3.742
Készpénzfeldolgozás és -szállítás	152	183
Munkaerő-kölcsönzés	75	130
Külső bankkártya-szolgáltatások	70	82
Tanácsadási díjak	2.190	2.695
Egyéb	402	652
Irodai beszerzések	140	229
Értécsökkenés	4.743	9.973
Követelésértékesítés nyeresége (-)/vesztesége(+)	-5.269	2.772
Energiaszolgáltatás ráfordítása	3	6
Hatósági díjak	2.764	2.449
Hirdetések és PR tevékenység ráfordításai	1.011	1.318
Egyéb nem banki tevékenységek ráfordításai	371	459
Jutalék- és díjbevételek	1.638	1.434
Egyéb	1.195	1.817
Egyéb működési ráfordítások	34.080	49.292

2016-ban az Egyéb adók összege tartalmazza a pénzügyi szervezetek különadóját 5.383 millió forint összegben (2015-ben 12.022 millió forint), az iparüzési adót 2.549 millió forint összegben (2015-ben 2.515 millió forint) valamint a tranzakciós illetéket 14.273 millió forint összegben (2015-ben 14.532 millió forint). 2016-ban a pénzügyi szervezetek különadójának csökkenését az adókulcs változása okozta.

Az egyéb adók 2015. évi csökkenést egy 2014-ben folyamatban lévő bankadó vizsgálatra képzett céltartalék (6.657 millió Ft) visszairása okozta.

11) Értékvesztés és céltartalék

<i>(millió Ft)</i>	Note	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Értékvesztés		4.674	-6.764
Készpénz és készpénz-egyenértékesek		-22	-5
Bankközi kihelyezések után	(16)	-40	39
Egyedi értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelések után	(17)	4.520	-8.407
Portfólió alapon képzett értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelésekre	(17)	-135	1.507
Részesedések után	(20)	157	0
Tárgyi eszköz	(21)	148	0
Goodwill után	(23)	0	0
Egyéb eszközök után	(25)	46	102
Céltartalék		-4.166	-4.494
Garanciák és egyéb függő kötelezettségek után	(32)	-4.166	-4.494
Értékvesztés és céltartalék		508	-11.258
Ebből: Elszámolási törvényből adódó eredmény	(32)	-2.185	-20.844

A táblázat a 16., 17, 20, 21 és 25. számú kiegészítő megjegyzésben szereplő értékvesztés képzés és feloldás számait tartalmazza, valamint a 32. számú kiegészítő megjegyzés céltartalék képzés feloldás összegét.

Az Elszámolási törvényből adódó veszteség részletes leírása a Hitelportfólióra vonatkozó speciális rendelkezéseknél található a 62. oldalon.

12) Munkabér és juttatások

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Bérköltség	16.562	16.182
Bérfelrakások	5.197	5.269
Személyi jellegű egyéb kifizetések	1.462	1.767
	23.221	23.218

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>		<u>2015</u>	
	Létszám (fő)	Bérköltség	Létszám (fő)	Bérköltség
Teljes munkaidős	2.011	16.083	2.387	15.759
Részmunkaidős	114	479	85	423
Nyugdíjas	0	0	1	0
Egyéb	0	0	1	0
	2.125	16.562	2.474	16.182

13) Nyereségadó

A konszolidált eredménykimutatásban szereplő nyereségadó

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Tényleges adóráfordítás	67	231
Társasági adó	67	231
Halasztott adóráfordítás/-bevétel	4	19
Átmeneti különbözetek keletkezése és visszafordulása	4	19
Nyereségadó	71	250

A Csoportra vonatkozó alkalmazandó társasági adó 500 millió forintot el nem érő adóalapig 10%, afelett 19% volt 2015-ben és 2016-ban is. 2017-től a társasági adó mértéke 9%-ra mérséklődik, így a halasztott adó számítása ezzel a kulccsal történt 2016-ban (2015: 10%).

2016-ban halasztott adókövetelés nem került felvételre a Bank és az érintett leányvállalatok esetében.

Az effektív adókulcs levezetése

	<u>2016</u>		<u>2015</u>	
	(%)		(%)	
Adózás előtti eredmény		15.086		10.528
Társasági adó a magyar adókulccsal számolva	10,00%	1.509	10,00%	1.053
Adóalap-módosító tételek adóhatása a magyar adótörvénynek megfelelően:	-			
	10,73%	-1.619	-8,19%	-862
Ideiglenes HAS IFRS eltérések adóhatásai:	0,03%	4	0,17%	18
Céltartalékok, függő kamatok és jutalékok, hitelek értékvesztés miatti vesztesége	-4,66%	-703	0,96%	101
Társult vállalkozásban lévő részesedésre elszámolt értékvesztés	0,04%	6	-0,47%	-49
Egyéb céltartalékok	-2,05%	-310	-0,14%	-15
Tárgyi eszközök és immateriális javak	0,39%	59	0,00%	0
Valós értéken tartott eszközök (eredménnyel szemben elszámolt)	0,71%	107	0,37%	39
Pénzügyi kötelezettségek valós értéke	-0,5%	-76	0,09%	9
Jövőben felhasználható negatív adóalap csökkenése	4,28%	646	0,82%	86
Egyéb	1,82%	275	-1,46%	-153
A konszolidáció adóhatásai	1,17%	177	0,39%	41
Nyereségadó	0,47%	71	2,37%	250

Az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített nyereségadó

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Nyitó állomány január 1-jén	16	0
Tárgyévi növekedés	0	16
Tárgyévi csökkenés	17	0
Záró állomány december 31-én	-1	16

A Csoport 2016-ban 17 millió forint halasztott adó ráfordítást számolt el (2015: 16 millió forint halasztott adó bevételt) az egyéb átfogó jövedelemmel szemben.

14) A pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kölcsönök és követelések	37.420	62.638
Kamatbevétel	41.811	55.879
Értékvesztés	-4.391	6.759
Eredménnyel szemben valósan értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek	17.859	14.847
- Kereskedési célú értékpapírok	4.298	3.830
Nettó kamateredmény	4.312	4.836
Nem realizált nyereség/veszteség	-256	-938
Realizált nyereség/veszteség	242	-68
- Kereskedési célú derivatívák	13.188	10.436
- Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák	373	581
Lejáratig tartott befektetések	6.243	6.424
Nettó kamateredmény	6.212	6.235
Realizált nyereség/veszteség	31	189
Értékesíthető pénzügyi eszközök	4.713	1.282
Nettó kamateredmény	2.487	227
Nem realizált nyereség/veszteség	2.356	905
Realizált nyereség/veszteség	-130	150
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-22.714	-28.653
Nettó kamateredmény	-22.714	-28.653
A pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége	43.521	56.538

15) Készpénz és készpénz-egyenértékesek

(millió Ft)	<u>2016</u>			<u>2015</u>		
	HUF	Deviza	Összesen	HUF	Deviza	Összesen
Pénztár és csekk	15.522	3.313	18.835	14.122	3.788	17.910
Magyar Nemzeti Bank	208.580	12.440	221.020	443.732	14.090	457.822
Egyéb bank	355	20.711	21.066	6.023	23.269	29.292
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	224.457	36.464	260.921	463.877	41.147	505.024

A Magyar Nemzeti Banknál (MNB) vezetett folyószámla a kötelező tartalékot tartalmazza. A Csoportnak bizonyos betétek után az MNB-nél 1 % (2015: 2 %) kötelező tartalékot kell elhelyezni. Az előírt átlagos tartalék egyenlege 25.344 millió Ft volt (2015: 35.297 millió Ft). A kötelező tartalék előírás teljesíthető azáltal is, hogy a Csoport államkötvényeket tart a portfóliójában (lásd a 18. és 19. kiegészítő megjegyzést). 2016-ban az MNB-vel szembeni kihelyezések állománya a felére csökkent 2015-höz képest, ennek oka, hogy az MNB csökkentette az alapkamathoz kötött, általa befogadott betétek mennyiségét.

16) Bankközi kihelyezések

(millió Ft)

	<u>2016</u>					<u>2015</u>				
	Éven belül		Éven túl		Összesen	Éven belül		Éven túl		Összesen
	HUF	Deviza	HUF	Deviza		HUF	Deviza	HUF	Deviza	
Magyar Nemzeti Bank	14.500	0	0	0	14.500	8.244	0	0	0	8.244
Egyéb bankok	1.481	111.700	36.900	85.956	236.037	710	38.174	0	12.107	50.991
Értékvesztés	1	0	0	0	1	1	0	0	40	41
Bankközi kihelyezések	15.980	111.700	36.900	85.956	250.536	8.953	38.174	0	12.067	59.194

A Magyar Nemzeti Bankkal szemben fennálló követelést a származékos ügyletek mögött álló call óvadék teszi ki. Az egyéb bankközi kihelyezések állománya 185.046 millió forinttal növekedett 2016 során az előző évhez képest, mivel a Bank az MNB helyett a kereskedelmi bankokkal kötött bankközi ügyleteket.

Portfólió alapon képzett értékvesztés (millió Ft)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Nyitó állomány	41	1
Tárgyévi értékvesztés:	-40	
Képzés	1	40
Feloldás	-41	-1
Árfolyamváltozás hatása	0	1
Diszkonthatás lebontása	0	0
Felhasználás eladásra, leírásra	0	0
Záró állomány	1	41

17) **Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések****Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések**

2016 (millió Ft)	Bruttó könyv szerinti érték	Ebből: nem teljesítő ügyfelek	Egyedileg képzett értékvesztés	Portfolió alapon képzett értékvesztés	Nettó könyv szerinti érték
<i>Vállalati ügyfelek</i>					
Kereskedelmi és ipari vállalatok	281.906	21.270	15.742	1.055	265.109
Ingatlanfejlesztő vállalatok	172.182	29.155	16.542	1.091	154.549
Egyéb	201.896	34.856	26.052	392	175.452
<i>Vállalati ügyfelek összesen</i>	<i>655.984</i>	<i>85.281</i>	<i>58.336</i>	<i>2.538</i>	<i>595.110</i>
<i>Lakossági ügyfelek</i>	<i>271.181</i>	<i>44.512</i>	<i>25.926</i>	<i>10.577</i>	<i>234.678</i>
<i>Önkormányzatok és költségvetési szervek</i>	<i>6.480</i>	<i>84</i>	<i>1.163</i>	<i>1</i>	<i>5.316</i>

Ügyfelekkel szembeni követelések összesen	933.645	129.877	85.425	13.116	835.104
--	----------------	----------------	---------------	---------------	----------------

2015 (millió Ft)	Bruttó könyv szerinti érték	Ebből: nem teljesítő ügyfelek	Egyedileg képzett értékvesztés	Portfolió alapon képzett értékvesztés	Nettó könyv szerinti érték
<i>Vállalati ügyfelek</i>					
Kereskedelmi és ipari vállalatok	317.462	44.631	35.194	931	281.337
Ingatlanfejlesztő vállalatok	172.425	64.548	45.662	1.620	125.143
Egyéb	258.756	61.888	41.300	560	216.896
<i>Vállalati ügyfelek összesen</i>	<i>748.643</i>	<i>171.067</i>	<i>122.156</i>	<i>3.111</i>	<i>623.376</i>
<i>Lakossági ügyfelek</i>	<i>292.662</i>	<i>59.915</i>	<i>29.480</i>	<i>10.396</i>	<i>252.786</i>
<i>Önkormányzatok és költségvetési szervek</i>	<i>38.943</i>	<i>0</i>	<i>906</i>	<i>1</i>	<i>38.036</i>

Ügyfelekkel szembeni követelések összesen	1.080.248	230.982	152.542	13.508	914.198
--	------------------	----------------	----------------	---------------	----------------

A nem –teljesítő ügyfelekkel szembeni követelések jelentős csökkénese eladásokból, leírásokból adódik.

Hitelportfolióra vonatkozó speciális rendelkezések**Lakossági fogyasztói kölcsönszerződések**

A Csoport teljesítette és lezárta a 2014. évi XXXVIII. törvény ("Kúria törvény"), a 2014. évi XL. törvény ("Elszámolási törvény", a két törvény összefoglalóan „Elszámoltatási csomag”), a 2014. évi LXXVII. törvény ("Forintosítás törvény, valamint a 2015. évi CXLV. törvényben elrendelt feladatokat.

A Forintosítási törvény a 2015. február 1-jén még meg nem szűnt azon fogyasztói kölcsönszerződésekre, illetve ezekből adódó késedelmes tartozásra vonatkozik, amely kapcsán a Bankot és a Lízing csoportot elszámolási kötelezettség terheli. A törvény rendelkezik a deviza vagy deviza alapú jelzálogkölcsön-szerződések fixált árfolyamon történő forintra átváltásáról (1 CHF: 256,47 Ft; 1 EUR: 308,97 Ft; 100 JPY: 216,30 Ft; 1 USD: 236,56 Ft), és meghatározza a fogyasztói kölcsönszerződések esetében alkalmazható kamatszabályokat.

A 2015-ben elfogadott második Forintosítási törvény a nem jelzáloggal fedezett kölcsönszerződések és lízing szerződések forintosítását szabályozza. A szabályozás keretében a kölcsönöket az első Forintosítási törvényben meghatározott árfolyamokon kell átváltani, az élő ügyleteket esetében át is kell alakítani annuitásos ügyletekre az addig felhalmozott késedelmeket visszatőkésítve.

A hitel tekintetében jelentős módosulásnak minősülő devizaváltás miatt a forintosított ügyletek kivezetésre kerültek a könyvekből és a forintosításkori valós értéken kerültek újra felvételre, ennek következtében a bruttó értékük mintegy 114 204 millió forinttal csökkent a korábban megképzett értékvesztés kivezetésével együtt.

Az alábbi táblázatok foglalják össze az Elszámolási csomaggal kapcsolatos eredményhatásokat, továbbá a 11. , 17. , és a 32. kiegészítő mellékletekben az adott eredménykomponens tekintetében az Elszámolási csomag vonatkozó tételei kiemelésre kerültek.

Értékvesztés és céltartalék Kúria elszámolásra

<i>Egyedi értékvesztés</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<i>(millió Ft)</i>		
Nyitó állomány január 1-jén	0	55.264
Tárgyévben elszámolt értékvesztés:		
Képzés	0	0
Feloldás	0	-16.156
Árfolyamváltozás hatása	0	3.799
Felhasználás	0	-42.907
Záró állomány december 31-én	0	0

<i>Céltartalék</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<i>(millió Ft)</i>		
Nyitó állomány január 1-jén	2.255	24.634
Tárgyévben elszámolt céltartalék	0	
Képzés	0	0
Fair kamat módosítás	0	0
Feloldás	-2.185	-4.688
Árfolyamváltozás hatása	0	-161
Felhasználás	-35	-17.530
Konszolidációs kör változása	-35	0
Záró állomány december 31-én	0	2.255

Elszámoltatási csomaghoz kapcsolódó ráfordítások eredménykategóriák szerint

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kamat- és kamatjellegű bevételek*	-1	-6.756
Elszámolási törvény alapján fizetett megtérítés	-1	-6.756
Értékvesztések és leírások	-34	-60.546
Elszámolási törvény alapján fizetett megtérítés	-34	-55.371
Jelzálogkölsönök forintosítása	0	-5.121
Személyi kölcsönök forintosítása	0	-182
Teljes ráfordítás	-35	-67.302
* függő kamat		

A jogszabály lehetőséget biztosított az elszámolásból adódó, korábbi éveket érintő adó-önellenőrzések elvégzésére, melynek számszerűsítését a Bank elvégezte, amit a jövőbeni társasági adó kötelezettségével szemben érvényesíthet.

Magyar Nemzeti Bank „Növekedési Hitelprogram”:

A Magyar Nemzeti Bank a monetáris politikai eszköztár elemeként 2013. június 1-jén elindította a három pillérből álló Növekedési Hitelprogramját (NHP), melynek célja kifejezetten a kis- és középvállalkozások kedvezményes hitelhez való juttatása.

2016-ban tovább bővül a program és elindult annak harmadik szakasza, mely két pillérből áll. A Harmadik szakasz II. pillérben a forint refinanszírozási hitelhez egy piaci árazású euró/forint csereügylet (CIRS) kapcsolódik, amely lehetővé teszi hitelintézetek számára, hogy devizában nyújtsanak finanszírozást – árfolyamkockázat nélkül – a természetes devizafedezettel rendelkező KKV-k részére.

Az MNB kizárólag a hitelintézet által már folyósított összeget refinanszírozza, 0%-os kamatozású fedezett hitelt nyújt, tehát előfinanszírozást nem nyújt. A maximális futamidő a beruházási hiteleknel, az EU támogatás előfinanszírozásánál és a kiváltó hitel esetében 10, a forgóeszköz hitelek esetében 1 év lehet. A bankok legfeljebb

évi 2,5 százalékos hiteldíjat számolhatnak fel. A hitel igényelhető beruházásra, forgóeszköz-finanszírozásra, EU támogatás előfinanszírozásra, illetve deviza hitelek kiváltására.

2016.12.31-én az NHP refinanszírozási állomány 92 448 millió Ft volt (2015.12.31-én 82 033 millió forint NHP refinanszírozási állománnyal rendelkezett a csoport).

Magyar Nemzeti Bank „Piaci Hitelprogram”:

2016-ban a Magyar Nemzeti Bank a hitelezési kockázatok csökkentése és a gazdasági növekedés kkv-hitelezésen keresztüli dinamizálása érdekében elindította a bankok piaci hitelezésre való átállását segítő Piaci Hitelprogramot (PHP). A PHP részeként az MNB bevezetett a hitelezési aktivitáshoz kötött kamatcsere ügyletet, amely a bankok kkv-hitelezésből adódó kamatkockázatának kezelésén, jegybank általi részleges átvállalásán keresztül ösztönözheti a hitelezési aktivitást.

A Bank a programban keretében 40.000 millió forint értékben kötött kamatcsere ügyletet az MNB-vel, mellyel 10.000 millió forintnyi új KKV-nak történő hitelkihelyezést vállalt. A Bank a program keretében tett vállalását teljesítette.

A Bank az ügyletekkel kapcsolatban 1.407 millió forint kezdeti valós érték különbözetet határolt el, melyből a tárgyévben – a sikeres teljesítés eredményképpen – 414 millió forintot eredményben elszámolt.

Hitelezési veszteségekre képzett értékvesztés

A 2016. december 31-i és a 2015. december 31-i állapot szerinti értékvesztés-állomány változását az alábbi táblázat tartalmazza:

<i>Egyedi értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelésekre (millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Nyitó állomány január 1-jén	152.542	338.450
Tárgyévben elszámolt értékvesztés:	4.520	-8.407
Képzés	19.588	31.736
<i>ebből: Elszámoltatási tv-re képzett*</i>	0	0
Feloldás	-15.068	-40.143
<i>ebből: Elszámoltatási tv. miatt feloldott*</i>	0	-16.156
Árfolyamváltozás hatása	-157	5.237
Felhasználás eladásra, leírásra	-71.126	-182.738
<i>ebből: Elszámoltatási tv.-re felhasznált*</i>	0	-42.907
<i>ebből: forinosítás után hitelek újrafelvételére felhasznált*</i>	0	-82.949
Konszolidációs kör változása	-354	0
Záró állomány december 31-én	85.425	152.542

* Az Elszámoltatási csomag szerinti kifizetést részletesebb leírása a Hitelportfolióra vonatkozó speciális rendelkezéseknél található (62. oldal).

<i>Portfólió alapon képzett értékvesztés ügyfelekkel szembeni követelésekre (millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Nyitó állomány január 1-jén	13.508	16.983
Tárgyévben elszámolt értékvesztés:	-135	1.507
Képzés	6.544	11.173
Feloldás	-6.679	-9.666
Árfolyamváltozás hatása	-28	-145
Felhasználás eladásra, leírásra	-199	-4.837
Konszolidációs kör változása	-30	0
Záró állomány december 31-én	13.116	13.508

2016-ban a halmozott értékvesztés miatti veszteség 98.541 millió Ft (2015: 166.050 millió Ft), amely a bruttó kintlévőség 10,55% át teszi ki (2015: 15,37 %).

Pénzügyi lízingből származó követelések

Finanszírozási tevékenysége részeként a Csoport pénzügyi lízing ügyleteket köt lízingbe adóként. 2015. és 2016. december 31-én a Csoport bruttó lízingbefektetésének, valamint a minimális lízingfizetési követelések nettó jelenértékének levezetése a hátralévő futamidő szerinti bontásban a következő:

<i>(millió Ft)</i>	<i>2016</i>				<i>2015</i>			
	Éven belül	1 és 5 év között	5 éven túl	Összesen	Éven belül	1 és 5 év között	5 éven túl	Összesen
Bruttó lízingkövetelés	1.269	52.603	87	53.959	8.716	22.223	13.571	44.510
Meg nem szolgáltatott pénzügyi bevétel	143	4.928	0	5.071	1.466	3.278	2.021	6.765
Minimális lízingfizetés nettó jelenértéke	1.126	47.675	87	48.888	7.250	18.945	11.550	37.745
Behajthatatlan minimális lízingfizetésekre képzett halmozott értékvesztés	293	1.274	0	1.567	83	108	12	203
Pénzügyi lízing könyv szerinti értéke	833	46.401	87	47.321	7.167	18.837	11.538	37.542

A Lízing Csoport 2016-ban 18.611 millió Ft értékben kötött új üzletet.

A Lízing csoportban 2016-ban 0 Ft függő bérleti díjbevétel került elszámolásra pénzügyi bevételként (2015: 0 Ft), és a nem garantált maradványérték összege 4.386 millió forint volt (2015: 3.969 millió Ft). 2015. december 31-én a behajthatatlan minimális lízingfizetésekre és hitelfizetésekre képzett halmozott értékvesztés 1.567 millió Ft (2015: 203 millió Ft) volt. A szerződések eredeti lejáratát 1 év és 35 év között van. A szerződések változó és fix kamatozásúak, a kapcsolódó BUBOR-hoz, CHFLIBOR-hoz, EURIBOR-hoz kötött kamattal. Nincs garantált maradványérték.

18) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

(millió Ft)

	2016				2015			
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/ veszteség	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/ veszteség	Könyv szerinti érték
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és részvények								
Államkötvények	81.339	1.675	-827	82.187	118.419	1.757	-428	119.748
Kincstárjegyek	24.070	153	61	24.284	2.507	45	21	2.573
Vállalati és egyéb kötvények	1.852	17	113	1.982	1.807	16	51	1.874
Banki kötvények	117	0	1	118	0	0	0	0
Befektetési jegyek	0	0	0	0	0	0	0	0
Részvények	1.272	0	89	1.361	542	0	8	550
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok és részvények	108.650	1.845	-563	109.932	123.275	1.818	-348	124.745
Származékos ügyletek:								
<i>Kereskedési célú származékos ügyletek:</i>								
Deviza swap	388	57	4.141	4.586	207	-2	6.242	6.447
Deviza forward	0	0	4.642	4.642	0	0	3.359	3.359
Határidős értékpapír ügyletek	0	0	0	0	0	0	0	0
Deviza futures	0	0	1.492	1.492	0	0	57	57
Deviza opció	0	0	1.630	1.630	0	0	1.088	1.088
Kamatláb származékos ügyletek	0	3.786	11.781	15.567	0	4.601	11.905	16.506
Kereskedési célú származékos ügyletek	388	3.843	23.686	27.917	207	4.599	22.651	27.457
<i>Fedezeti célú származékos ügyletek:</i>								
Deviza swap	1.771	-37	1.351	3.085	8.032	-34	2.116	10.114
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	0	3	430	433	0	0	0	0
Kamatláb származékos ügyletek	0	3.880	7.985	11.865	0	5.810	7.024	12.834
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Ebből: valós érték fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	0	375	1.636	2.011	0	424	1.681	2.105
Fedezeti célú származékos ügyletek	1.771	3.843	9.336	14.950	8.032	5.776	9.140	22.948
Származékos ügyletek összesen	2.159	7.686	33.022	42.867	8.239	10.375	31.791	50.405
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök összesen	110.809	9.531	32.459	152.799	131.514	12.193	31.443	175.150

A 2016-ban beszerzett új államkötvényeket és kincstárjegyeket a Bank az Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök között mutatja ki, kivéve az értékesíthető értékpapírok esetében, melynek valós érték változása az egyéb átfogó jövedelemben kerül megjelenítésre.

Fedezeti célú származékos ügyletek

A Csoport minősített fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt egyéb származékos termékeket használ deviza-, kamatláb- és részvénypiaci kockázati kitettségei kezeléséhez. Az alkalmazott instrumentumok kamatlábswapok, kétdevizás kamatlábswapok, határidős ügyletek és opciók. Ezeknek az ügyleteknek a valós értékét a fenti táblázat mutatja.

19) Értékpapír-befektetések

A Csoport kötelezettségei fedezetére 2016-ban, illetve 2015-ben nem adott biztosítékba az értékpapír-befektetésekből.

2016-ban az értékesíthető értékpapírokkal kapcsolatban 3.671 millió forint nyereséget számolt el a Csoport az átfogó jövedelemkimutatásban (2015: 912 millió forint nyereséget), és 1.315 millió forint bevétel került átsorolásra az átfogó jövedelemből az eredménybe (2015: 7 millió forint ráfordítás).

2016-ban csoport szinten addicionális limit került elfogadásra az értékesíthető értékpapírok esetében, ennek következtében jelentősen nőtt az államkötvények állománya.

A lejáratig tartandó befektetések közül 2016-ban két alkalommal került sor értékesítésre, amelyek a nem jelentős nagyságrend, a lejáráthoz közeli tranzakciós dátum és az alacsony piaci értékelési különbözet miatt nem minősültek szennyezésnek az IAS 39.9 alapján.

<i>(millió Ft)</i>										
Értékesíthető értékpapírok	<u>2016</u>					<u>2015</u>				
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/vesztés	Diszkont/Prémium	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/vesztés	Diszkont/Prémium	Könyv szerinti érték
Banki kötvények	70.007	56	451	-44	70.470	0	0	0	0	0
Befektetési jegyek	650	0	35	0	685	768	0	12	0	780
Államkötvények	136.619	3.102	3.054	-3.557	139.218	60.021	1.832	-340	-292	61.221
Kincstárjegyek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	207.276	3.158	3.540	-3.601	210.373	60.789	1.832	-328	-292	62.001
Lejáratig tartandó értékpapírok										
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Diszkont / Prémium	Érték-vesztés	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Diszkont / Prémium	Érték-vesztés	Könyv szerinti érték
Vállalati és egyéb kötvények	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Államkötvények	148.201	2.548	-1.437	0	149.312	116.854	2.654	188	0	119.696
Banki kötvények	60.000	47	0	0	60.047	67.794	103	18	0	67.915
	208.201	2.595	-1.437	0	209.359	184.648	2.757	206	0	187.611

20) Befektetések**Befektetések kapcsolt vállalkozásokban**

A Bank 2014-ben értékesítette társult vállalkozásában lévő részesedését, így azóta nem rendelkezik a konszolidálásba tőkemódszerrel bevonandó kapcsolt vállalkozással.

Befektetések nem jegyzett értékpapírokban

<u>(millió Ft)</u>	<u>2016</u>	
	Tulajdoni hányad	Könyv szerinti érték
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	0,31%	15
SWIFT	0,30%	10
VISA	0,04%	391
CF Pharma	13,19%	15
	-	431

<u>(millió Ft)</u>	<u>2015</u>	
	Tulajdoni hányad	Könyv szerinti érték
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	0,31%	15
SWIFT	0,30%	10
VISA Europe	0,04%	1.316
	-	1.341

A Bank 2015-ben Visa Europe részvénnel rendelkezett, melyet ennek transzferálására vonatkozó, a korábbi évek forgalmán alapuló pénzfizetési ajánlat alapján meghatározott piaci értéken, 1.316 millió Ft-on mutatott ki. Az értékelési különbözet a saját tőkével szemben került elszámolásra. Az ajánlatban pontosan nem rögzített juttatási rész a piaci érték meghatározásakor nem került figyelembevételre.

2016-ban a VISA Inc. megvásárolta a VISA Europe-t. A tranzakció során a Bank a korábbi VISA Europe részvényért cserébe kapott VISA Inc. részvényeket, készpénzt, illetve az üzlet lezárásának negyedik évfordulóján az addig elért nyereség függvényében további készpénzre tehet szert. A korábban tőkében elszámolt értékelési különbözet a tőkéből kikerült és 2016-ban realizált nyereségként került kimutatásra. (lásd a 10-es megjegyzést)

21) Tárgyi eszközök

Saját használatú ingatlanok

<u>2016</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2016. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Bruttó könyv szerinti érték 2016. december 31.	Értékcsök- kenés nyitó egyenleg 2016. január 1.	Tárgy- időszaki értékcsök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Értékcsök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2016. január 1.	Könyv szerinti érték 2016. december 31.
Ingatlanok	11.886	253	943	360	11.196	7.040	402	379	220	7.063	4.846	4.133
Saját tulajdon	346	0	0	0	346	153	15	0	0	168	193	178
Bérlemény	11.540	253	943	360	10.850	6.887	387	379	220	6.895	4.653	3.955
Gépek	1.038	35	74	0	999	350	84	0	0	434	688	565
Berendezés	27.162	761	1.587	250	26.336	15.361	1.273	1.536	242	15.098	11.801	11.238
Összesen	40.086	1.049	2.604	610	38.531	22.751	1.759	1.915	462	22.595	17.335	15.936

<u>2015</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2015. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Korábban értékesítésre tartott eszközök átsorolása*	Bruttó könyv szerinti érték 2015. december 31.	Értékcsök- kenés nyitó egyenleg 2015. január 1.	Tárgy- időszaki értékcsök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Korábban értékesítésre tartott eszközök átsorolása*	Értékcsök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2015. január 1.	Könyv szerinti érték 2015. december 31.
Ingatlanok	15.331	371	3.816	3.708	0	11.886	8.453	2.337	3.750	2.142	0	7.040	6.878	4.846
Saját tulajdon	334	94	82	0	0	346	158	37	42	0	0	153	176	193
Bérlemény	14.997	277	3.734	3.708	0	11.540	8.295	2.300	3.708	2.142	0	6.887	6.702	4.653
Gépek	1.086	0	48	0	0	1.038	205	145	0	0	0	350	881	688
Berendezés	15.560	1.403	2.586	881	12.785	27.162	13.561	1.393	2.457	870	2.864	15.361	1.999	11.801
Összesen	31.977	1.774	6.450	4.589	12.785	40.086	22.219	3.875	6.207	3.012	2.864	22.751	9.758	17.335

*2009 végén a Csoport az Euro Green Energy Kft. teljes eladása mellett döntött, a társaság értékesítésére azonban 2015. december 31-ig nem került sor, ezért 2015-ben az átsorolásra került a tárgyi eszközök közé az értékesítésre tartott eszközökből.

Befektetési célú ingatlanok

<u>2015</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2015. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Változás a konszolidá- ciós körben	Bruttó könyv szerinti érték 2015. december 31.	Értéksök- kenés nyitó egyenleg 2015. január 1.	Tárgy- időszaki értéksök- kenés	Csökke- nés	Változás a konszolidá- ciós körben	Értéksök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2015. január 1.	Könyv szerinti érték 2015. december 31.
Ingtatlanok	1.234	0	1.234	0	0	1.042	105	1.147	0	1.042	192	0

A befektetési célú ingatlanok értékesítésre kerültek 2015-ben.

22) Immateriális javak

<u>2016</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2016. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés*	Bruttó könyv szerinti érték 2016. december 31.	Értéksök- kenés nyitó egyenleg 2016. január 1.	Tárgy- időszaki értéksök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés*	Értéksök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2016. január 1.	Könyv szerinti érték 2016. december 31.
Szoftver	39.308	2.928	1.236	8	41.000	26.748	2.757	1.228	8	28.277	12.560	12.723
Egyéb	368	662	514	0	516	275	422	440	0	257	93	259
	39.676	3.590	1.750	8	41.516	27.023	3.179	1.668	8	28.534	12.653	12.982

<u>2015</u> <u>(millió Ft)</u>	Bruttó könyv szerinti érték 2015. január 1.	Növeke- dés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Bruttó könyv szerinti érték 2015. december 31.	Értéksök- kenés nyitó egyenleg 2015. január 1.	Tárgy- időszaki értéksök- kenés	Csökke- nés	Ebből Értékvesztés	Értéksök- kenés záró egyenleg	Könyv szerinti érték 2015. január 1.	Könyv szerinti érték 2015. december 31.
Szoftver	45.685	3.357	9.734	9.734	39.308	30.447	6.035	9.734	7.412	26.748	15.238	12.560
Egyéb	368	0	0	0	368	267	8	0	0	275	101	93
	46.053	3.357	9.734	9.734	39.676	30.714	6.043	9.734	7.412	27.023	15.339	12.653

*2015-ben a szoftver portfólió áttekintésre került, a hasznos élettartam és a korábbi aktivált fejlesztések újraértékelése alapján leírásokra került sor.

23) Üzleti vagy cégérték

A Csoport 2016-ban és 2015-ben is 1.048 millió Ft goodwillt mutatott ki könyveiben. Ebből a Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt-hez 1.023 millió Ft, a Raiffeisen Autó Lízing Kft-hez 13 millió Ft és az SCT Kárász utca Kft-hez pedig 12 millió Ft üzleti vagy cégérték kapcsolódott.

2016-ban és 2015-ben nem keletkezett új goodwill és értékvesztés sem lett elszámolva az üzleti vagy cégértékre vonatkozóan.

24) Operatív lízing***Operatív lízing, ahol a Csoport a lízingbe vevő***

A fel nem mondható operatív lízingből származó fizetendő bérleti díjak:

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
1 éven belül	3.575	3.934
1-5 év között	14.301	15.736
5 éven túl	382	879
Összesen	18.258	20.549

A Csoport operatív lízing keretében ingatlanokat vesz bérbe. A bérleti szerződések operatív lízingnek minősülnek, mert az ingatlanokkal kapcsolatos kockázatok nem kerültek átadásra a Csoport részére. A Csoportnak nincsenek visszlízing ügyletei.

A 2016-ös évben a Csoport 3.967 millió Ft (2015: 4.055 millió Ft) ráfordítást számolt el operatív lízinggel kapcsolatban az eredményben.

25) Egyéb eszközök

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Egyéb adókövetelések	2.220	2.049
Készpénz pénzváltó ügynököknél	8.483	7.485
Befektetési szolgáltatásból származó egyéb követelések	24.171	9.571
Elhatárolások	4.448	3.304
Készletek	2.192	2.320
Folyamatban lévő lízingberuházás	1.368	1.265
Követelés fejében átvett ingatlanok	574	538
Egyéb	250	517
Valuta vétellel, eladással kapcsolatos követelés	2.397	3.479
Értékpapír eladással kapcsolatos követelések	121	334
Vevőkövetelések	165	920
Egyéb	610	766
Egyéb eszközök	44.807	30.228
<i>Ebből: értékvesztés</i>	<i>1.740</i>	<i>1.964</i>

Egyedileg képzett értékvesztés

Nyitó állomány január 1-jén	1.964	1.953
Tárgyévben elszámolt értékvesztés:		
Képzés	127	123
Feloldás	-81	-21
Árfolyamváltozás hatása	-63	-62
Felhasználás eladásra, leírásra	-105	-29
Konszolidációs kör változása	-102	0
Záró állomány december 31-én	1.740	1.964

2016-ban a készletek jelentős részét a Raiffeisen Corporate Lízing Zrt. folyamatban lévő lízingberuházásai teszik ki 1.368 millió forint összegben (2015: 1.265 millió Ft).

Továbbá a Bank a készletek között tartja nyilván a követelés fejében átvett ingatlanokat, melyeknek nettó könyv szerinti értéke 574 millió forint volt 2016-ban (2015: 538 millió Ft).

A Befektetési szolgáltatásból származó egyéb követelések sor főként elszámolóházzal szembeni követeléseket és repó ügyletekből származó követeléseket tartalmaz.

26) Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

(millió Ft)	<u>2016</u>				<u>2015</u>			
	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/ veszteség	Könyv szerinti érték	Bekerülési érték	Elhatárolt kamat	Nem realizált nyereség/ veszteség	Könyv szerinti érték
<i>Kereskedési célú származékos ügyletek</i>								
Deviza swapok	388	57	4.074	4.519	207	-3	3.522	3.726
Deviza forwardok	0	0	3.955	3.955	0	0	3.930	3.930
Értékpapír forwardok	0	0	0	0	0	0	0	0
Deviza futures	0	0	1.559	1.559	0	0	80	80
Deviza opciók	0	0	1.367	1.367	0	0	1.071	1.071
Kamatláb derivatívák	0	3.330	11.569	14.899	0	4.467	11.551	16.018
Kereskedési célú származékos ügyletek összesen	388	3.387	22.524	26.299	207	4.464	20.154	24.825
<i>Fedezeti célú származékos ügyletek</i>								
Deviza swapok	2.961	293	5.042	8.296	1.747	387	8.962	11.096
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	63	691	8	762	-28	56	2.434	2.462
Kamatláb derivatívák	0	2.182	5.680	7.862	0	3.749	4.766	8.515
<i>Ebből: cash-flow fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	0	416	3	419	0	0	0	0
<i>Ebből: valós érték fedezeti kétdevizás kamatswap</i>	0	280	9	289	0	4	31	35
Fedezeti célú származékos ügyletek összesen	2.961	2.475	10.722	16.158	1.747	4.136	13.728	19.611
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek összesen	3.349	5.862	33.246	42.457	1.954	8.600	33.882	44.436

Fedezeti célú származékos ügyletek

A Csoport minősített fedezeti kapcsolatban meg nem jelölt egyéb származékos termékeket használ deviza-, kamatláb- és részvénytőzsi kockázati kitettségei kezeléséhez. Az alkalmazott instrumentumok kamatlábswapok, kétdevizás kamatlábswapok, határidős ügyletek és opciók. Ezeknek az ügyleteknek a valós értékét a fenti táblázat mutatja.

27) Bankbetétek

<u>2016</u>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
<u>(millió Ft)</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	
Devizabelföldi	27.698	37.913	67.622	101.547	234.780
Devizakülföldi	18.232	3.057	0	7.713	29.002
	45.930	40.970	67.622	109.260	263.782

<u>2015</u>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
<u>(millió Ft)</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	
Devizabelföldi	25.622	46.719	77.943	83.007	233.291
Devizakülföldi	10.520	18.256	0	12.477	41.253
	36.142	64.975	77.943	95.484	274.544

A bankbetétek állományában minimális csökkenés látható az előző évhez képest, mely főként az éven belüli devizabetétek csökkenéséből fakad.

28) Ügyfélbetétek

<u>2016</u>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
<u>(millió Ft)</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	
Devizabelföldi	859.004	387.727	11.856	1.241	1.259.828
Devizakülföldi	20.334	45.150	6	36	65.526
	879.338	432.877	11.862	1.277	1.325.354

<u>2015</u>	<u>Éven belül</u>		<u>Éven túl</u>		<u>Összesen</u>
<u>(millió Ft)</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	<u>HUF</u>	<u>Deviza</u>	
Devizabelföldi	894.376	332.329	12.704	1.293	1.240.702
Devizakülföldi	19.034	33.754	3	184	52.975
	913.410	366.083	12.707	1.477	1.293.677

Az ügyfélbetétek állománya is lényegében az előző évi szinten van, a devizabetétek állományánál figyelhető meg kisebb növekedés.

29) Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

2016 (millió forint) Kamatozás típusa	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500
fix	2.933	3.030	6.587	8.301	16.027	17.856	930	982	26.477	30.169
indexált	8.500	8.963	3.000	3.034	1.324	1.338	0	0	12.824	13.335
változó	311	313	0	0	622	645	0	0	933	958
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	11.744	12.306	9.587	11.335	20.473	22.339	930	982	42.734	46.962

2016 (millió forint) Kamatozás típusa	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	1.446	1.502	0	0	1.446	1.502
fix	34	35	60	89	2.188	2.513	153	168	2.435	2.805
indexált	2.077	2.196	1.216	1.231	478	484	0	0	3.771	3.911
változó	3	3	0	0	0	0	0	0	3	3
Visszavásárolt saját kötvények	2.114	2.234	1.276	1.320	4.112	4.499	153	168	7.655	8.221
Nettó hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	9.630	10.072	8.311	10.015	16.361	17.840	777	814	35.079	38.741

2015 (millió forint)	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
Kamatozás típusa	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500
fix	2.752	2.873	6.500	9.058	25.592	28.151	930	887	35.774	40.969
indexált	4.000	4.271	15.500	15.703	12.824	13.347	0	0	32.324	33.321
változó	0	0	0	0	939	955	0	0	939	955
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	6.752	7.144	22.000	24.761	41.855	44.953	930	887	71.537	77.745

2015 (millió forint)	0-3 hó		3-12 hó		1-5 év		5 éven túl		Total	
Kamatozás típusa	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték	Névérték	Könyv szerinti érték
autocallable	0	0	0	0	1.395	1.443	0	0	1.395	1.443
fix	7	8	281	411	1.728	1.891	153	133	2.169	2.443
indexált	494	528	4.828	4.824	3.611	3.746	0	0	8.933	9.098
változó	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Visszavásárolt saját kötvények	501	536	5.109	5.235	6.734	7.080	153	133	12.497	12.984
Nettó hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	6.251	6.608	16.891	19.526	35.121	37.873	777	754	59.040	64.761

30) Hátrasorolt kötelezettségek

<u>2016</u>						
Kölcsönnyújtó	Felvét dátuma	Összeg eredeti devizában (millió)	Deviza-nem	Kamat-láb	Lejárat	Könyv szerinti érték (millió Ft)
Raiffeisen Bank International AG	2008.06.27	30	EUR	2,96%	2020.06.30	9.332
Raiffeisen Bank International AG	2013.12.23	20	EUR	5,80%	2021.05.03	6.318
Raiffeisen Bank International AG	2014.01.30	20	EUR	5,80%	2021.07.30	6.282
Raiffeisen Bank International AG	2014.01.30	40	EUR	5,80%	2021.07.30	12.565
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	25	EUR	5,77%	2021.02.08	7.844
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	25	EUR	5,77%	2021.02.08	7.844
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	20	EUR	5,77%	2021.02.08	6.275
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	10	EUR	5,77%	2021.02.08	3.138
Hátrasorolt kötelezettségek						59.598

<u>2015</u>						
Kölcsönnyújtó	Felvét dátuma	Összeg eredeti devizában (millió)	Deviza-nem	Kamat-láb	Lejárat	Könyv szerinti érték (millió Ft)
Raiffeisen Bank International AG	2008.06.27	30	EUR	3,14%	2020.06.30	9.395
Raiffeisen Bank International AG	2013.12.23	20	EUR	6,03%	2021.05.03	6.366
Raiffeisen Bank International AG	2014.01.30	20	EUR	6,04%	2021.07.30	6.329
Raiffeisen Bank International AG	2014.01.30	40	EUR	6,04%	2021.07.30	12.657
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	25	EUR	6,01%	2021.02.08	7.897
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	25	EUR	6,01%	2021.02.08	7.897
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	20	EUR	6,01%	2021.02.08	6.318
Raiffeisen Bank International AG	2014.02.07	10	EUR	6,01%	2021.02.08	3.159
Hátrasorolt kötelezettségek						60.018

Ezek a hitelfelvételek a Csoport közvetlen, feltétlen és külön biztosíték nélküli kötelezettségei, amelyek a Csoport egyéb betéteseivel, illetve hitelezőivel szembeni kötelezettségekhez képest hátrasoroltak.

31) Egyéb kötelezettségek

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Fizetendő egyéb adók	3.722	3.098
Giro, postai klíring számlák, úton lévő pénzeszközök	197	155
Szállítók	2.885	3.080
Befektetési szolgáltatásból származó kötelezettségek	66.600	42.612
Elhatárolások	6.863	7.751
Értékpapír ügyletekből származó kötelezettségek	841	382
Egyéb ügyletekkel kapcsolatos kötelezettségek	1.574	1.947
Egyéb	1.962	1.845
Egyéb kötelezettségek	84.644	60.870

A Befektetési szolgáltatásból származó kötelezettségek soron főleg a repó ügyletekből származó kötelezettségek és az ügyletekkel szembeni befektetési szolgáltatásból származó kötelezettségek szerepelnek.

32) Céltartalékok

<u>2016 (millió Ft)</u>	Nyitó állomány	Konszolidációs kör változása	Tárgyévi céltartalék- képzés	Tárgyévi visszairás	Tárgyévi felhasználás	Átértékelés hatása	Záró állomány
Garanciák, egyéb függő kötelezettségek után	3.124	0	615	-1.993	0	-1	1.745
Peres kötelezettségekre	1.908	-24	103	-789	0	0	1.198
Ki nem vett szabadságra képzett céltartalék	359	0	61	0	0	0	420
Részvényprogramra képzett céltartalék	97	0	19	-30	0	0	86
Bérjellegű költségekre	269	0	0	0	-269	0	0
Folyamatban lévő hatósági vizsgálatra és bírságra	327	0	0	0	-188	0	139
Bérleti díjból eredő veszteségre	1.501	0	0	0	-1.179	0	322
Kúria tv. Szerinti kifizetésre	2.255	-35	0	-2.185	-35	0	0
Egyéb céltartalék	1.205	-141	138	-20	0	0	1.182
Céltartalékok összesen	11.045	-200	936	-5.017	-1.671	-1	5.092

<u>2015 (millió Ft)</u>	Nyitó állomány	Konszolidációs kör változása	Tárgyévi céltartalék- képzés	Tárgyévi visszairás	Tárgyévi felhasználás	Átértékelés hatása	Záró állomány
Garanciák, egyéb függő kötelezettségek után	3.055	0	880	-1.002	0	191	3.124
Peres kötelezettségekre	1.552	0	935	-598	0	19	1.908
Ki nem vett szabadságra képzett céltartalék	381	0	0	-22	0	0	359
Részvényprogramra képzett céltartalék	78	0	18	0	0	1	97
Bérjellegű költségekre	554	0	269	0	-554	0	269
Folyamatban lévő hatósági vizsgálatra és bírságra	6.657	0	327	-6.657	0	0	327
Bérleti díjból eredő veszteségre	0	0	1.501	0	0	0	1.501
Kúria tv. Szerinti kifizetésre	24.634	0	0	-4.688	-17.530	-161	2.255
Egyéb céltartalék	1.262	0	194	-251	0	0	1.205
Céltartalékok összesen	38.173	0	4.124	-13.218	-18.084	50	11.045

*Az Elszámloltatási csomag szerinti kifizetést részletesebb leírása a Hitelportfolióra vonatkozó speciális rendelkezéseknél található (62. oldal).

33) Értékesítésre tartott eszközök és kötelezettségek, valamint megszűnt tevékenységek

A Bank korábban az Euro Green Energy Kft. teljes eladása mellett döntött, de döntését felülvizsgálta és elvetette a rövid távú eladási szándékot. 2015-től az érintett csoporttaghoz kapcsolódó egyenlegek már nem kerültek átsorolásra az értékesítésre tartott eszközök és kötelezettségek közé. A Csoport 2016-ban sem rendelkezik értékesítésre tartott eszközökkel és kötelezettségekkel.

Megszűnt tevékenység nyeresége/vesztése

A megszűnt tevékenység a Csoportnak olyan része, amelyet vagy elidegenített, vagy értékesítésre tartottá minősített. A Csoportnak nem volt jelentős megszűnt tevékenysége 2016-ban.

34) Jegyzett tőke

2016. december 31-én és 2015. december 31-én a Csoport részvényesi struktúrája az alábbi volt:

<u>2016 (millió Ft)</u>				
Tulajdonosok	Részvény típus	Részvények darabszáma	%	Összesen (millió forint)
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Törzsrészvény	5.000.009	100,00	50.000
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Elsőbbségi részvény	0	0,00	0
Összesen				50.000

<u>2015 (millió Ft)</u>				
Tulajdonosok	Részvény típus	Részvények darabszáma	%	Összesen (millió forint)
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Törzsrészvény	5.000.009	100,00	50.000
Raiffeisen-RBHU Holding GmbH	Elsőbbségi részvény	0	0,00	0
Összesen				50.000

A Csoport jóváhagyott, kibocsátott és befizetett jegyzett tőkéje 10.000 Ft névértékű törzsrészvényekből áll.

Az alaptőke alakulása a beszámolóban bemutatott időszakban:

- 2015.06.08-án tőkeemelés történt 10.000 Ft értékben. Ezzel egy időben a Részvényes a tőketartalékba helyezett 43.612,8 millió Ft-ot, amelyet a Fővárosi Törvényszék Cégbírósága 2015.06.15-én jegyzett be.

2016. és 2015. december 31-én a Csoport nem rendelkezett visszavásárolt saját részvénnel.

2016 és 2015 folyamán nem volt osztalékfizetés.

35) Egyéb tartalékok***Tőketartalék***

A Tulajdonos által a jegyzett tőkén felül, a tranzakciós költségek levonása után a Bank rendelkezésére bocsátott összeg a tőketartalékba kerül elhelyezésre. (lásd 34-es megjegyzést)

Általános tartalék

A 2013. évi CCXXXVII. törvény 38. fejezet 83.§ alapján a hitelintézet az adózott nettó eredmény 10 %-át köteles általános tartalékba helyezni. Ez a magyar számviteli szabályok szerint készített egyedi beszámolóban megtörtént 1.805 millió Ft (2015: 863 millió Ft) összegben. Az IFRS szerinti beszámolóban az általános tartalék növekményeit a felhalmozott eredmény elkülönítéseiként kezelik, azokat nem számolják el a nyereség terhére.

Valós értékelés tartaléka

A valós értékelés tartaléka az értékesíthető befektetések valós értékének halmozott nettó változását tartalmazza, amíg a befektetést nem vezet ki, vagy nem válik értékvesztetté. Itt jelenik meg továbbá a cash-flow fedezeti elszámolásba bevont fedezeti ügyletek nyereségének vagy veszteségének hatékony része.

36) Eredménytartalék

Az adott és a korábbi üzleti évek fel nem osztott nyereségeit és veszteségeit foglalja magában.

37) Kisebbségi részesedés

2015-ben a kisebbségi részesedések 376 millió forinttal csökkentek, amely több kisebbségi részesedésben bekövetkezett tulajdoni hányad megszűnésének tudható be.

2014-ben született az a stratégiai döntés, melynek értelmében a lakossági lízingtevékenység megszüntetésre kerül és a Raiffeisen Lízing Zrt. tevékenységét a Raiffeisen Corporate Lízing Zrt. veszi át. Az átadás-átvétel megtörtént és 2016-ban eladásra került a Raiffeisen Lízing Zrt., így a Csoportban megszűnt a kisebbségi részesedés.

38) Egyéb átfogó jövedelemkimutatás

A Csoport jelenleg az egyéb átfogó jövedelemkimutatásban csak olyan bevétel- és ráfordítástételeket mutat ki, amelyek későbbi megjelenítése az eredményben lesz várható.

39) Halasztott adókövetelés és -kötelezettség

Halasztott adókövetelést és -kötelezettséget a Csoport az alábbi tételekkel kapcsolatban számolt el:

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Halasztott adókövetelés	0	0
Halasztott adókötelezettség	35	123
Nettó halasztott adó	-35	-123

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>			<u>2015</u>		
	Eszkö- zök	Kötelezett- ségek	Nettó érték	Eszkö- zök	Kötelezett- ségek	Nettó érték
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	0	0	0	4	0	4
Bankközi kihelyezések	0	0	0	8	0	8
Hitelállomány	0	748	-748	0	1.557	-1.557
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	13	0	13	75	0	75
Értékesíthető értékpapírok	0	60	-60	0	15	-15
Befektetések kapcsolt vállalkozásokban	0	48	-48	0	41	-41
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	4	0	4	3	0	3
Tárgyi eszközök	0	56	-56	0	0	0
Immateriális javak	0	3	-3	0	0	0
Ügyfélbetétek	3	0	3	3	0	3
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	10	-10	0	12	-12
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	0	0	76	-76
Céltartalékok	448	0	448	138	0	138
Egyéb tételek	207	315	-108	171	0	171
Jövőben felhasználható negatív adóalap	530	0	530	1.176	0	1.176
Nettó halasztott adókövetelés (-kötelezettség)	1.205	1.240	-35	1.582	1.705	-123

2016-ban a Bank 221.348 millió Ft összegű jövőben várhatóan fel nem használható negatív adóalappal rendelkezik (2015-ban: 227.234 millió Ft), melyre halasztott adó eszköz nem került felvételre, mivel nem valószínűsíthető, hogy elegendő pozitív adóalap áll majd rendelkezésre, amellyel szemben fel tudja használni a levonható átmeneti különbözetet. A 2015. január 1-ét megelőzően keletkezett elhatárolt veszteséget utoljára a 2025. adóévben, a 2015. január 1-ét követően keletkezett veszteségeket 5 évig lehet felhasználni.

Változások a halasztott adó egyenlegében:

2016 (millió forint)	Nettó érték január 1.	Eredmény ben elszámolt	Egyéb átfogó jövődelem ben elszámolt	Konszolid ációs kör változása	Nettó érték december 31.	Halasztott adókövetel ések december 31.	Halasztott adókötelez ettségek december 31.
Hitelállomány	-121	-4	0	93	-32	0	-32
Értékesíthető értékpapírok	-2	0	-1	0	-3	0	-3
Nettó halasztott adókövetelés (-kötelezettség)	-123	-4	-1	93	-35	0	-35

2015 (millió forint)	Nettó érték január 1.	Eredmény ben elszámolt	Egyéb átfogó jövedelem ben elszámolt	Nettó érték december 31.	Halasztott adókövetel ések december 31.	Halasztott adókötelez ettség december 31.
Hitelállomány	-102	-19	0	-121	4	-125
Értékesíthető értékpapírok	-18	0	16	-2	0	-2
Nettó halasztott adókövetelés (-kötelezettség) beszámítást megelőzően	-120	-19	16	-123	4	127
Beszámítás					-4	4
Nettó halasztott adókövetelés (-kötelezettség) beszámítást követően	-120	-19	16	-123	0	-123

40) Függő és jövőbeni kötelezettségek

A Csoport a hitelnyújtásra vonatkozó jövőbeni kötelezettségvállalásokkal rendelkezik, ügyfelei részére folyószámla- és egyéb hitelkereteket biztosít.

A Csoport garanciákat és akkreditíveket is nyújt ügyfelei számára, hogy a harmadik fél felé garantálja az ügyfelek teljesítését.

A függő és jövőbeni kötelezettségek szerződés szerinti összegét az alábbi táblázat tartalmazza kategóriák szerinti bontásban. A táblázatban szereplő adatok a kötelezettségvállalások teljes összegét mutatják. A garanciák és akkreditívek esetében a bemutatott összeg azt a maximális veszteséget jelzi, amit a Csoport a mérleg fordulónapján számolna el, amennyiben a felek nem teljesítenék a szerződésben vállalt kötelezettségeket.

<i>(millió Ft)</i>	2016	2015
<i>Garanciák, akkreditívek, egyéb függő kötelezettségek</i>		
Importakkreditív	5.033	12.691
Exportakkreditív	0	0
Kibocsátott garanciák	114.788	115.538
Egyéb jövőbeni kötelezettségek (beleértve a pereket)	11.542	13.692
Függő kötelezettségek	131.363	141.921
<i>Kihasználatlan keretek</i>		
Kihasználatlan hitelkeretek	149.425	192.095
Kihasználatlan folyószámla-hitelkeretek	197.550	98.149
Kihasználatlan garanciakeretek	74.586	77.912
Egyéb kihasználatlan keret	43	474
Összes kihasználatlan keret	421.604	368.630
Összes függő és jövőbeni kötelezettség	552.967	510.551

A függő és jövőbeni kötelezettségvállalások mérlegen kívüli hitelezési kockázatot jelentenek, ugyanis a konszolidált pénzügyi helyzet-kimutatásban csupán a kapcsolódó díjak, jutalékok, valamint a lehetséges jövőbeni veszteségekre képzett céltartalékok jelennek meg mindaddig, amíg a kötelezettséget teljesítik vagy az le nem jár. Számos ilyen mérlegen kívüli tétel lejár anélkül, hogy részben vagy teljes egészében igénybe vennék azokat. Ebből következően az összegek nem a várható jövőbeli cash-flow-kat mutatják.

A Banknak budapesti központi irodája után 1.416 millió forintos bérleti szerződésből származó kötelezettségvállalása van 2016. évre vonatkozóan a 2017-es évre (2015-ban 1.393 millió forint).

41) Becslések és mérlegelések alkalmazása

A vezetőség egyeztetett a Bank felügyelőbizottságával a Csoport kritikus számviteli politikai irányelveinek és becsléseinek kidolgozását, kiválasztását és közzétételét, valamint a politika és becslések alkalmazását.

A közzétett irányelvek és becslések a pénzügyi kockázatkezeléshez fűzött megjegyzések kiegészítését képezik (lásd a 4. számú kiegészítő megjegyzést).

A becslések bizonytalanságának fő forrásai***Hitelezési veszteségre képzett értékvesztés***

Az amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök értékvesztésének megállapítása a számviteli politikában leírtak szerint történik, lásd a 3. számú kiegészítő megjegyzést.

A teljes értékvesztés konkrét partnerkomponense az értékvesztés szempontjából egyedileg vizsgált pénzügyi eszközökre vonatkozik, és az a vezetőségnek a várhatóan befolyó jövőbeli cash-flow-k jelenértékére vonatkozó legjobb becslésén alapul. A cash-flow-k becslésekor a vezetőség mérlegeli az adott partner pénzügyi helyzetét és a mögöttes biztosítékok nettó realizálható értékét.

A csoportos alapon képzett értékvesztések a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező követelésállományban rejlő hitelezési veszteségeket fedezik, amennyiben objektív bizonyíték van arra, hogy a portfólió értékvesztett követeléseket tartalmaz, az egyedi értékvesztett tételek azonban még nem azonosíthatóak. A csoportos értékvesztés szükségességének meghatározásakor a vezetőség olyan tényezőket vesz figyelembe, mint a hitelminőség, a portfólióméret, a koncentrációk és gazdasági tényezők. A szükséges értékvesztés becsléséhez előfeltevések felállítására kerül sor a portfólióban rejlő veszteség modellezési módjának és a szükséges inputparamétereknek a meghatározásához, a múltbeli tapasztalatok és az aktuális gazdasági körülmények alapján. Az értékvesztés összegének pontossága a konkrét partner értékvesztésekre vonatkozó jövőbeli cash-flow-k becsléseitől és a csoportos értékvesztés meghatározása során használt modell feltevésektől és paraméterektől függ. A portfólió alapú értékvesztés havi újraszámolása szükséges annak érdekében, hogy a modell a legjobb becslést adja az értékvesztésre.

A valós érték meghatározása

Az olyan pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének meghatározásához, amelyre vonatkozóan nincs megfigyelhető piaci árfolyam, értékelési technikák használata szükséges a számviteli politikában leírtak szerint. Az olyan pénzügyi instrumentumok esetében, amelyekkel ritkán kereskednek és árfolyamuk kevésbé átlátható, a valós érték kevésbé objektív, és különböző mértékű megítéléseket igényel likviditástól, koncentrációtól, a piaci tényezők bizonytalanságától, árazási feltételezésektől és az adott instrumentumot érintő egyéb kockázatoktól függően. Lásd az alábbiakban a „Pénzügyi instrumentumok értékelése” részt.

A Csoport számviteli irányelveinek alkalmazása során használt kritikus számviteli döntések

Az alábbiak tartoznak a Csoport számviteli irányelveinek alkalmazása során hozott kritikus számviteli döntések közé:

Pénzügyi instrumentumok értékelése, valós érték hierarchia

A Csoport számviteli politikáját a valós érték meghatározására vonatkozóan a 3 h) számú kiegészítő megjegyzés tartalmazza.

A Csoport a valós érték meghatározásánál a módszerek alábbi hierarchiáját alkalmazza:

- **1. szint:** Adott eszköz és kötelezettség aktív piacon jegyzett módosítás nélküli árfolyamai.
- **2. szint:** Az inputok közvetlenül vagy közvetetten, de továbbra is megfigyelhető adatokon alapulnak, azonban az eszköz vagy kötelezettség piaci értékelésével már csak közvetettebb kapcsolatban állnak. Ilyen lehet:
 - a hasonló eszközök vagy kötelezettségek aktív piacon jegyzett árai
 - adott vagy hasonló eszköz vagy kötelezettség nem aktív piacon jegyzett árai, melyek a mérés pillanatában nem mérik megfelelően a piaci szereplők értékítéletét
 - a piacokon megfigyelhető minden egyéb, de nem árjellegű adat (azonos lejáratra vonatkozó hozamgörbék, kamatlábak, hitelkockázatok, volatilitási adatok stb.)
 - nem közvetlenül megfigyelhető adatok, melyek a megfigyelhető piaci adatokból származtathatóak, illetve azok által megerősített
- **3. szint:** Az eszközre vagy kötelezettségre vonatkozó olyan inputok, melyek nem megfigyelhető piaci adatokon alapulnak (meg nem figyelhető inputok).

Az alábbi táblázat a valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokat mutatja értékelési módszer szerinti bontásban:

2016 (millió Ft)

	Tőkével szemben valós értéken értékelt	Amortizált bekerülési értéken értékelt	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt	Kereske- dési céllal tartott	Teljes könyv szerinti érték	Valós érték	1-es szint	2-es szint	3-as szint
PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK									
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	0	260.921	0	0	260.921	260.921	260.921	0	0
Bankközi kihelyezések	0	250.536	0	0	250.536	250.536	0	250.536	0
Nettó hitelállomány	0	835.104	0	0	835.104	841.160	0	788.068	53.092
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	0	124.882	27.917	152.799	152.799	100.086	52.713	0
Értékesíthető értékpapírok	210.373	0	0	0	210.373	210.373	210.373	0	0
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	209.359	0	0	209.359	216.782	216.782	0	0
Befektetések kapcsolt vállalkozásokban	0	0	9	0	9	9	0	0	9
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	431	0	0	0	431	431	0	390	41
Összes pénzügyi eszköz	210.804	1.555.920	124.891	27.917	1.919.532	1.933.011	788.162	1.091.707	53.142
PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK									
Bankbetétek	0	263.782	0	0	263.782	272.112	0	272.112	0
Ügyfélbetétek	0	1.325.354	0	0	1.325.354	1.338.548	0	1.338.548	0
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	38.741	0	0	38.741	39.664	0	39.664	0
Hátrasorolt kötelezettségek	0	59.598	0	0	59.598	59.598	0	0	59.598
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	16.158	26.299	42.457	42.457	0	42.457	0
Összes pénzügyi kötelezettség	0	1.687.475	16.158	26.299	1.729.932	1.752.379	0	1.692.781	59.598

2015 (millió Ft)

	Tőkével szemben valós értéken értékelt	Amortizált bekerülési értéken értékelt	Eredménnyel szemben valós értéken értékelt	Kereske- dési céllal tartott	Teljes könyv- szerinti érték	Valós érték	1-es szint	2-es szint	3-as szint
PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK									
Készpénz és készpénz-egyenértékesek	0	505.024	0	0	505.024	505.024	505.024	0	0
Bankközi kihelyezések	0	59.194	0	0	59.194	59.194	0	59.194	0
Nettó hitelállomány	0	914.198	0	0	914.198	917.843	0	824.917	92.926
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	0	147.693	27.457	175.150	175.150	130.455	44.695	0
Értékesíthető értékpapírok	62.001	0	0	0	62.001	62.001	62.001	0	0
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	187.611	0	0	187.611	194.093	194.093	0	0
Befektetések kapcsolt vállalkozásokban	0	0	9	0	9	9	0	0	9
Befektetések nem jegyzett értékpapírokban	1.341	0	0	0	1.341	1.341	0	0	1.341
Összes pénzügyi eszköz	63.342	1.666.027	147.702	27.457	1.904.528	1.914.655	891.573	928.806	94.276
PÉNZÜGYI KÖTELEZETTSÉGEK									
Bankbetétek	0	274.544	0	0	274.544	274.505	0	274.505	0
Ügyfélbetétek	0	1.293.677	0	0	1.293.677	1.323.487	0	1.323.487	0
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	64.761	0	0	64.761	66.500	0	66.500	0
Hátrasorolt kötelezettségek	0	60.018	0	0	60.018	60.018	0	0	60.018
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	19.611	24.825	44.436	44.436	0	44.436	0
Összes pénzügyi kötelezettség	0	1.693.000	19.611	24.825	1.737.436	1.768.946	0	1.708.928	60.018

Nem voltak jelentős átvezetések a valós érték hierarchia 1. és 2. szintje között.

A táblázat bemutatja a valós értéken szereplő pénzügyi instrumentumok értékelési módszereit is: részletesebb leírás a következő részben található.

Pénzügyi instrumentumok valós értékeinek meghatározása során alkalmazott feltevések

A fenti táblában közzétett valós értékek azt a becsült értéket mutatják, amelyért az instrumentum a közeljövőben piaci feltételek mellett kötött ügyletek során elcserélhető. Számos pénzügyi instrumentumnak azonban nincs aktív piaca, ezért a valós értékek nettó jelenérték vagy más értékelési technika alkalmazásával kialakított becsléseken alapulnak (lásd 3 h) és 41. számú kiegészítő megjegyzés), amelyeket jelentősen befolyásolnak a becsült jövőbeli cash-flow-k és diszkontráták összegére és időzítésére vonatkozó feltevések. Sok esetben az értékelni kívánt portfólió mérete miatt nem lenne lehetséges azonnal realizálni a becsült valós értékeket.

A pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározása során alkalmazott módszerek, valamint értékelési technikák alkalmazása esetén a használt feltevések a következők:

i. Készpénz és készpénz-egyenértékesek, bankközi kihelyezések (1. hierarchia szint)

Rövid lejáratuk miatt nincs jelentős különbség a Készpénz és készpénz-egyenértékesek, illetve a Bankközi kihelyezések könyv szerinti értéke és valós értéke között.

ii. Ügyfelekkel szembeni hitelek és követelések (2. és 3. hierarchia szint)

A hitelek valós értékének meghatározásakor a jövőbeni előre jelzett cash-flow-kat diszkontálják jelenértékükre az aktuális piaci kamatlábbal. Az egyedileg értékvesztett hitelek és éven belül lejáró vagy átárazódó hitelek valós értéke megegyezik a könyv szerinti értékkel. Az IFRS 13 standardnak megfelelően a nemfizetés kockázatát úgy vesszük figyelembe, hogy a céltartalék-értékvesztés rendszer által adott egyedi értékvesztést levonjuk a diszkontált jelenértékből.

iii. Értékpapírok (1. és 2. hierarchia szint)

A tőzsdén forgalmazott értékpapírok és jegyzett adósságinstrumentumok esetében a jegyzett piaci árfolyamot használják. A kereskedési célúként, valós értéken nyilvántartottként vagy értékesíthetőként besorolt magyar államkötvények, illetve vállalati kötvények valós értékének meghatározása a Bloomberg információs rendszerben elérhető piaci árak alapján történik. Az értékpapírok valós értéke a tőzsdén jegyzett piaci árfolyam (ha létezik ilyen árfolyam). Ha nincs jegyzett árfolyam, akkor vagy az OTC piacon elérhető piaci ár, ennek hiányában a valós érték a szerződéses cash-flow-k diszkontált jelenértéke az értékelés időpontjában.

Az önkormányzati kötvények a végelegesen átsorolásra kerültek a hitelek közé, és ezáltal további valós érték számításuk nem szükséges. A bekerülési értéket a kötvények utolsó valós értéke biztosította.

Hitelként került besorolásra a Tondach részvételi jog is (Participation Right), mely értékelését harmadik, külső fél végzi. Értékelésére évente egyszer kerül sor.

iv. Befektetések kapcsolt vállalkozásba, valamint nem jegyzett értékpapírokba (3. hierarchia szint)

Ezek az instrumentumok piacon nem jegyzett eszközök, melyek értékelésénél az egyéb piaci információkon túl egyéb feltételezésekkel is él a Bank.

Érdekeltség kapcsolt vállalkozásban

A kapcsolat vállalkozásokban meglévő érdekeltségek értékelése negyedévente vagy évente történik belső vagy külső fél által készített értékelés alapján.

Stratégiai céllal tartott részvények

Az esetek nagy részében, amikor az eszköz piacon jegyezett árral nem rendelkezik vagy a valós érték becslése nyilvánvalóan helytelen vagy nem kivitelezhető, akkor az adott instrumentum valós értéke annak könyv szerinti értéke.

Azonban amikor a valós érték kidolgozható és megfelelő, akkor a valós érték kalkulálásra kerül. Az értékelés évente egyszer elvégzésre kerül.

v. Származékos termékek (1. és 2. hierarchia szint)

A tőzsdén forgalmazott derivatívák valós értéke a jegyzett árfolyam.

Az egydevizás swapok és a határidős kamatlábügyletek valós értéke a diszkontált, előre jelzett jövőbeni cash-flow-k alapján kerül megállapításra. A számításhoz a Csoport a pénzügyi instrumentum hátralévő futamidejére vonatkozó piaci kamatlábakat használja.

A kétdevizás kamatswap ügyletek valós értékét diszkontált cash-flow számítással állapítja meg a Bank (a kalkulációt a front office rendszer végzi). Az értékeléshez használt hozamgörbébe az ezen ügyletek piacára jellemző, országkockázati felárat is megtestesítő kamatfelár (basis swap spread) is be van építve.

A határidős deviza ügyletek valós értéke az aktuális határidős kamatlábakon alapszik. A plain vanilla és egzotikus deviza opciók valós értékének meghatározása a módosított Black-Scholes modell alapján történik. Azoknál az egzotikus opcióknál, melyekre nem létezik zárt képlet, ott iteratív eljárás segítségével határozódnak meg az értékek.

Egyes hitelek, betétek, plain vanilla kötvények (vásárol, saját kibocsátású) valós értékének változásából adódó kitettség fedezetére a Csoport kamatlábcseré-ügyleteket kötött. Az ilyen fedezett hitelek, betétek és kötvények valós értéke a jövőbeni cash-flow-k mérlegfordulónapi diszkontált jelenértéke. A pénzügyi kimutatásokban ezek a hitelek, betétek valós értéken szerepelnek.

CVA/DVA számításának a célja az IFRS 13-nak szabályoknak megfelelően, hogy a Bank számszerűsítse a jövőbeni lehetséges partnerkockázati veszteségeket azokra az ügyletekre, akikkel szemben van derivatív kitettség. A modell változó paramétere a partner esetleges bedőlési valószínűségében bekövetkező változás és nem a piaci változók mozgása. Számítása úgy történik, hogy egy ügyfél esetében megbecsülésre kerül a jövőben (egy-egy időpontokban) várható kitettség-érték (Mark-to-market alapon), a bedőlési valószínűségek és ezek szorzata összegzésre kerülnek, majd a végén egy megtérülési valószínűséggel van korrigálva az eredmény.

vi. Bankbetétek, ügyfélbetétek (2. hierarchia szint)

A bank- és ügyfélbetétek valós értéke diszkontált cash-flow-k alapján, a hasonló hátralévő futamidejű betétekre ajánlott aktuális kamatok alkalmazásával kerül megállapításra. A látra szóló betétek esetében a Csoport feltételezi, hogy a valós érték a mérlegfordulónapon látra fizetendő összeggel egyenlő.

IFRS 13-nak megfelelően a Bank saját kibocsátói kockázatát úgy veszi figyelembe, hogy a diszkontáláshoz használt faktorokat az adott cash-flow mozgás napjára érvényes, devizánként meghatározott likviditási prémiummal eltolja. A likviditási prémium mértéke piaci információkon alapul (például): BUBOR/LIBOR mértéke, IRS, FRA ügyletek kamatai, Asset Swap Spreadek.

vii. Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, hátrasorolt kötelezettségek (2. és 3. hierarchia szint)

A kibocsátott kötvények valós értékét a mérlegfordulónapi rendelkezésre álló jegyzett piaci árak, vagy hasonló instrumentumok jegyzett piaci ára alapján határozzuk meg. Az alárendelt kölcsöntőke esetében a valós érték a jövőbeni cash-flow-k diszkontálásával kerül meghatározásra.

A fedezeti elszámolásba bevont saját kibocsátású értékpapírok közül a fix kamatozásúak valós értékét a jövőben cash-flow jelenértéke adja, míg a strukturált instrumentumok esetében a Bank a beágyazott derivatívát értékeli, melyet le is választ az alapszerződésről.

IFRS 13-nak megfelelően értékeljük a saját kibocsátói kockázatot a következőképpen: a kötvény cash-flow-it devizanemtől függően diszkontáljuk a HUF, illetve EUR zéró kupon IRS swap görbének eltoltjával, az eltolást pedig az aktuális, árazás napján érvényes likviditási prémiumok jelentik.

42) Kapcsolt felek

A Csoport kapcsolt felei közé tartozik az anyavállalat, a társult vállalkozások, a közös vezetésű vállalatok, a kulcsfontosságú vezetők és közeli családtagjaik, valamint olyan gazdálkodó egységek, amelyek felett a kulcsfontosságú vezetők vagy közeli családtagjaik gyakorolnak ellenőrzést, közös ellenőrzést vagy jelentős befolyást, vagy amelyekre vonatkozóan jelentős szavazati joggal rendelkeznek.

A kapcsoló felekkel folytatott ügyletek

Az időszak során a Csoport az alábbi ügyleteket folytatta kapcsoló felekkel:

Kapcsoló felek	<u>2016 (millió Ft)</u>			<u>2015 (millió Ft)</u>		
	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők
Eszközök	292.322	0	18	63.944	0	20
Bankközi kihelyezések	232.858	0	0	27.589	0	0
Nettó hitelállomány	89	0	18	2.685	0	20
Eredménnyel szemben való értékén értékelt pénzügyi eszközök	27.962	0	0	33.629	0	0
Értékesíthető eszközök	31.288	0	0	0	0	0
Egyéb eszközök	125	0	0	41	0	0
Kötelezettségek	100.487	0	563	122.964	0	308
Eredménnyel szemben való értékén értékelt pénzügyi kötelezettségek	29.190	0	0	29.703	0	0
Bankbetétek	6.475	0	0	29.917	0	0
Ügyfélbetétek	5.219	0	563	2.994	0	299
Hátrasorolt kötelezettségek	59.598	0	0	60.018	0	0
Egyéb kötelezettségek	5	0	0	332	0	9

Kapcsoló felek	<u>2016 (millió Ft)</u>			<u>2015 (millió Ft)</u>		
	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők	Anyavállalat és a csoport	Társult vállalkozások	Kulcsfontosságú vezetők
Eredménykimutatás	-9.520	0	-859	-3.783	0	-875
Kamat- és kamatjellegű bevételek	3.501	0	0	563	0	0
Kamat- és kamatjellegű ráfordítások	-9.838	0	-1	-10.109	0	-1
Nettó jutalék- és díjbevétel	61	0	0	-70	0	0
Nettó kereskedési bevétel	-11.806	0	1	7.124	0	1
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	10.492	0	0	426	0	0
Egyéb üzleti bevétel	9	0	0	54	0	0
Értékvesztés miatti veszteség	0	0	0	0	0	0
Munkabér és juttatások	0	0	-859	0	0	-875
Egyéb működési ráfordítások	-1.939	0	0	-1.771	0	0
Függő és jövőbeni kötelezettségek	6.091	0	0	2.740	0	0
Kihasználatlan hitelkeretek	4.232	0	0	327	0	0
Garanciák	1.859	0	0	2.413	0	0

A kapcsolt felekkel bonyolított fenti tranzakciókra a szokásos üzletmenet keretében került sor, lényegében harmadik felekkel kötött tranzakciók kondíciójával megegyező feltételekkel, beleértve a kamatkondíciókat és a biztosítékokat. A kapcsolt felekkel szemben fennálló követelésekre a Csoport nem számolt el értékvesztés miatti veszteséget az időszak során, és a kapcsolt felekkel szemben év végén fennálló követelésekre sem mutat ki egyedileg képzett értékvesztést.

Résztvény Ösztönző Program (SIP - Share Incentive Program)

A program tárgyát az anyavállalat által kialakított és kezelt, de a Bank részvételével, a felső vezetés számára juttatott részvényalapú kifizetések képezik. Az anyavállalat döntése értelmében a program kivezetésre került jelenleg élő (2012 és 2013 években meghirdetett) részvénytőzsdeprogramok lejártakor, várhatóan 2017-ben és 2018-ban.

A Bank az anyavállalati számviteli politikához illeszkedve céltartalékot képez a program kapcsán várható jövőbeni kötelezettségekre.

A programban allokálásra kerülő részvények tervezett darabszáma:

<u>SIP 2012</u>	<u>SIP 2013</u>	<u>Összesen (100%)</u>	<u>MIN - 30%</u>	<u>MAX - 150%</u>
6.841	7.914	14.755	4.427	22.133

43) Csoporttagok

A Csoportba tartozó leányvállalatokat, társult vállalatokat és az általuk végzett tevékenységek rövid leírását az alábbi táblázat tartalmazza:

Társaság	Tulajdoni hányad 2016-ban	Tulajdoni hányad 2015-ben	Székhely	Tevékenységeinek rövid leírása
Leányvállalatok:				
EURO GREEN ENERGY Fejlesztő és Szolgáltató Kft.	100,00%	100,00%	1158 Bp., Késmárk u. 11-13	Villamosenergia termelés
Raiffeisen Autó Lízing Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelem
Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Alapkezelés
Raiffeisen Biztosításközvetítő Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
Raiffeisen Energiaszolgáltató Kft.	100,00%	100,00%	1158 Bp., Késmárk u. 11-13	Vagyonkezelés
Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Máshova nem sorolt, egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
Raiffeisen Ingatlan Üzemeltető és Szolgáltató Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Épületépítési projekt szervezése
Raiffeisen Lízing Zrt.	-	50,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Pénzügyi lízing
Raiffeisen Corporate Lízing Zrt.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Pénzügyi lízing
RB Kereskedőház Kereskedelmi Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Fém, érc nagykereskedelem
RB Szolgáltató Központ Kft.	100,00%	100,00%	4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31/b	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység
SCT Beruházás Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.	-	100,00%	1052 Bp., Vérmező út 4.	Épületépítési projekt szervezése
SCT Kárász utca Ingatlankezelő Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Ingatlankezelés
SCTAI Angol Iskola Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.	-	100,00%	1052 Bp., Vérmező út 4.	Épületépítési projekt szervezése
SCTB Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.	100,00%	100,00%	1054 Bp., Akadémia u. 6.	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele
SCTS Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft.	100,00%	100,00%	1052 Bp., Vérmező út 4.	Épületépítési projekt szervezése

SCT Beruházás Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft. és SCTAI Angol Iskola Ingatlanfejlesztő és Ingatlanhasznosító Kft. 2016.01.01-vel beolvadtak a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.-be. 2016 során a Raiffeisen Lízing Zrt. eladásra került.

44) Alapkezelési tevékenység

A Csoport 0 zárt végű (2015: 0) és 18 nyílt végű (2015: 20) befektetési alapot kezel a 100 %-os tulajdonában lévő, konszolidált Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt-n keresztül. Mivel magukat az alapokat a Csoport nem ellenőrzi, azokat nem vonta be a konszolidációba. A Csoport által nyújtott alapkezelési és letétkezelési szolgáltatásokért az alapok bizonyos díjakat és jutalékokat fizetnek, amelyek a „Nettó jutalék- és díjbevétel” soron kerülnek kimutatásra (lásd 7. számú kiegészítő megjegyzés).

2016-ban és 2015-ben az alapok állományának értékét, valamint az alapokkal lebonyolított ügyleteket a következő tábla mutatja:

<i>(millió Ft)</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kezelt alapok	138.893	164.704
Nyílt végű alapok	138.893	164.704
Zárt végű alapok	0	0
Alapoktól származó nettó díj- és jutalék bevételek	1.280	1.845
Alapoktól elfogadott betétek	41.014	54.310
Alapok betétein keletkezett kamatráfordítások	370	2.020

A nyílt végű alapok között 2016-ban nem volt határozott futamidejű alap, míg 2015-ben a két (Raiffeisen Hozamrögzítő Tőkevédett Alap, Raiffeisen 2016 Kötvény Alap) határozott futamidejű alap által kezelt állomány 2.087 millió forint volt.

Az alapoktól elfogadott betétek között a lekötött és a folyószámla betétek állománya is kimutatásra került.

45) Szegmenssek

Az alábbi szegmensinformációk az IFRS 8 „Működési szegmenssek” standarddal összhangban kerülnek bemutatásra, amely előírja a gazdálkodó egység működési szegmenseire vonatkozó pénzügyi információk közzétételét. A „menedzsment megközelítést” követi, amely szerint a működési szegmenseket a gazdálkodó egység komponenseire vonatkozó, a legfőbb döntéshozó által a források szegmensek közötti felosztása és az egyes szegmensek teljesítményének értékelése céljából rendszeresen ellenőrzött belső jelentések alapján kell azonosítani. A Csoport kockázata és az elért hozam mértéke elsősorban a kínált termékek és szolgáltatások különbözőségétől függ, így a szegmensinformációk a Csoport üzleti szegmenseire vonatkozóan kerülnek bemutatásra. A Csoport által meghatározott üzleti szegmensek a szervezeti felépítéshez igazodnak, melyek a főbb üzleti területek mentén mutatják be a csoport jövedelmezőségét és működését.

Az alábbi összefoglaló a Csoportnak a jelentésbe bevont szegmenseinek működését mutatja be:

Lakossági és privát szegmens: a Csoport pénzügyi szolgáltatások széles választékát kínálja a privát ügyfeleknek. Főként a hitelnyújtás és a betétgyűjtés tartozik ide. A lakossági szegmens bankkártya és befektetési szolgáltatásokat is nyújt az ügyfeleinek.

Vállalati szegmens: a Csoport széles körben kínál pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat vállalatoknak és intézményeknek, a hagyományos hitelezési és betétgyűjtési tevékenységen túlmenően projekt és strukturált pénzügyi termékeket, valamint szindikált hiteleket is nyújt.

Bank és treasury szegmens: a Csoport a bankoknak pénzügyi termékek és szolgáltatások széles körét kínálja, emellett hagyományos hitelnyújtást és betétgyűjtést is végez. Ezen szegmens számára sokféle befektetési tevékenységet is nyújt (befektetési tanácsadás, ügynöki szolgáltatás, derivatív kereskedelem és más befektetési szolgáltatások).

Egyéb szegmens: különböző pénzügyi szolgáltatásokat tartalmaz a kormány, az önkormányzatok, társadalmi szervezetek számára, továbbá itt szerepelnek azok a tételek is, melyek nem sorolhatók közvetlenül meghatározott szegmenshez (főként általános igazgatási költségek).

	2016.12.31				
	Vállalati	Lakossági/ Private	Bank/ Treasury	Egyéb	Összes
ESZKÖZÖK					
Készpénz, készpénz-egyenértékesek és bankközi kihelyezések	30.270	0	451.358	29.829	511.457
Hitelek	626.053	290.770	3.263	13.559	933.645
Értékvesztés és céltartalék	-58.038	-26.435	0	-14.069	-98.542
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	0	137.092	15.707	152.799
Értékesíthető értékpapírok	1.965	0	207.723	685	210.373
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	0	209.359	0	209.359
Részesedések	49	0	391	0	440
Tárgyi eszközök és immateriális javak	9.154	0	0	19.764	28.918
Goodwill	0	0	0	1.048	1.048
Tényleges adókövetelések	0	0	0	24	24
Halasztott adókövetelések	0	0	0	0	0
Egyéb eszközök	17.260	115	15.267	12.165	44.807
Értékesítésre tartott eszközök	0	0	0	0	0
Összes eszköz	626.713	264.450	1.024.454	78.712	1.994.329
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE					
Bankbetétek	22.817	0	249.279	-8.314	263.782
Ügyfélbetétek	529.965	653.128	5.622	136.639	1.325.354
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	9.010	25.313	0	4.418	38.741
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	59.598	59.598
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	25.259	17.198	42.457
Tényleges adókötelezettség	0	0	0	1	1
Halasztott adókötelezettség	32	0	0	3	35
Céltartalékok	9	0	0	5.083	5.092
Egyéb kötelezettségek	7.435	59.704	208	17.297	84.644
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	569.268	738.145	280.368	231.923	1.819.704
Összes saját tőke	0	0	0	174.625	174.625
Összes kötelezettség és saját tőke	569.268	738.145	280.368	406.548	1.994.329
EREDMÉNYKIMUTATÁS					
Nettó kamatbevétel	12.409	23.105	120	-3.526	32.108
<i>Ebből szegmensek közötti</i>	<i>-102</i>	<i>-114</i>	<i>3.562</i>	<i>1.352</i>	<i>4.698</i>
Nettó jutalék- és díjbevétel	14.125	24.017	-8.879	2.746	32.009
Osztalékbevétel	0	0	0	0	0
Nettó kereskedési bevétel	392	0	13.179	-397	13.174
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	0	0	0	373	373
Egyéb üzleti bevétel	2.033	1.749	-21	608	4.369
Értékvesztés és céltartalék	6.279	-5.085	-29	-657	508
Üzleti ráfordítások	17.801	34.894	512	13.232	66.439
Adózás előtti eredmény	4.879	19.062	3.916	-12.771	15.086
Nyereségadó	0	0	0	67	67
Halasztott adó	0	0	0	4	4
Tárgyévi eredmény	4.879	19.062	3.916	-12.842	15.015

	2015.12.31				
	Vállalati	Lakossági/ Private	Bank/ Treasury	Egyéb	Összes
ESZKÖZÖK					
Készpénz, készpénz-egyenértékesek és bankközi kihelyezések	34.209	0	504.916	25.134	564.259
Hitelek	699.145	311.007	31.992	38.104	1.080.248
Értékvesztés és céltartalék	-133.834	-46.913	-82	14.738	-166.091
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	0	0	150.653	24.497	175.150
Értékesíthető értékpapírok	1.858	0	59.363	780	62.001
Lejáratig tartandó értékpapírok	0	0	187.610	1	187.611
Részesedések	1.377	0	-27	0	1.350
Tárgyi eszközök és immateriális javak	9.723	0	0	20.265	29.988
Goodwill	0	0	0	1.048	1.048
Tényleges adókövetelések	0	0	0	13	13
Halasztott adókövetelések	0	0	0	0	0
Egyéb eszközök	10.506	155	6.136	13.431	30.228
Értékesítésre tartott eszközök	0	0	0	0	0
Összes eszköz	622.984	264.249	940.561	138.011	1.965.805
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE					
Bankbetétek	11.917	0	270.924	-8.297	274.544
Ügyfélbetétek	599.779	575.316	1.023	117.559	1.293.677
Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	9.848	49.762	0	5.151	64.761
Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	60.018	60.018
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	0	0	24.122	20.314	44.436
Tényleges adókötelezettség	0	0	0	45	45
Halasztott adókötelezettség	0	0	0	123	123
Céltartalékok	0	0	0	11.045	11.045
Egyéb kötelezettségek	5.428	39.187	111	16.144	60.870
Értékesítésre tartott kötelezettségek	0	0	0	0	0
Összes kötelezettség	626.972	664.265	296.180	222.102	1.809.519
Összes saját tőke	0	0	0	156.286	156.286
Összes kötelezettség és saját tőke	626.972	664.265	296.180	378.388	1.965.805
EREDMÉNYKIMUTATÁS					
Nettó kamatbevétel	13.644	25.759	-1.163	284	38.524
<i>Ebből szegmensok közötti</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>670</i>	<i>1.756</i>	<i>2.426</i>
Nettó jutalék- és díjbevétel	14.245	24.470	-8.270	2.727	33.172
Osztalékbevétel	5	0	0	0	5
Nettó kereskedési bevétel	400	0	10.752	-1.722	9.430
Kockázatkezelési céllal tartott derivatívák nettó bevétele	0	0	0	581	581
Egyéb üzleti bevétel	3.985	80	165	505	4.735
Értékvesztés és céltartalék	6.285	-17.839	-4	300	-11.258
Üzleti ráfordítások	20.478	52.987	1.489	12.223	87.177
Adózás előtti eredmény	5.516	15.161	-1	-10.148	10.528
Nyereségadó	0	0	0	231	231
Halasztott adó	0	0	0	19	19
Tárgyévi eredmény	5.516	15.161	-1	-10.398	10.278

A szegmenseredmény mérése

Az IFRS 8 előírásai szerint a szegmenseredményeket a vezetőségi jelentések elkészítésénél alkalmazott módszerek alapján kell bemutatni, egyeztetve az üzleti szegmensek eredményeit a konszolidált pénzügyi kimutatásokkal. Az egyes szegmensekről bemutatott információk a szegmenseredményre, szegmenseszközökre és egyéb információkra vonatkozó belső jelentésekre épülnek, amelyeket a legfőbb döntéshozó rendszeresen ellenőriz.

46) Mérlegfordulónap utáni események

A Raiffeisen Bank Zrt. vezérigazgatója, Mag. Heinz Wiedner, 2017. január 11-én bejelentette, hogy május 1-jével lemond a vezérigazgatói pozíciójáról.

A Raiffeisen Bank Zrt. Jelölő Bizottsága március 15-én tárgyalta az új vezérigazgató személyéről, és az Igazgatóság várhatóan április 21-i határozatával fogja megválasztani Zolnai Györgyöt új vezérigazgatónak 2017. május 1-jei hatállyal.

AZ IGAZGATÓSÁG JELENTÉSE

A CSOPORT

2016-OS ÜZLETI ÉVÉRŐL

TARTALOM

1.	MAKROGAZDASÁGI KÖRNYEZET 2016-BAN	3
	1.1. Magyar gazdaság	3
	1.2. Kamatok és pénzpiacok	3
	1.3. A bankszektor	4
2.	ÜZLETI TEVÉKENYSÉG	4
	2.1.1. Mérleg	4
	2.1.2. Eredmény	5
	2.1.3. Mérleg-fordulónap utáni események	5
3.	AZ ÜZLETI TERÜLETEK TELJESÍTMÉNYÉNEK BEMUTATÁSA	6
	3.1.1. Vállalati és Befektetési Banki üzletág	6
	3.1.2. Kis- és középvállalatok	6
	3.1.3. Lakossági ügyfelek	7
	3.1.4. Private Banking Ügyfelek	8
	3.1.5. Pénzügyi intézmények	8
	3.1.6. Leányvállalatok	10
4.	FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI NYILATKOZAT	13
	4.1.1. Elsődleges döntéshozó szervek	13
	4.1.2. II. Másodlagos döntéshozó szervek	14
	4.1.3. Felügyelő Bizottság és Audit Bizottság	15
	4.1.4. Könyvvizsgáló	15
	4.1.5. Bank alapvető működési elve, vállalatirányítási szerkezete	16
	4.1.6. Belső ellenőrzési rendszer	16
	4.1.7. Tájékoztatás, nyilvánosságra hozatal	17
5.	A PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK HASZNOSÍTÁSA	18
6.	KOCKÁZATKEZELÉSI ÉS FEDEZETI ÜGYLET POLITIKA ALAPELVEI	20
	6.1.1. Hitelkockázatok kezelése (Credit Risk)	20
	6.1.2. Működési kockázatok kezelése (Operational Risk)	20
	6.1.3. Piaci és likviditási kockázatok kezelése (Market Risk)	20
	6.1.4. Csalási kockázatok kezelése (Fraud Risk)	21
7.	KÖRNYEZETVÉDELEM	21
8.	FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA	21
9.	KUTATÁS ÉS KÍSÉRLETI FEJLESZTÉS	21
10.	TELEPHELYEK BEMUTATÁSA	21

1. MAKROGAZDASÁGI KÖRNYEZET 2016-BAN

A tavalyi év jelentős változásokat hozott az Egyesült Államok életében. A novemberi választásokon a kihívó republikánus elnökjelölt, Donald Trump győzedelmeskedett, míg a Fed 12 hónap után újra szigorított monetáris politikáján. A mostani időszak felfogható a 2008-as elnökválasztás fonákjának is. Akkor erőteljes republikánus berendezkedést tört meg Obama, demokrata törvényhozási többséggel, miközben a Fed a 70 éve nem látott gazdasági válság hatásait tompítandó történelmi lazításba kezdett. Most Trump vezette sikerre a republikánus pártot a törvényhozásban, viszont a Fed 8 év után komolyabb szigorításra készül.

A feltörekvő piacokon vegyes a kép: a kínai gazdasági növekedési ütem határozottan lassul, a növekedési szerkezet fokozatosan átalakul, ezzel szemben Oroszország feltehetően túljutott a mélypontra, ebben pedig a stabilizálódó nyersanyagpiac is segítette. Az OPEC, és több a kartellhez nem tartozó kitermelő, kilenc hónap folyamatos tárgyalás után decemberben megállapodott, hogy januártól fél éven át napi 32,5 millió hordóban maximálja a napi olajkitermelését. Ezek alapján az olaj világpiaci ára még inkább eltávolodhat a korábbi 30-40 dolláros árszinttől, jelentős inflációs nyomást generálva valamennyi fejlődő ország esetében. Az Európai Unió gazdasági kilátásai javultak az elmúlt időszakban. A fogyasztói és az üzleti bizalom erősödik, a fogyasztás és a beruházások nőnek. Egyre inkább a belső keresletre helyeződik át a hangsúly, míg a külső kereslet még mindig csak szerény mértékben élénkül, amely elsősorban a feltörekvő piacgazdaságokra jellemző gyenge keresletre vezethető vissza. Bár a déli periféria országai többnyire túljutottak a mélypontokon és a növekedés több helyen visszatért, Olaszország és Görögország továbbra is nagy kockázatot jelent. A problémák kezelésében a nemzeti kormányok (tényleges vagy csak látszólagos) igyekezetét az Európai Központi Bank kamatcsökkentései, majd eszközvásárlási programjának kiterjesztése támogatják.

Közép- és Kelet-Európa országai az EU átlag fölötti növekedést produkáltak (kivéve a válság elhúzódását megelőző Szerbiát), de a gazdasági felzárkózás üteme messze elmarad a válság előttiől.

1.1. Magyar gazdaság

Magyarországon a várakozásoknak megfelelően átmenetileg lanyhult a gazdasági növekedés üteme 2016-ban: az éves GDP-változás 2 százalékos volt. A megelőző évekhez képest alacsonyabb növekedési rátát az EU források átmeneti visszaesése okozta, miközben a korábban dinamikusabban bővülő autópia újabb kapacitások hiányában már nem jelentett húzóerőt. Az építőipar és a beruházások jelentősen visszaestek. Pozitív azonban, hogy a lakossági fogyasztás bővülése tovább tudott gyorsulni, miközben a szolgáltató ágazatok és a mezőgazdaság is hozzájárult a növekedéshez. A munkanélküliségi ráta tovább csökkent: 2016 végére 4 százalék közelébe ért a korábbi évek 10 százalékos feletti szintjéről. Ebben nagy szerepet játszanak ugyan a közmunka-programok, de a versenyszférában is megindult a munkahelyteremtés. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) Növekedési Hírel Programja (NHP) hozzájárult a vállalati beruházások élénküléséhez. Az infláció 2016-ban harmadik éve volt nulla százalékos körül, elsősorban a továbbra is negatív importált infláció miatt.

Az államháztartási egyenleg az év első 11 hónapjában még többletet mutatott, az utolsó hónapban elköltött jelentősebb összegek azonban már a 2017-es gazdasági növekedéshez fognak hozzájárulni. Az államadósság a GDP 73,9 százalékára csökkent az előző évi 74,7 százalékról; a külső eladósodottsági mutatók (devizaadósság aránya, a külföldiek szerepe az adósságfinanszírozásban) folytatták a korábbi évek javuló trendjét. A külső egyenleg (külkereskedelem, fizetési mérleg) továbbra is jelentős többletet mutat. A hitelminősítő intézetek sorra javították a magyar adósság értékelését – fél évtized után tavaly mindhárom piacvezető visszaemelte a befektetési ajánlású kategóriába a magyar államadós-besorolást.

1.2. Kamatok és pénzpiacok

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa a 2012-ben megkezdett kamatcsökkentési ciklusát 2016 márciusában újraindította, majd májusban lezárta, így az irányadó ráta újabb történelmi mélypontra, 0,9 százalékra mérséklődött. Ezzel együtt pedig a kamatvágási ciklus során az alapkamat 610 bázisponttal csökkent 2012 augusztusa óta. Az állampapír-piaci hozamok az év során jelentős mértékben (a 10 éves lejárat esetében 18 bázisponttal) tovább süllyedtek a kedvező külső környezet és a javuló hazai makrogazdasági folyamatok, valamint az MNB önfinanszírozási programjának eredményeképpen. A jegybanksi irányadó instrumentum, a három hónapos betéti eszköz mennyiségi korlátozása a BUBOR kamatok alapkamattól való jelentős lefelé történő elszakadását eredményezte. A 3 hónapos BUBOR kamat 98 bázisponttal csökkent 2016-ban. A forint az év átlagában az euróval szemben kismértékben erősödött, a dollárral szemben gyengült valamelyest.

1.3. A bankszektor

A bankszektor 2016 évben 510 milliárd forintos adózás előtti eredményt könyvelt el az előzetes adatok szerint. A kamateredmény 6%-os növekedést, míg a jutalékok 1%-os növekedést mutattak. A működési költségek 2%-kal voltak alacsonyabbak az előző évinél.

Az értékvesztés és céltartalék változása a rendkívüli eredményként elszámolt tételekkel együtt 2016 évben növelte a bankszektor eredményét.

A jövedelmezőségi mutatók jelentős javulást mutatnak. Az eszközjövedelmezőség az 1,5%-ra, a tőkejövedelmezőség 15%-ra emelkedett.

A szektor együttes mérlegfőösszege 4%-os növekedést mutat 2016-ban.

Az ügyfélhitelek és ügyfélbetétek állománya egyaránt növekedést mutattak 2016 év végén. A vállalatoknak nyújtott hitelek állománya 4%-kal, a lakosságnak nyújtott hitelek állománya stagnált.

A késedelmes hitelek aránya csökkent mind a lakossági mind a vállalati szektort tekintve. A háztartások devizahitel állománya 1% alatt maradt 2016 év végén.

Az ügyfélbetétek állománya 9%-kal növekedett az elmúlt évben, elsősorban a vállalatok betétállománya növekedett. Az új lakossági hitelkihelyezések összege tovább nőtt 2016 évben, elsősorban az új lakáshiteleknek köszönhetően.

2. ÜZLETI TEVÉKENYSÉG

2.1.1. Mérleg

A Csoport mérlegfőösszege 1%-os (29 mrdFt) növekedést mutatott 2016 során, ezzel piaci részesedése kis mértékben csökkent a 2015 év végi 6,1%-ról 5,9%-ra.

Millió Ft	2015	2016	Változás
Mérlegfőösszeg	1 965 805	1 994 329	1%
Ügyfélhitelek	914 198	835 104	-9%
Ügyfélforrások	1 293 677	1 325 354	2%
Hitel / Betét Mutató	71%	63%	

Miközben a normál üzletmenethez kapcsolódó hitelezési aktivitás növekedett, két olyan esemény történt, amelyek hatására a nettó hitelállomány csökkent. Az egyik a nagyvállalati ügyfélkörben előszeretettel alkalmazott integrált likviditáskezelést támogató csoportos számlavezetési szolgáltatásban bekövetkező változashoz köthető. A vállalatcsoportok tényleges egyenlegátvezetéssel nem járó cash-pool struktúrái átalakításra kerültek, és helyettük úgynevezett effektív cash-pooling megoldásokra tért át a Bank. Ennek eredményeképpen a korábbi betét-, és hitelállományok csökkentek a napvégi főszámlával szembeni összevezetések lekönyvelése után. Az ügyfélhitek állománya tekintetében ez 74,5 milliárd Ft-os csökkenést eredményezett. Másrészt az év végén a Bank eladta a nem teljesítő vállalati hitelfortfóliójának egy részét, így ezzel a lépéssel is tovább csökkentette a nem teljesítő hitelek állományát. Ennek a tranzakciónak köszönhetően a nettó hitelállomány 23,3 milliárd Ft-tal csökkent. Az előbbieket eredőjeként az ügyfeleknek nyújtott hitelek piaci részesedésében csökkenés következett be (8,7%-ról 7,8%-ra).

Az ügyfélforrások esetében 2%-kal növekedtek az állományok. A fent említett cash-pool struktúrához kapcsolódó változás hatásával korrigálva a normál üzletmenethez kapcsolódó forrásgyűjtés 8%-os növekedést mutatott. A Bank piaci részesedése a 2015 év végi 7,9%-ról 2016 végére 7,6%-ra csökkent.

A fenti változások következtében a bank likviditása tovább javult és hitel/betét mutatója 63%-ot ért el 2016 végén.

A Csoport szavatoló tőkéje az előző évi növekedést követően tovább emelkedett, így 2016-ban 4%-os növekedés következett be. A tőkeegfelelési mutató elmúlt évi 26 %-os növekedése után 2016-ban 20%-kal csökkent, de még így is megfelelő a Bank tőkeellátottsága. Köszönhető mindez annak, hogy a Bank már második éve ismét nyereséges. 2015-ben két tőkeemelés is bejegyzésre került összesen 107,8 milliárd Ft értékben.

Millió Ft	2015	2016	Változás
Szavatoló tőke (mrd Ft)	204 647	213 352	4%
Tőkemegfelelési mutató (%)	24,25%	19,31%	-20%

2.1.2. Eredmény

A Csoport a 2016-os évet 15 milliárd Ft-os profittal zárta

A nettó kamatbevétel 17%-os csökkenést mutat, mely 2016-ban az alábbiak szerint alakult:

Millió Ft	2015	2016	Változás
Kamatbevétel	67 177	54 822	-18%
Kamatráfordítás	28 653	22 714	-21%
Nettó kamatbevétel	38 524	32 108	-17%

A nettó kamateredmény csökkenésében több tényező is közrejátszott. Ezek közül a legfontosabb a csökkenő kamatszint, a lakossági hitelállomány csökkenése, továbbá a tulajdonossal fennálló mezzanine garancia megszűntetéséhez kapcsolódó egyszeri költség.

A Bank nettó jutalékbevétele 2016. évben kisebb mértékű csökkenést mutatott az előző évhez képest. A befektetési szolgáltatásokhoz kapcsolódó jutalékbevételek növekedtek, a számlavezetéshez, valamint az okmányos ügyletekhez kapcsolódó jutalékeredmény viszont csökkenést mutatott.

A kereskedési bevételek növekedésének fő forrása a devizakereskedéshez köthető.

A Bank 2015 során jelentős költségcsökkentési programot hajtott végre, aminek hatására 2016-ban jelentősen csökkent a működési költségek szintje.

2.1.3. Mérleg-fordulónap utáni események

A Raiffeisen Bank Zrt. vezérigazgatója, Mag. Heinz Wiedner, 2017. január 11-én bejelentette, hogy május 1-jével lemond a vezérigazgatói pozíciójáról.

A Raiffeisen Bank Zrt. Jelölő Bizottsága március 15-én tárgyalta az új vezérigazgató személyéről, és az Igazgatóság várhatóan április 21-i határozatával fogja megválasztani Zolnai Györgyöt új vezérigazgatónak 2017. május 1-jei hatállyal.

3. AZ ÜZLETI TERÜLETEK TELJESÍTMÉNYÉNEK BEMUTATÁSA

3.1.1. Vállalati és Befektetési Banki üzletág

A Raiffeisen Bank „Vállalati és Befektetési Banki Üzletága” 2016-ban is megőrizte meghatározó szerepét a kereskedelmi bankok piacán. 10 %-os piaci részesedésével a közép – és nagyvállalati szegmens egyik meghatározó banki szereplője, exportfinanszírozás terén és treasury szolgáltatásokban szintén a vezető bankok közé tartozik.

Hiteloldalon 2017. márciusában zárul az MNB által meghirdetett Növekedési Hitelprogram utolsó, harmadik szakasza. A Hitelprogram indulásától a Bank a program első három szakaszában 1700 vállalati hitelszerződést kötött a Hitelprogram keretein belül 200 milliárd Ft összegben, melynek 89%-át ezen üzletág helyezte ki.

A KKV szektorban elsősorban a refinanszírozott hitelprogramok, a KKV előírásoknak nem megfelelő vállalatok körében pedig a saját forrásból nyújtott hitelkonstrukciók voltak népszerűek.

A Bank Strukturált Termékek Főosztálya kiváló évet zárt 2016-ban. A Kereskedelem-, és Agrárfinanszírozási területen megőrizte a korábbi évek növekedési dinamikáját. Az Eximbank által refinanszírozott hiteltermékekből 200 millió EUR feletti új hitel folyósítással sikerült fenntartani a piacvezetői pozíciót, míg az Agrárfinanszírozás esetében 2016 legnagyobb eredményei között kell említeni a "Földet a Gazdáknak" földfinanszírozó programban való részvételt, melynek keretében mintegy 50 farmer földvásárlását finanszírozta a Bank.

A Projektfinanszírozás és Szindikálások területén is kiemelkedő portfólió növekedést ért el: kihasználva a kedvező befektetői és beruházási aktivitást Magyarországon minden szegmensben (iroda, hotel, logisztikai projektek) tudott növekedni. A hitelportfólió bővülése konzervatív üzletpolitika és kockázatvállalás mellett valósult meg. A piaci lehetőségek kihasználása során jelentős mértékben használt refinanszírozott hitelek konstrukciókat (MNB NHP Pillér I. és Pillér II., valamint Exim Versenyképességjavító Hitelesomag keretében).

Factoring területen a fő fókusz az új szoftver implementálása volt, amely folyamat 2017-ben zárul. Az értékesítési stratégiával összhangban ezen a területen is növekedés elérése a cél.

Okmányos területen a nehéz piaci környezet ellenére - új EU-s projektek hiánya, az építőipar vártnál alacsonyabb teljesítménye, biztosítókkal vívott verseny a garanciapiacra, a törvényi környezet garancia kibocsátás szempontjából kedvezőtlen változása – a Bank szinten tudta tartani a garancia és akkreditív állományát és 2016. során 150 ügyféllel sikerült új partneri kapcsolatot kialakítani.

Az Önkormányzati területen a kiszolgálási modell középpontjában a nagyobb önkormányzatok, illetve az azok tulajdonában lévő vállalatok vannak, ahol továbbra is teljes körű banki szolgáltatást nyújtása történik. A Bank sikeresen bevezette a vállalati ügyfelek cash management igényeit maximálisan kiszolgáló Raiffeisen Electra elektronikus banki platformot, melynek köszönhetően a megszokott Terminál alkalmazás mellett az ügyfelek Interneten és okostelefonon is tudják intézni napi banki ügyeiket.

A Pénzügyi Intézmények területén nagyon jó évet zárt. Jelentősen növelte ügyfél-és letétkezelési állományát, csatlakozott a forint CLS rendszerhez.

A Bank Pénz-, Deviza- és Tőkepiaci Főosztálya (Markets) - a Magyar Nemzeti Bank statisztikái alapján - 2016-ban a második legnagyobb devizaforgalmat bonyolította az országban és a Budapesti Értéktőzsde derivatív szekciójának ismét a legnagyobb szereplője lett. Elsődleges államkötvény forgalmazóként a hazai kötvénypiac meghatározó résztvevői volt.

3.1.2. Kis- és középvállalatok

A 2016-os év több pozitív változást hozott a Bank kis- és középvállalati ügyfelei számára. Stratégiai cél, hogy vállalkozó partnereivel szoros együttműködést, partneri kapcsolatot, tanácsadói bizalmat építsen ki és ezeket fenntartva megtalálja a mindkét félnek megfelelő, optimális pénzügyi megoldásokat. Ennek megfelelően megújította KKV oktatási stratégiáját és kapcsolattartási politikáját, aminek segítségével a tapasztalt tanácsadó kollégák hatékonyan tudnak segíteni, akár a megfelelő bankszámla kiválasztásáról, összetettebb tranzakcionális szolgáltatásokról, akár finanszírozási megoldásokról van szó. Örömmel ad okot, hogy a 2015-ös fióki hálózat átstrukturálása után, 2016-ban tovább növekedett vállalkozói ügyfelei száma, közel 8.000 új ügyfélszerzéssel ismét Magyarország három legdinamikusabb bankja közé tartozik, mely a fiókhálózat méretével összehasonlítva az egy fiókra eső új ügyfélszerzésben az első helyet jelenti. A teljes ügyfélállományát és piaci részesedését tovább növelte: KKV ügyfelei száma 2016 végén már több mint 45.000 vállalkozásból áll. Az ügyfelei elégedettségét (NPS) rendszeresen méri, mely a tavalyi évben is kimagasló volt, átlagosan 35 pont körül vs. 22 pont 2015-ben.

2016-ban tovább folytatta a Raiffeisen Üzlettárs Klub tevékenységét. Rendezvényeiről a résztvevők továbbra is nagyon pozitív visszajelzéseket és értékeléseket adtak, és tagjai még magasabb NPS elégedettséget mutattak (NPS=51). Az üzlettárs klub keretében országszerte szervez konferenciákat, különleges rendezvényeket, üzleti reggeliket. A rendezvényeken neves szakértők segítségével ügyfelei a banki kérdések mellett a vállalatvezetés más területein is bővíthették ismereteiket. Ügyfelei a Klub keretein belül új üzleti kapcsolatokat építenek ki és részesülhetnek exkluzív partneri kedvezményekből is.

Az év során a makrogazdasági környezet is kedvező maradt: a GDP növekedése és a hitelpiac felélénkülése is erősítette a vállalkozások üzleti aktivitását. 2016-ban az elmúlt négy évhez képest rekord mennyiségű új hitelt helyezett ki, ennek köszönhetően PHP növekedési vállalását bőven túlteljesítette.

Továbbra is népszerű az Devizaváltás Azonnali Árfolyamon szolgáltatás, ahol a Bank ügyfelei DirektNet internetbank segítségével gyorsan, díjmentesen, versenyképes árfolyamon válthatnak devizát export-import tevékenységükhöz, vagy devizahitel törlesztésükhöz. 2015-ben bevezetett új elektronikus vállalati banki rendszerét, az ELECTRA-t továbbfejlesztette, melynek segítségével számos új funkciót vehetnek igénybe ügyfelei. Párhuzamosan elkezdte a piacon már kevésbé versenyképes Raiffeisen Expressz elektronikus banki rendszerének lekapcsolását.

A bankkártyás és internetes vásárlások növekvő száma megköveteli a vállalkozásoktól a korszerű készpénz-kímélő fizetési módok biztosítását. Ehhez a Bank együttműködő partnere (SIX) segítségével továbbra is versenyképes megoldást kínál, valamint egyfolytában törekszik a korszerű fejlesztésekhez. Az idei év fejlesztéseinek köszönhetően a SIX POS termináljai Erzsébet kártyát is el fognak tudni fogadni, és számos új terminál és konstrukció lesz elérhető ügyfeleinek a termékpalalettán.

Az alacsony kamatkörnyezet ellenére az üzletág-jövedelmezőség tovább javult. Az ügyfélszám növekedése mellett, többek között a banki forrásállományok és a tranzakciós volumen növekedése is jelentősen hozzájárult a szegmens pénzügyi jövedelmezőségének javulásához, és rekord méretű nyereséghez. 2016-ban a működési költségek jelentős mértékben, a kockázati költségek pedig kis mértékben tovább csökkentek, valamint a nem teljesítő hitelek állományát is tovább csökkentettük, és ezzel 2016 év végén elértünk egy 5%-alatti NPL rátát.

3.1.3. Lakossági ügyfelek

A Lakossági üzletág jelentős pozitív eredménnyel zárta a 2016-os évet, melyhez nagymértékben hozzájárult a költséggazdálkodás, a tervezettnél kedvezőbb mértékű kockázati költség és a céltartalék-felszabadítás.

A Bank 2016-ban hosszú távú stratégiájának megfelelően az ügyfélkapcsolat alapú szegmenseket helyezte fókuszba, azaz a Premium és Private Banking szegmenseket. A fiókhálózat 2015-ös racionalizálása következtében a bank költségbázisa közel 20%-kal javult. Emellett a kiszolgálási színvonal és az ügyfél elégedettség továbbra is magas értéket mutat, a teljes banki Net Promoter Score az ügyféle elégedettségre vonatkozó mérésszám - javult minden szegmensben, továbbá az ügyfél elvándorlás is messze elmaradt a tervezettől. Ezzel párhuzamosan a bank elindította 3 éves Digitális programját, mellyel az alternatív csatornák nagymértékű megerősítését célozza.

Lakossági források terén a bank piaci részesedése 6,4%-ra nőtt 2016-ban. Ezen belül, a bank lakossági ügyfelei 36%-kal magasabb állományt tartanak folyószámlán, mint 2016 év végén, elsősorban a folyamatosan növekvő elsődleges ügyfélkörnek, a Premium ügyfelek akvizíciójának és a piaci kamatkörnyezetnek köszönhetően. A folyószámla állomány növekedése jelentősen meghaladja a lekötött betéti állomány csökkenését. Folyószámla állományok tekintetében a bank piaci részesedése 5,9%-ról 6,7%-ra emelkedett.

2016-ban 309,7 milliárd Ft-ra nőtt a lakossági ügyfelek befektetési állománya, ez szegmensenként eltérő képet mutatott. A Premium Banking befektetések 8%-ot nöttek, míg a lakossági szegmens állománya csökkent. Az állampapírokból kezelt vagyont 14%-ot nőtt 2016-ban, elsősorban a termék kedvező hozamának köszönhetően.

Összességében a lakossági megtakarítások tekintetében - kötvényekkel és befektetési alapokkal együtt - a Bank 683 milliárd Ft-os összesített kezelt vagyonnal zárta a 2016-os évet.

2016 a lakossági hitelezésben a fordulat éve volt nem csupán Magyarországon, de a Raiffeisen Bankban is, ugyanis jelentősen megnőtt az érdeklődés a lakossági hitelek iránt. Ez a növekedési potenciál vezérelte 2016-ban a Bank hitelezési stratégiáját is és eredményeit is.

Fedezett hitelek területén a Bank 2016-ban több új terméket is bevezetett, mint pl. 5 ill. 10 éves fix kamatozású hitel, és a Családi Otthontörlesztési Kedvezmény. Az új termékeknek köszönhetően az új jelzálog kihelyezés volumenben 68%-kal emelkedett 2015-höz képest.

A fedezetlen hitelezés is jelentősen bővült 2016-ban, termékenként eltérő mértékben: az új hitelkihelyezés volumenben 76%-kal nőtt hitelkártya; 18%-t személyi kölcsön, és 9%-t folyószámlahitel esetén.

A hitelezés fellendülése összességében azonban nem tudta kompenzálni a teljes hitelállomány további lemorzsolódását, köszönhetően az alacsony kamatkörnyezet által kiváltott jelentős előtörlesztési tendenciának. Ez különösen a lakossági szegmenst érintette hátrányosan, ahol 15,9%-os csökkenés volt tapasztalható a teljes hitelállományban. Ezzel szemben a Premium Banking szegmens teljes hitelállománya tovább nőtt 8,7%-kal.

Összességében a Bank piaci részesedése csökkent a lakossági hitelállomány vonatkozásában, így 2016 végén a piaci részesedés 5,5% volt.

A Bank továbbra is kiemelkedő figyelmet fordít a törvényi megfelelésre, ennek szellemében került implementálásra a lakossági hitelezésre vonatkozó EU direktíva 2016 márciusában. Ezen felül az új jogszabályoknak eleget téve bevezetésre került az Alapszámla, illetve a bankváltási folyamat átalakításra került, az Európai Unió irányelvek mentén.

3.1.4. Private Banking Ügyfelek

A Friedrich Wilhelm Raiffeisen Private Banking célja: ügyfelei családi vagyonának megőrzése, gyarapítása és nemzedékről nemzedékre örökítése.

A Bank tapasztalt tanácsadói szakértő munkájával ügyfelei részére biztonságot, kényelmet, diszkréciót és személyre szabott egyedi megoldásokat biztosít.

2016-os év kiemelkedő eredményei és eseményei:

A Friedrich Wilhelm Raiffeisen Private Banking fennállásának legsikeresebb évét zárta 2016-ban. A Bank ügyfeleit megtisztelő bizalmának köszönhetően a kezelésére bízott vagyon az év végére elérte a 435 milliárd Ft-ot, ami 22%-os növekedést jelent az előző évhez képest. Ez az átlag feletti növekedés tovább erősíti piaci pozícióját. Magyarország leggazdagabb családjainak kiszolgálását valósítja meg, a belépési limit 70 millió forint, az egy családra jutó átlag vagyon 194 millió Ft.

Kiemelt magánügyfelei elégedettségének megteremtése és fenntartása elképzelhetetlen személyre szabott megoldások és a legmagasabb szolgáltatási színvonal nélkül. 2016-ban is jelentős összegeket investált új termékek és szolgáltatások bevezetése, valamint IT rendszereinek és banki tanácsadói tudásbázisának fejlesztése érdekében. Személyes tanácsadói országszerte várják ügyfeleit kényelmes, kellemes légkörű és diszkréciót biztosító Private Banking bankfiókokban, valamint igény esetén, előzetes telefonos egyeztetés után hához is mennek az ország bármely pontján.

Befektetési tanácsadói felkészültsége ügyfelei bizalmának alapja. A pénzügyi műveletek azon bonyolult - időt és állandó figyelmet igénylő - mozzanatait, amelyek a vagyon megőrzését, illetve gyarapítását célozzák, csak szakemberek képesek valóban hatékonyan átlátni. Befektetési tanácsadói azokat a pénzügyi konstrukciókat kutatják és ajánlják, amelyek az ügyfelei vagyonának hosszú távú kezelése szempontjából nélkülözhetetlenek.

A Bank tanácsadói proaktívan ellátják ügyfeleit a döntésekhez szükséges információkkal, valamint szakmai tapasztalataikkal segítik a szükséges értékpapírok kiválasztását. Ügyfelei kockázatvállalási hajlandósága és az elérni kívánt hozam alapján testre szabják a befektetési portfóliókat és értesítést küldenek, ha a piacon olyan információ merül fel, amely a portfólió szempontjából lényeges lehet.

A Friedrich Wilhelm Raiffeisen Private Banking fennállásának 20. évét ünnepelte a 2016-os esztendőben. A Bank büszke arra, hogy a szolgáltatásunk alapját képező értékei e húsz év alatt állandóak maradtak és ügyfelei megelégedésére szolgálnak.

3.1.5. Pénzügyi intézmények

A pénzügyi intézményi ügyfélkör stratégiaiilag kiemelt fontosságú a Raiffeisen Bank számára. Ez a szegmens mérsékelt hitelezési kitettség és tőkeszükséglet mellett jutaléktúlsúlyos bevételt, biztos forrásállományt és stabil, hosszútávú ügyfélkapcsolatokat jelent. A terület rizikó költsége elenyésző és a költség szint is alacsony.

Az üzletág kiemelt célcsoportja a hazai biztosítók, befektetési alapkezelők, pénztárak, illetve hazai és nemzetközi pénzintézetek és befektetési szolgáltatók.

A Bank a 2016-os év során is kiemelkedő eredményeket ért el az értékpapír- és befektetési szolgáltatások, valamint a letétkezelés területén. A bankcsoport bécsi központjában megerősített csoportszintű vezetés támogatásával piacon egyedülálló megoldást kínál az ügyfelei Közép-Kelet Európába irányuló befektetéseinek letétkezelésére és elszámolására. A megújított letétkezelési termék piaci elismerését bizonyítja, hogy 2016-ban több új hazai és nemzetközi ügyfél választotta a Raiffeisen megoldását.

Az egyre csökkenő kamatkörnyezetben intézményi befektető ügyfélkörben továbbra is erős igény mutatkozik az egyedileg strukturált befektetési eszközökre, valamint a pénz-, deviza- és tőkepiaci kereskedési főosztály által kínált befektetési termékekre. A befektetési termékek széles körének értékesítésével valamint a portfóliókezeléssel kapcsolatos termékei segítségével jutalékbevételei 2016-ban is tovább növekedtek.

A Pénzügyi Intézmények terület több banki- és az egész magyar tőkepiacot érintő projektben vállalt vezető szerepet. Mind az ügyfelek mind pedig a szakma egyértelmű pozitív visszajelzései bizonyítják, hogy a Raiffeisen Bank a regionális pénz- és tőkepiacokon az egyik legerősebb márkánév.

3.1.6. Leányvállalatok

Raiffeisen Lízing Zrt.

A Bank 50%-os tulajdoni hányadában állt Társaság kapcsán 2014-ben új stratégiai döntés született, melynek értelmében az új üzleti tevékenységet a Raiffeisen Lízing Csoporton belül egy másik lízingszolgáltató fogja folytatni, míg a Társaság tevékenysége középtávon megszüntetésre kerül.

Ennek megfelelően elsősorban a tevékenysége fokozatos megszüntetésének végrehajtásával kapcsolatos tevékenységet folytatott 2015-ben.

2016 elején a Társaság ajánlatot kapott a tulajdonában lévő részesedés megvásárlására, végül 2016 augusztusában sor került a cég Csoporton kívül történő eladására.

Raiffeisen Corporate Lízing Zrt.

A 100%-os banki tulajdonú vállalat a Raiffeisen Lízing Csoport tagjaként 2014-ben új stratégiát dolgozott ki. Eszerint a csoporton belül a Társaság veszi át az összes új lízingfinanszírozási tevékenységet függetlenül a lízingtárgy jellegétől. Az új stratégiának megfelelően a Társaság neve 2015-ben Raiffeisen Corporate Lízing Zrt-re változott, tevékenységi köre pedig kibővült kizárólag fogyasztónak nem minősülő ügyfelek részére, berendezések vásárlása céljából történő hitel- és pénzkölcsön nyújtással.

Az általános piaci, gazdasági helyzet a legtöbb szegmensben kisebb javulást mutatott, részben a jelentős kamatkedvezményeket kínáló speciális refinanszírozási programok (Eximbank, MNB NHP, MFB) térhódításának is köszönhetően. Eszközfinanszírozás terén a közép- és nagyvállalati szegmensben tovább erősödött a banki ügyfelek lízingigényeinek kiszolgálása. 2016 végére megszületett a kisvállalatok kiszolgálását célzó új lízingfinanszírozási program, ami alapján 2017 folyamán újraindul a szegmensben is a lízingtevékenység. Ingatlanfinanszírozás terén szintén elsősorban a közép- és nagyvállalati ügyfélkört tekinti célcsoportnak a Társaság. Lakossági ügyfelek kiszolgálását továbbra sem tervezi sem ingatlan, sem személygépjármű vonatkozásában.

2017-ben a Társaság folytatja a korábban megkezdett stratégiáját, aminek középpontjában a közép- és nagyvállalati ügyfelek ingatlan- és/vagy eszköz beruházásainak lízingfinanszírozása, a kisvállalati szegmens lízingkiszolgálásának újraindítása, a portfólió jó minőségének megőrzése, valamint a költséghatékony működés biztosítása céljából a költségek alacsony szinten tartása áll.

Raiffeisen Autó Lízing Kft.

A Társaság a Raiffeisen Corporate Lízing Zrt. 100%-os tulajdonú vállalata. A kedvező piaci tendenciák figyelembevételével a Társaság 2016-os évi stratégiájában a fő irányvonal a banki ügyfelek új operatív lízingigényeinek kiszolgálása volt, kizárólag a közép- és nagyvállalati szegmensben és jellemzően autó- és nagyhaszonjármű flottákra vonatkozóan. Ennek következtében az új portfólió a Csoport tagjai mellett elsősorban – szigorú egyedi elbírálás alapján - kiváló bonitású banki ügyfelek kiszolgálásával is bővült. Más szegmensekben és más lízingtárgyak vonatkozásában az operatív lízing (tartós bérlet), mint szolgáltatás nyújtása és nagyobb volumenű új ügyletkötés továbbra sem preferált.

2017-ben a Társaság nem tervezi a jelenlegi stratégia lényegi újragondolását.

Raiffeisen Energiaszolgáltató Kft.

A társaságot a Raiffeisen Lízing Zrt. alapította abból a célból, hogy pénzügyi befektetőként részarányt szerezzen az energetikai piaci szegmensben.

A társaság külön-külön projektársaságokban megvalósuló saját, vagy részben saját beruházásait a Bank közvetlenül finanszírozza, a cég pedig üzemeltetési szolgáltatást, műszaki és pénzügyi tanácsadást nyújt az egyes projektársaságok részére.

2015-ben a Raiffeisen Lízing Zrt. értékesítette 100%-os üzletrészt a Banknak.

A társaság egyetlen megmaradt, 2016-ban üzemeltetési szakaszban lévő projektje a Euro GreenEnergy Kft. Figyelembe véve a kedvező gazdasági környezetet és a projektcéggel erős pénzügyi helyzetét, a Társaság 2016 folyamán kétszer is tőkeleszállítást hajtott végre.

A 2017-es tevékenység fókuszában a Euro GreenEnergy Kft. szakszerű és hatékony adminisztrációs és pénzügyi működtetése áll, ugyanakkor megfelelő piaci körülmények esetén a Társaság nem zárkózik el részesedése értékesítése elől sem.

Euro GreenEnergy Kft.

Az Euro GreenEnergy Kft. a Raiffeisen Energiaszolgáltató Kft. 100%-os tulajdonú leányvállalata. Tevékenysége villamosenergia-termelés, melyet a Bőny térségében megvalósított szélenergiás park üzemeltetésével végez. A Társaság üzletmenetében lényeges változás nem várható a közeljövőben, vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzete a terveknek megfelelően alakul. A Társaságnak nincsenek alkalmazottai, a

szélerőművek helyszíni üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat üzemeltetési szerződés keretében egy megbízott üzemeltető vállalkozás, az adminisztrációs és pénzügyi működtetést pedig a tulajdonos látja el. A Társaság törzstőkéje 2016 során két lépésben csökkentésre került és további tőkeleszállítás várható a következő években.

Raiffeisen Biztosításközvetítő Kft.

A Bank 100%-os tulajdonában áll. A Társaság fő tevékenységi köre a biztosításközvetítés, elsősorban a Raiffeisen Bankcsoport tagvállalatainak részére. Kiemelkedő az együttműködés a Bankcsoport saját eszközeinek kezelését végző területtel, a Bank ügyfélhiteleivel kapcsolatos biztosítékainak értékelését végző főosztállyal, a Kis- és Középvállalati (SB), illetve a Private banking főosztállyal (PBD), továbbá az Ingatlan Alappal.

Bár a fő bevételi forrás és az új üzleti lehetőségek továbbra is a lakossági, a kis- és középvállalati területről származnak, a 2015-ben hozott döntés értelmében a nagyvállalati szegmensben is kíván biztosítási termékeket értékesíteni. Az ehhez szükséges folyamatokat 2016-ban kialakították és 2017-től bevezetésre kerülnek.

A befektetési biztosítások terén kedvező feltételek adódtak, kiemelten a nyugdíjcélú biztosítások értékesítésére is. Ugyanakkor az év végével – jogszabályi változás – következtében az összes befektetési biztosítás kivezetésre került. 2017-ben viszont a tervek szerint bevezetésre kerül ezen biztosítások aktualizált verziója.

A Társaság fő bevételi forrása a közvetített üzletek utáni biztosítóktól kapott jutalék.

RB Kereskedőház Kft.

A Társaság a Raiffeisen BankZrt. 100%-os tulajdonában álló kereskedelem-finanszírozási tevékenységet folytató vállalata. Az előző időszak tendenciája folytatódott, azaz a cégvezetés által bevezetett kockázatérzékeny üzleti gyakorlat párosult az ügyfelek részéről jelentkező csökkenő aktivitással, így új ügylet kötésére már nem került sor. A cég eredményét így a fix költségeket nem fedező üzleti volumen következtében előállt veszteség határozta meg. A Társaság 2017. évre is igen visszafogott üzleti aktivitással számol és a Tulajdonos várhatóan tőkeleszállítást fog végrehajtani 2017-ben.

RB Szolgáltató Központ Kft.

A Társaságot a Bank azzal a céllal alapította, hogy bankműveleti központot nyisson és üzemeltessen Nyíregyházán. Tevékenysége telefonos ügyfélszolgálati és értékesítési tevékenységgel indult, ami kibővült telefonos behajtási, hitelbírálati és banki operációs tevékenységgel, továbbá ezen feladatokhoz kapcsolódó adminisztrációs tevékenységgel, majd pedig bérszámfejtési feladatokkal.

A Társaság a működéséhez szükséges eszközbeszerzéseket beruházási hitelből finanszírozza, pénzügyi helyzete és likviditása stabil, működése nyereséges.

A Társaság 2017-es üzleti év során is folyamatai fejlesztésével, a kiszolgálási minőség további javítására törekedve tervezi megbízási tevékenységét végezni.

Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt.

A Társaság a Bank 100%-os tulajdonában áll, 80%-ban közvetlenül, 20%-ban pedig a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltatón keresztül.

A korábban érvényes tendencia - az erős kereslet a befektetési jegyek iránt - megállt, a lakossági állampapírok által támasztott egyre erősebb verseny pedig sok befektetőt áttért a befektetési alapok piacáról. Mivel nem sikerült megállítani a pénzpiaci alapokból történő kiáramlást és a kockázatosabb vegyes és abszolút hozamú alapok felé irányítani az ügyfeleket, az alapokban kezelt vagyon mintegy 16%-kal csökkent és a Társaság eredménye is romlást mutatott.

A Társaság ugyanakkor folytatta termékszettjének átalakítását. A termékportfólió megreformálásának keretében például részvény alap nyersanyag alappá, eurós likviditási alap eurós kötvény alappá került átalakításra. Módosította a Társaság az ingatlan alap stratégiáját is, illetve együttműködésben a Raiffeisen Csoport osztrák alapkezelőjével új alapcsaládot indít 2017-től.

A Társaság 2017 során is folytatni kívánja a 2015-ben megkezdett intenzív termékfejlesztést a lakossági és privátbanki üzletággal együttműködve. A meglévő alapok befektetési stratégiájának további átalakításával, esetleg új alapok indításával kívánja javítani alapjai versenyképességét és növelni a magasabb jövedelmet biztosító alapok súlyát a kezelt alapok körében. Összességében a jövedelemtermelő képességének jelentős javulására számít a Társaság.

Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt.

A Bank 100%-os tulajdonú leányvállalatának fő tevékenysége: máshová nem sorolt egyéb gazdasági szolgáltatás. A Társaság több vagyongazdálkodó cégben is szerzett egyéb részesedést, de azokat időközben eladta.

2015 végén három 100%-os tulajdonú lányvállalattal rendelkezett. Az üzleti év során két leánycége, az SCTAI Angol Iskola Kft. és az ő tulajdonában lévő SCT Beruházás Kft. piaci tender keretében értékesítette teljes ingatlanvagyonát, miután tulajdonosi döntés született ezen cégek Társaságba való beolvadásáról. A cégbírósági bejegyzés ugyan még 2015-ben megtörtént, de a jogutód csak 2016.01.01-vel kezdte meg működését.

2016-ban a Bank tőke kivonással megvalósuló tőkeleszállítást hajtott végre. 2017-es tervek szerint a Társaság átalakulással szétválna és a két jogutód beolvadna a Bank hasonló profilú leányvállalataiba.

SCTS Kft.

A Társaság a Bank 100%-os tulajdonában áll. Tevékenységének eredeti célja több szentendrei ingatlan megvásárlásával és új szabályozási terv készítésével egy kereskedelmi felépítmény megvalósítása volt. A gazdasági válság következtében azonban arra kényszerült, hogy felülvizsgálja a korábban tervezett fejlesztési koncepció megvalósíthatóságát és a megváltozott piaci körülményekhez való igazítását. 2015-ben a Társaság tárgyalásokat folytatott az Ingatlanok értékesítésével kapcsolatban, végül 2016-ban egy sikeres tender következményeként a Társaság minden ingatlanja értékesítésre került. Bár a befolyt vételárból több tartozását kiegyenlítette, a saját tőkéje negatívba fordult, ennek rendezésére 2016-ban megkezdődtek a tárgyalások.

SCT Beruházás Kft.

A Társaság az SCTAI Angol Iskola Kft. 100%-os tulajdonú vállalata volt, mely ingatlanbérbeadással foglalkozott. 2015-ben értékesítette a tulajdonában álló ingatlant és a befolyó összegből a banki hitele teljes mértékben visszafizetésre került. Még ugyanebben az évben tulajdonosi döntés született arról, hogy a Társaság 2015. december 31-ével – anyavállalatával együtt – beolvad a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt-be.

SCTAI Angol Iskola Kft.

2015-ben a Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt. 100%-os tulajdonosává vált a Társaságnak. A Társaság bérleménybe adta a telket és az azon lévő iskolaépületet, amit maga is bérelt leányvállalatától. 2014-ben megvásárolta az SCT Beruházás könyveiben szereplő sportpálya-beruházást, majd 2015-ben – jelentős eredménnyel - értékesítette az ingatlanjait, a banki hitele pedig teljes mértékben visszafizetésre került. 2015-ben tulajdonosi döntés született, így a Társaság 2015. december 31-ével – leányvállalatával együtt – beolvadt a tulajdonos Raiffeisen Gazdasági Szolgáltató Zrt-be.

SCTB Kft.

A Bank rendelkezik a Társaság 100%-os üzletrészeivel. Tevékenysége: saját tulajdonú ingatlanok adásvétele. Jellemzően a Raiffeisen Bank hitelezési veszteségének mérséklése érdekében a Bank jelzálogjogával terhelt ingatlanokat és eszközöket felszámolási és végrehajtási eljárás során vagy vételi jog lehívásával veszi át. A vásárlások forrásául a Raiffeisen Bank hitelei szolgálnak.

2012-2016 időszakban értékesítésre került a legtöbb ingatlan, a befolyt vételárakból pedig valamennyi hitele visszafizetésre került. A 2017-es cél: a megmaradt ingatlanok eladása.

A korábbi években a Társaság saját tőkéje negatív lett, így a tulajdonos 2016-ban a tőkét emelt, amely még ugyanebben az évben bejegyzésre is került.

SCT Kárász utca Kft.

A Bank 100%-os tulajdonú leányvállalata. A Társaság tevékenysége ingatlankezelés, birtokában van egy szegedi Kárász utcai ingatlan bérleti joga, amit úgy hasznosít, hogy továbbadja albérletbe a Banknak. A bankfiók-beruházás a Raiffeisen Banktól felvett hitelből valósult meg.

A tulajdonos döntése alapján 2015. szeptember 30-án a Társaságba olvadt az SCT Tündérkert Kft. és a Butár Kft. Ezzel jelentősen megnőtt a saját tőke, azon belül is az eredménytartalék, amely osztalék kifizetésére is fedezetet nyújtott.

Raiffeisen Ingatlan Üzemeltető Kft.

A Raiffeisen Befektetési Alapkezelő Zrt. 100%-os tulajdonú leányvállalata. A Társaság tevékenysége ingatlanüzemeltetés, így például bevásárlóközpontok, irodaházak, ipari és kereskedelmi ingatlanok, bankfiókok üzemeltetése.

A 2017-es tervben a legnagyobb megbízója, a Raiffeisen Ingatlan Alap ingatlanportfoliójában szereplő elemek részleges értékesítése is szerepel.

4. FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI NYILATKOZAT

A felelős társaságirányítás a Bank legfőbb céljainak alapvető eszköze, a hosszú távú értékteremtés előfeltétele. A társaságirányítás feladata a megfelelő egyensúly, működési rend kialakítása a tulajdonosok, az ügyfelek, a munkavállalók, az üzleti partnerek és a szélesebb közönség között. A Raiffeisen Bank Zrt. működése során maradéktalanul betartja a rá vonatkozó jogszabályokban és MNB rendelkezésekben foglaltakat. A Bank felépítését és működési feltételeit az Egyedüli Részvényes által elfogadott Alapító Okirat, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza. A Bank a társaságirányítási gyakorlatát folyamatosan felülvizsgálja, fejleszti.

4.1.1. Elsődleges döntéshozó szervek

1. Irányító szerv

Egyszemélyes részvénytársaságként a Bank legfőbb döntéshozója az Egyedüli Részvényes. A Közgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekben az Egyedüli Részvényes írásban dönt.

2. Ügyvezető szerv

Igazgatóság

A Bank stratégiai irányítását az Igazgatóság látja el, hatáskörét a hatályos jogszabályok, a Bank Alapító Okirata, az Egyedüli Részvényes határozatai, valamint az Igazgatóság ügyrendje szabja meg.

Az Igazgatóság jogait és feladatait testületként gyakorolja. Az Igazgatóság kilenc tagból áll, akik közül kettő a társasággal munkaviszonyban is áll. Az Igazgatóság tagjait az Egyedüli Részvényes választja meg legfeljebb ötévi időtartamra, és a tagok újraválaszthatók. Az Igazgatóság tagjaira vonatkoznak mindazok a kötelezettségek, illetve tiltó szabályok, amelyeket a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény a vezető állású személyekre megállapít.

Igazgatóság tagjai:

- Dr. Johann Strobl (elnök)
- Berszán Ferenc (külső tag)
- Andreas Gschwenter (külső tag)
- Nicolaus Hagleitner (külső tag)
- Klemens Haller (külső tag)
- Kementzey Ferenc (belső tag)
- Dr. Karl Sevelda (külső tag)
- Dr. Herbert Stepic (külső tag)
- Mag. Heinz Wiedner (belső tag)

Igazgatóságban érvényesül a külső tagok többségének elve. Az Igazgatóság személyi összetétele biztosítja, hogy a szakértelem, a tapasztalat és a fentiekben túlmenő függetlenség egyformán jelen legyen a döntéshozatali eljárásokban.

Az Igazgatóság szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik. Az ülésekről jegyzőkönyv készül, és a határozatok dokumentálásra kerülnek. Az igazgatóság határozatait ülés tartása nélkül, írásos szavazással is meghozhatja. 2016 folyamán az Igazgatóság 4 alkalommal ülésezett, és 7 alkalommal hozott írásos szavazással határozatokat.

Az Igazgatóság képviseli a társaságot bíróságok és más hatóságok előtt, valamint harmadik személyekkel szemben. Két belső igazgatósági tag az ügyek meghatározott csoportjaira nézve a Bank munkavállalóit együttes aláírási jogosultsággal ruházhatja fel. A képviselőre feljogosított munkavállaló képviseleti jogát másra nem ruházhatja át.

Az Egyedüli Részvényes kizárólagos hatáskörébe tartozó alapító okirat módosítására, az alaptőke felemelésére vagy leszállítására, valamint a társaság számviteli törvény szerinti beszámolójának és az adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslatnak az előterjesztése az Igazgatóság kiemelt feladata.

Az Igazgatóság hatáskörébe tartozik még többek között:

A társaság működési és üzletpolitikai irányelvek megállapítása; az éves üzleti terv elfogadása; a Bank szervezeti felépítésének és az egyes management tagok feladatkörének jóváhagyása, a Bankcsoporthoz tartozó leányvállalatok, projektársaságok alapításának, megszüntetésének, közös vállalat létrehozásának, üzletrészszerzésnek engedélyezése; a Bank vezérigazgatójának és vezérigazgató-helyetteseinek kinevezése és felmentése; továbbá a Bank tulajdonában lévő leányvállalatok managementjének, felügyelő bizottságának megválasztásának jóváhagyása.

Az Igazgatósági tagok díjazásának megállapítása a Bank Egyedüli Részvényesének kizárólagos hatásköre a Javadalmazási Politika keretein belül. Az Egyedüli Részvényes az éves beszámoló elfogadásával egyidejűleg értékeli az igazgatósági tagok munkáját és dönt a díjazás mértékéről.

Igazgatóság által létrehozott bizottságok

Javadalmazási Bizottság

A Javadalmazási Bizottság az Igazgatóság által létrehozott bizottság, mely előkészíti a javadalmazással kapcsolatban meghozandó döntéseket, támogatást és tanácsadást nyújt javadalmazására vonatkozó elvek kialakítása és végrehajtása során.

Jelölő Bizottság

Jelölő Bizottság az Igazgatóság által létrehozott bizottság, amely kialakítja a Bank vezető testületi tagjainak kiválasztási elveit és annak megfelelően jelölteket állít, valamint javaslatot tesz a Bank és a Bankcsoport vezető testületi tagjaira, valamint vezető állású és kulcspozíciót betöltő alkalmazottaira előírt követelményeknek való megfelelés vizsgálatának alapelveire és keretrendszerére.

Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság

A Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság az Igazgatóság által létrehozott bizottság, amely döntéstámogató funkciót tölt be, véleményezi a Bank kockázatvállalási stratégiáját és a kockázatvállalási hajlandóságát, támogatja a kockázatvállalási stratégia végrehajtásának felügyeletét.

Management (ügyvezetés)

A Bank operatív vezetését a management látja el. A management önállóan jogosult eljárni, dönteni minden olyan ügyben, amely nem tartozik az Egyedüli Részvényes, illetve az Igazgatóság hatáskörébe. A management tagjai feladatkörüket az Igazgatóság által meghatározott módon felosztva gyakorolják, azonban az üzletvitel szempontjából jelentős döntéseket egységes testületként hozza meg. A management működését a vezérigazgató irányítja.

Management tagjai:

- Mag. Heinz Wiedner vezérigazgató
- Ralf Cymanek vezérigazgató-helyettes
- Radovan Dunajsky vezérigazgató-helyettes
- Kaliszky András vezérigazgató-helyettes
- Kementzey Ferenc vezérigazgató-helyettes

4.1.2. II. Másodlagos döntéshozó szervek

A Bankon belüli másodlagos, delegált döntési hatásköröket a Szervezeti és Működési Szabályzat szerint létrehozott bizottságok gyakorolják. A bizottságok a Bank operatív szervezeti egységei fölött álló testületek, amelyek a külső és belső szabályzók előírásainak megfelelően jöttek létre, a Bank üzleti tervének megvalósításához szükséges operatív döntések meghozatala érdekében. A bizottságok által meghozott határozatok minden, a kérdésben érintett területre nézve kötelezőek.

A legfontosabb másodlagos döntéshozó szervek az alábbiak:

- Vezetőségi ülés
A Management tagjainak rendes tanácskozási és döntési fóruma
- Hitelbizottság
A Bank döntéshozó testülete egyedi vállalati hitelekkel és kockázati limit meghatározásával kapcsolatos ügyekben. A kockázati limitek vonatkozhatnak bankokra, vállalati, KKV, önkormányzati ügyfelekre, esetenként magánügyfelekre.
- Problémás hitelek bizottsága
A Problémás Hitelek bizottsága ülésein megvitatja a problémás eszközök és ügyfelek, a gyengébb ügyfél-minősítésű és megadott fedezettségi szintek alatti limitek kezelését, jóváhagyását.
- Céltartalék képzési bizottság
A Céltartalék képzési bizottság dönt az értékvesztés, céltartalék képzésről. A Bizottság számviteli tekintetben a magyar és IFRS számviteli előírásoknak megfelelő céltartalék és értékvesztés összegek mértékét hagyja jóvá, havi gyakorisággal.
- Projekt bizottság
A Projekt bizottság a Banki fejlesztések projektszerű működésének irányításáért elsődlegesen felelős Management szintű testülete, amely teljes kontrollt gyakorol a banki projekt management felett.
- Eszköz - Forrás Gazdálkodási bizottság

Az Eszköz Forrásgazdálkodási bizottság célja hogy a Bank eszköz forrás szerkezetének alakulása összhangban legyen a kinyilvánított jövedelmezőségi és piacrészesedési célokkal, és ezzel egyidőben szintén megfeleljen az anyavállalat és a Bank belső likviditási, finanszírozási és kamatkockázati limiteknek.

- ICAAP bizottság
Az ICAAP bizottság feladata a tőke megfelelés belső értékelési folyamat megfelelő működésének, jóváhagyásának és továbbfejlesztésének biztosítása: az ICAAP folyamatának számbavétele és az ezzel összefüggő feladatok meghatározása, priorizálása és a végrehajtás nyomon követése, következtetések levonása, eredmények döntéshozatalba való beépítése.
- Működési kockázatkezelési bizottság
A Működési kockázatkezelési bizottság célja, hogy a kockázattűrési limitet meghaladó kockázatokról és a szükséges lépésekről döntéseket hozzanak, és az egyes intézkedések megvalósulását nyomon kövessék
- Piaci kockázatkezelési bizottság
A Piaci kockázatkezelési bizottság fő feladata a Bankban jelentkező piaci és az azzal összefüggő hibrid kockázati faktorok alakulásának nyomon követése, illetve a kockázatmenedzsmenttel kapcsolatos stratégiai döntések meghozatala

4.1.3. Felügyelő Bizottság és Audit Bizottság

A Bank Egyedüli Részvényese által megválasztott Felügyelő Bizottság ellenőrzi a Bank ügyvezetését és üzletvitelét, valamint ellátja az Audit Bizottság feladatait is. A Felügyelő Bizottság összetételében maradéktalanul érvényesül a független tagok többségének elve. A Felügyelő Bizottság előre meghatározott munkaterv szerint ülésezik, megtárgyalja a Társaság helyzetéről készített üzleti jelentést, a belső ellenőri és compliance rendszeres és rendkívüli riportokat, továbbá napirendjére felvehet bármilyen fontosnak ítélt társasági tervet és beszámolót, illetve munkaterve szerint felvilágosítást kérhet, és ellenőrzéseket végezhet a társaság kulcsfontosságú folyamataira és rendszereire vonatkozóan. A magyar számviteli törvény szerinti egyedi és nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok konszolidált éves beszámolóról és az adózott eredmény felhasználásáról az Egyedüli Részvényes csak a Felügyelő Bizottság írásbeli jelentésének a birtokában határozhat.

A Társaság belső ellenőrzési szervezetének a Hpt. által meghatározott keretek közötti irányítása a Felügyelő Bizottság feladata. A Felügyelő Bizottság előzetes egyetértési jogot gyakorol a belső ellenőrzési szervezet vezetői és alkalmazottai munkaviszonyának létesítésével, megszüntetésével, díjazásuk megállapításával kapcsolatos döntéseknél

A Felügyelő Bizottság három tagból áll, és megbízatásuk öt évre szól. A Felügyelő Bizottság munkavállalói tagjának jelölésével, visszahívásával kapcsolatos szabályokat a Banknál működő Üzemi Tanács határozza meg.

Felügyelő Bizottság tagjai:

- Georg Feldscher (elnök)
 - Ursula Wirsching (tag) – 2016. szeptember 30-ig
 - Igaz Katalin (tag) – 2016. szeptember 30-tól
 - dr. Tóthné dr. Szabó Mercedes (tag) - munkavállalói érdekképviselőt delegáltja
- A Felügyelő Bizottság / Audit Bizottság szükség szerint, de évente legalább két alkalommal ülésezik. Az ülésekről jegyzőkönyv készül, és a határozatok dokumentálásra kerülnek. A Felügyelő Bizottság / Audit Bizottság határozatait ülés tartása nélkül, írásos szavazással is meghozhatja. 2016 folyamán az Igazgatóság 2 alkalommal ülésezett, és 5 alkalommal hozott írásos szavazással határozatokat.
- A Felügyelő Bizottsági tagok díjazásának megállapítása a Bank Egyedüli Részvényesének kizárólagos hatásköre a Javadalmazási Politika keretein belül. Az Egyedüli Részvényes az éves beszámoló elfogadásával egyidejűleg értékeli az felügyelő bizottság tagok munkáját és dönt a díjazás mértékéről.

4.1.4. Könyvvizsgáló

Egyedüli Részvényes által megválasztott, és az Igazgatóság által megbízott könyvvizsgáló ellenőrzi a társaság számviteli törvény szerinti beszámolójának valóságát és jogszabályszerűségét. A könyvvizsgáló véleménye nélkül a számviteli törvény szerinti beszámolóról Egyedüli Részvényes nem hozhat döntést. A könyvvizsgáló Egyedüli Részvényes elé terjesztett minden lényeges üzleti jelentést köteles megvizsgálni abból a szempontból, hogy az valós adatokat tartalmaz-e, illetve megfelel-e a jogszabályi előírásoknak.

A Bank könyvvizsgálatát a KPMG Hungária Kft. végzi. A könyvvizsgálónak adott más jelentős megbízásról az Igazgatóság tájékoztatni köteles a Bank Egyedüli Részvényesét és Felügyelő Bizottságát.

4.1.5. Bank alapvető működési elve, vállalatirányítási szerkezete

A Bank működési elve az üzletágak, a támogató funkcionális egységek, valamint az értékesítési hálózat összehangolt működési modellje. A Bank irányítása folyamatalapú szabályozáson alapul. A folyamatok mentén meghatározzák a szervezeti felelősségeket, dokumentálják a támogató informatikai rendszerek kapcsolatát a folyamatok egyes lépéseinél, és további információkat tartalmaznak a megfelelő végrehajtásra vonatkozóan.

A Bank szervezete a Vezérigazgatóhoz és Vezérigazgató helyettesekhez rendelt üzletágakból illetve főosztályokból épül fel. A főosztályok a szakmailag elkülönülő legmagasabb szintű munkaszervezeti egységek, amelyek főosztályvezető irányítása alatt működnek. Az üzletágak ügyfélszegmensekhez igazodó szervezeti egységek, amelyeket üzletágvezető irányít.

A főosztályokon, üzletágakon belül a szervezet tovább tagolódik csoportokra, illetve ha a szervezet mérete vagy tevékenységének összetettsége indokolja, osztályokra. A bankhálózat fiókokból áll, a fiókok Régiókat alkotnak. A fiókokat Fiókvezető, a Régiókat Régióvezető irányítja.

A Bank egységes szervezeti megoldással biztosítja a döntéshozó fórumok, valamint a hatósági és szabályozói kapcsolattartás összehangolását. Továbbá a Bank egyik szervezeti egysége végzi az Egyedüli Részvényessel való kapcsolattartást, amely biztosítja a folyamatos kommunikációt és a működés átláthatóságát az Egyedüli Részvényes számára.

4.1.6. Belső ellenőrzési rendszer

A Management feladata és felelőssége a belső kontrollok rendszerének kialakítása és fenntartása. A szervezet prudens, megbízható és hatékony működésének elősegítése, az ügyfelek és a tulajdonosok érdekeinek védelme, valamint a jogszabályi elvárásoknak való megfelelés érdekében a Bank ügyvezetése független belső ellenőrzési rendszereket működtet. A belső ellenőrzési rendszer független és objektív visszajelzést biztosít a Felügyelő Bizottságon keresztül a tulajdonosoknak is, értékelési elősegítik, hogy a Management megfelelően tudja támogatni a belső kontrollkörnyezet eredményes és kielégítő működését. A Bank belső ellenőrzési rendszer elemei: Belső Ellenőrzési Főosztály, Compliance Officer, Kockázatkezelési területek, Folyamatba épített ellenőrzés, Vezetői Információs Rendszer.

Belső Ellenőrzési Főosztály

A belső ellenőrzési rendszer egyes elemei szabályszerű és hatékony működésének ellenőrzését a Belső Ellenőrzési Főosztály éves tervében meghatározott, illetve szükség esetén rendkívüli vizsgálatok keretében látja el. Az éves belső ellenőrzési terv előre meghatározott módszertan szerint elvégzett kockázatelemzésen alapul, amely az egyes fenyegető körülmények bekövetkezésének valószínűségét és lehetséges negatív hatását igyekszik figyelembe venni, és súlyosság alapján rangsorolja azokat. A független belső ellenőrzés az üzleti folyamatokban rejlő kockázatok teljes skáláját elemzi, és megvizsgálja, hogy a kialakított belső kontrollok rendszere, az alkalmazott eljárások alkalmasak-e ezen kockázatok hatékony kezelésére. Ennek keretében a Bank ügyvezetése korlátlan hozzáférést biztosít minden szükséges információhoz, dokumentumhoz, adathoz és vizsgált tevékenységben, folyamatban érintett személyhez. A Bank Belső Ellenőrzési Főosztálya a tulajdonos Belső Ellenőrzési területének szakmai (módszertani) irányítása és kontrollja mellett működik. A függetlenített belső ellenőrzés a Felügyelő Bizottság és a Management részére rendszeresen objektív és független jelentést készít a kockázatkezelés, a belső kontroll mechanizmusok, valamint a vállalatirányítási funkciók megfelelő működéséről.

A Felügyelő Bizottság előzetes egyetértési jogot gyakorol a belső ellenőrzési szervezet vezetői és alkalmazottai munkaviszonyának létesítésével, megszüntetésével, díjazásuk megállapításával kapcsolatos döntéseknél.

Compliance Office

A jogszabályi előírásoknak és MNB elvárásoknak megfelelően a Bank a compliance kockázatok feltárására és kezelésére - a belső védelmi vonalak részeként - önálló szervezeti egységet működtet, amely az alábbi funkciókat látja el:

- Az etikai szabályok betartásának ellenőrzése, az ezzel kapcsolatos kérdésekben iránymutatás kibocsátása, bejelentések vizsgálatának lefolytatása
- A pénzmosás - és a nemzetközi terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem, valamint a nemzetközi szankciós intézkedések bankon belüli megszervezése, irányítása és koordinálása: bejelentési és ellenőrzési rendszer működtetése, kapcsolattartás az illetékes hatósággal
- Az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés biztosítása, kontrollja, kapcsolattartás az illetékes hatósággal

- A pénzügyi-, és befektetési szolgáltatások elkülönítésére, az információáramlás korlátozására, a bennfentes kereskedelem és piacbefolyásolás tilalmára, valamint a dolgozói ügyletkötésekre vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés biztosítása, kontrollja, kapcsolattartás az illetékes hatósággal
- Érdekkonfliktusokra (összeférhetetlenségekre) vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés biztosítása, kontrollja
- A befektetési szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos jogszabályoknak (pl. Bszt.) való megfelelés biztosítása, kontrollja
- A korrupció elleni intézkedések bankon belüli megszervezése és működtetése

4.1.7. Tájékoztatás, nyilvánosságra hozatal

A Bank a nyilvánosságra hozatali és közzétételi kötelezettségeit a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. (Hpt.), az 575/2013/EU rendelet Nyolcadik része, a Tőkepiacról szóló 2001. CXX. törvény (Tpt.), a Befektetési szolgáltatásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. Törvény (Bszt.), valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény és a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség részletes szabályairól szóló 24/2008. (VIII.15.) PM rendelet rendelkezéseit szigorúan betartva teljesíti a saját honlapján és a MNB által működtetett tőkepiaci közzététel honlapon.

5. A PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK HASZNOSÍTÁSA

Az IFRS és a Számviteli törvény előírásainak megfelelően a Bank a pénzügyi eszközöket a következő kategóriákba sorolta:

- Kereskedési célú pénzügyi eszköz: a rövid távú ár- és árfolyam-ingadozásokból származó nyereség elérése céljából szerzett pénzügyi eszköz.
- Fedezeti célú származékos ügyletek: A Bank fedezeti céllal köt valós érték fedezeti kamat-swap ügyleteket, melyek a fix (fix kamatozású hitel, betét vagy fix kamatozású kibocsátott kötvény) vagy strukturált kamatozású alapügylet beágyazott derivatívájának (strukturált kamatozású kibocsátott kötvények) valós érték változásának ellentételezésére szolgál. A Bank kockázatfedezési céllal alkalmaz portfólió alapú cash-flow fedezeti kétdevizás kamat-swap ügyleteket is, ahol a fedezett portfólió a devizás hitelek és a forint betétek egy csoportja, a fedezés célja pedig a kamatbevétel és kamatráfordítás ingadozásának megszüntetése, ami a referenciakamatok változásából, illetve a forint árfolyamának ingadozásából fakad.
- Keletkeztetett kölcsönök és más követelések a Bank által pénzügyi eszközök, áruk vagy szolgáltatások rendelkezésre bocsátásával létrehozott, rögzített vagy meghatározható fizetéssel járó pénzügyi eszközök, kivéve, ha azokat a Bank rövid távú értékesítési céllal hozta létre.
- Lejáratig tartott pénzügyi eszközök, melyeket a Bank lejáratig szándékozik és képes megtartani.
- Értékesíthető pénzügyi eszközök azok a pénzügyi eszközök, amelyek nem minősülnek kereskedési célú pénzügyi eszköznek, a Bank által keletkeztetett hitelnek, kölcsönnek vagy lejáratig tartott pénzügyi eszköznek. Ebben a kategóriában szerepel elsősorban a befektetési céllal tartott tulajdoni részesedést jelentő befektetés, a befektetett eszközök között kimutatott, nem lejáratig tartott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír.

A Bank számviteli politikája és számos közzététel megköveteli a pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének meghatározását. A valós érték értékelési és/vagy közzétételi célok miatt kerül meghatározásra az alábbiakban leírt módszerek alapján.

Valamennyi pénzügyi instrumentum kezdeti megjelenítése a közvetlenül kapcsolódó tranzakciós költségekkel növelt valós értéken történik (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokat, ahol a tranzakciós költségek közvetlenül az eredményben kerülnek elszámolásra). A szokásos üzletmenet során egy pénzügyi instrumentum valós értéke a kezdeti megjelenítéskor a tranzakciós ár (vagyis az adott vagy kapott ellenérték valós értéke).

A kezdeti megjelenítést követően az aktív piacokon jegyzett pénzügyi instrumentumok valós értéke meghatározásának alapja eszközök esetében a vételi ár, kötelezettségek esetében pedig az eladási ár. Amennyiben független árfolyam nem áll rendelkezésre, megfigyelhető piaci adatokra támaszkodó értékelési technikákkal történik a valós érték meghatározása. A módszer lehet hasonló instrumentumokkal való összehasonlítás, amelyekre megfigyelhető piaci árjegyzés rendelkezésre áll, diszkontált cash-flow elemzés, opcióárazási modellek és a piaci szereplők által általánosan alkalmazott egyéb értékelési technikák. A pénzügyi instrumentumok valós értékét teljesen vagy részben olyan feltételezéseken alapuló technikával is meg lehet állapítani, melyeket nem támasztanak alá az aktuális piaci tranzakciók vagy a megfigyelhető piaci adatok.

A Bank a valós érték meghatározására az alábbi módszertant alakította ki:

a) derivatív ügyletek:

- A határidős deviza forward és futures ügyletek valós értéke az értékelés időpontjában fennálló – az ügylet lejáratú időpontjára vonatkoztatott – határidős árfolyama és a kötési árfolyama különbözetének a lejárat időpontjától az értékelés időpontjáig diszkontált értéke.
- A devizaswap ügyletek valós értéke a határidős lánknak az értékelés időpontjában fennálló – az ügylet lejáratú időpontjára vonatkoztatott – határidős árfolyama és a kötési árfolyama különbözetének a

lejárat időpontjától az értékelés időpontjáig diszkontált értéke. Az értékelő hozamgörbénél figyelembe vesszük az aktuális piaci kamatfelárat.

- A kamat-swap ügyletek és határidős kamatláb megállapodások (FRA) valós értéke az ügyletek várható jövőbeni cash-flowjának az értékelés időpontjára diszkontált nettó jelenértéke.
- A plain vanilla és egzotikus deviza opciók valós értékének meghatározása a módosított Black-Scholes modell alapján történik. Azoknál az egzotikus opcióknál, melyekre nem létezik zárt képlet, ott iteratív eljárás segítségével határozódnak meg az értékek.
- A kétdevizás kamatswap ügyletek valós értéke az ügyletek várható jövőbeni cash-flowjának az értékelés időpontjára diszkontált nettó jelenértéke, ahol az értékeléshez használt hozamgörbébe beépítjük az ezen ügyletek piacára jellemző (országkockázati felárat is megtestesítő) kamatfelárat (basis swap spread).
- A tőzsdei határidős részvény- és indexügyletek valós értékét a tőzsdei ár és a kötési ár különbsége alapján határozzuk meg.

b) értékpapírok:

A kereskedési célú pénzügyi eszközök és az értékesíthető pénzügyi eszközök közé besorolt magyar államkötvények valós értékének megállapítása a Bloomberg információs rendszerben elérhető piaci árakon történik. Egyéb értékpapírok valós értéke azon papírok esetében, amelyeknél ilyen rendelkezésre áll: a tőzsdei záróárfolyam. Amely értékpapírok esetében tőzsdei ár nem áll rendelkezésre, azoknál a valós érték az értékpapír várható jövőbeni cash-flow-jának az értékelés időpontjára diszkontált nettó jelenértéke.

c.) hitelek

Egyes fix kamatozású hitelügyletek valós érték változásának fedezetére a Bank kamatláb swap ügyleteket kötött. Az ilyen IRS ügyletekkel fedezett hitelek valós értéke a várható jövőbeni cash-flow-k mérlegfordulónapra diszkontált nettó jelenértéke. A mérlegben ezek a hitelek valós értéken szerepelnek.

d.) betétek

Egyes strukturált kamatozású betétek valós érték változásának fedezetére a Bank kamatláb swap ügyleteket kötött. A strukturált betétek beágyazott derivatívát tartalmaznak, melyet a Bank a betétről leválasztva, a fedező kamatláb-swappal együtt piaci áron tart nyilván. A mérlegben ezek a beágyazott derivatívák és kapcsolódó kamatswap ügyletek valós értéken szerepelnek.

A strukturát nem tartalmazó, fedezeti elszámolásba bevont betéteket a Bank a mérlegben valós értéken tartja nyilván. A valós érték meghatározása a várható jövőbeni cash-flow-ok mérlegfordulónapra diszkontált nettó jelenértéke.

e.) kibocsátott kötvények

Egyes fix, illetve strukturált kamatozású kibocsátott kötvények valós érték változásának fedezetére a Bank kamatláb swap ügyleteket kötött. Az ilyen IRS ügyletekkel fedezett fix kamatozású kibocsátott kötvények valós értéke a várható jövőbeni cash-flow-k mérlegfordulónapra diszkontált nettó jelenértéke. A strukturált kötvények beágyazott derivatívát tartalmaznak, melyet a Bank a kötvényről leválasztva, a fedező kamatláb-swappal együtt piaci áron tart nyilván. A mérlegben ezek a beágyazott derivatívák és kapcsolódó kamatswap ügyletek valós értéken szerepelnek.

Fedezeti elszámolás

A Bank kockázatkezelési céllal alkalmaz valós érték fedezeti ügyleteket és cash flow fedezeti ügyleteket is. A Bank a fedezeti és fedezett ügyletek piaci értékét havonta meghatározza és megvizsgálja a fedezeti hatékonyságot. A fedezeti hatékonyság vizsgálata során a Bank a regresszió számítás módszerét alkalmazza. A módszer a fedezeti és a fedezett ügylet múltbeli értékelési különbözeteinek változásai közötti erős korreláció meglétét vizsgálja. Hatékonynak tekint a Bank egy fedezeti ügyletet, ha a fedezett és a fedezeti ügylet fő feltételei közel azonosak, a fedezeti ügylet futamideje ugyanolyan vagy legfeljebb olyan hosszú, mint a fedezett ügylet futamideje, valamint ha a regressziós egyenlet determinációs együtthatója 0,8 vagy afelett, illetve ha annak béta értéke a fedezeti kapcsolat során végig 0,8 és 1,25 között van.

6. KOCKÁZATKEZELÉSI ÉS FEDEZETI ÜGYLET POLITIKA ALAPELVEI

A Raiffeisen Bankban az üzleti területektől teljesen elkülönített, független kockázatkezelés működik, a Kockázatkezelésért felelős vezérigazgató-helyettes felügyelete alatt. Az ügyfelek hitelkockázat elemzése és kezelése a Hitelkockázati Főosztály, ill. a Lakossági és KKV Kockázatkezelési Főosztály; a piaci, működési és csalás kockázatok elemzése, valamint a Bázeli III. szabályoknak való megfelelés, tőkeszámítás, portfólió szintű hitelkockázati kockázati modellek fejlesztése az Integrált Kockázatelemzési Főosztály feladata

6.1.1. Hitelkockázatok kezelése (Credit Risk)

A nem lakossági ügyfelek kockázati értékelése, hitelbírálat a egyedi elemzésen és minősítésen (rating) alapul, jellemzően negyedéves pénzügyi monitoring és éves limit-felülvizsgálat mellett. A lakossági illetve mikro-vállalati hitelezésben automatizált, scorecard-alapú bírálat történik.

A hitelezés korlátait az üzleti és kockázati szempontoknak a Bank tulajdonosa és vezetése által meghatározott, kívánatosnak tartott egyensúly jelent, a hitelintézeti törvény és más jogszabályok, továbbá a bank Hitelpolitikai Irányelveinek keretein belül.

Az ügyfelek a gazdasági válság okozta fizetési nehézségeire a Bank hitelátstrukturálási megoldásokkal, késedelem előrejelző folyamatok bevezetésével, a behajtás és követeléskezelés megerősítésével reagált, és 2016 során szignifikáns csökkenést ért el a nem teljesítő ügyfelek állományának csökkenésében.

A Bankcsoport kockázatkezelési folyamatai a Bázeli III. elvárásainak megfelelően működnek. A kockázatok szofisztikált méréséhez szükséges alapadatokat strukturált formában korszerű adattárház tartalmazza. 2012 májusától kezdve már a teljes banki portfólió (vállalati, lakossági és KKV) tőkekövetelményét a fejlett, első minősítésen alapuló (IRB) módszer alapján számszerűsíti a Bank.

A kockázatok mérése és riportolása havi és negyedéves szinten történik a csoport és a szabályozói elvárásoknak megfelelően. A Bankcsoport a kockázati modellek eredményeit széleskörűen alkalmazza az árazás, a hitelezési döntések illetve a stratégiai irányok meghatározása során ezzel biztosítva a Bankcsoport hosszú távú tökemegfelelését, kockázatok tekintetében is stabil, eredményes portfólió kialakítását illetve a rendelkezésre álló tőke hatékony felhasználását.

6.1.2. Működési kockázatok kezelése (Operational Risk)

A működési kockázat kezelésében és szükség szerint a kockázati szint csökkentésében minden szervezeti egység tevékenyen részt vesz (főosztály, régió, leányvállalat). A Bank komoly erőfeszítéseket tesz a működési kockázatkezelési szervezet fejlesztése és a kockázattudatosság növelése érdekében, ami magába foglalja a Bank üzleti céljainak elérését fenyegető működési kockázatok azonosítását, gyűjtését, értékelését, riportolását, monitorálását és kezelését is. A kockázatok azonosításához használt fő eszközök a veszteség-adatgyűjtés, a kockázat indikátorok, a forgatókönyv elemzések, valamint a kockázati önértékelések.

A kockázatkezelés során erős hangsúlyt fektet a Bank a „use test”-re (a működési kockázati szint csökkentésének gyakorlati megvalósítására), aminek keretében a Bank a kockázattűrési szintet túllépő kockázatok esetében kockázatsökkentő intézkedéseket kezdeményez.

A működési kockázatkezelési tevékenység továbbfejlesztése érdekében a Bank előkészületeket tett annak érdekében, hogy implementálja azon standardokat, amelyek a fejlett mérési módszer által támasztott követelményeknek is megfelelnek.

A működési kockázatok megfelelő kezelésére irányuló egyre növekvő felügyeleti, group és helyi menedzsment fókusz, valamint az AMA (Advanced Measurement Approach) bevezetéssel kapcsolatos feladatok minél hatékonyabb koordinációja érdekében az IRD Főosztályon belül megalakult az önálló Működési kockázat kontrollig csoport, amely így a továbbiakban függetlenül működik a Csalás kockázat kontrollig csoporttól

6.1.3. Piaci és likviditási kockázatok kezelése (Market Risk)

A piaci és likviditási kockázatok kezelése a Bankban több szinten, fejlett módszerek és infrastruktúra felhasználásával történik, a monitoring az üzleti területektől függetlenül zajlik. A kockázatok mérése és riportolása napi/heti/havi és negyedéves szinten történik – a csoport és a szabályozói elvárásoknak megfelelően. A kockázatok csoportosítása, mérése, kezelése és a gazdasági tőke képzése a Bank ICAAP folyamatainak keretében történik.

A kockázatok mérése és kontrollja összetett pozíciós, kockázati, stop loss és VaR limitrendszeren keresztül valósul meg, melynek módszertana összhangban van az anyabanki és szabályozói elvárásokkal.

A banki tevékenységhez kapcsolódó piaci és likviditási kockázatok kezelése az alábbi részterületekre terjed ki: kereskedési könyvi és banki könyvi kamatláb-kockázat; a bank likviditásának kockázata going concern

és stressz szemléletben is; a piaci pozíciók illikviditásából eredő kockázat; részvényárfolyam kockázat; devizaárfolyam kockázat; opciós kereskedés kockázata; az OTC derivatív ügyletek partnerkockázata.

6.1.4. Csalási kockázatok kezelése (Fraud Risk)

A csalási kockázat meghatározó eleme a működési kockázatoknak. A kockázatkezelés hatékonyságának növelése érdekében a Bank 2014 folyamán centralizálta a hitelezési csalás kezelést az Integrált kockázatelemzési főosztályon, a csalás és működési kockázat kontrolling csoportban. Az integráció folytatásaként 2015. Q3-tól a nem hitelezési csaláskezelést is az Integrált Kockázatelemzési Főosztály végzi. A teljes bankcsoporti csalás kezelési tevékenységet koordináló HFRM (Head of Fraud Risk Management) funkciót a felső vezetés szintén ezen a területen jelölte ki

7. KÖRNYEZETVÉDELEM

A Társaság nem rendelkezik olyan eszközökkel, melyek környezetvédelmi szempontból kiemelkedő fontossággal bírnának.

8. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

A Raiffeisen Bank a pénzügyi szektor egyik meghatározó foglalkoztatója: 2016. év végén a foglalkoztatottak létszáma 2083 fő volt. A Bank számára kifejezetten fontos, hogy tisztességes és korrekt munkáltatóként végezze tevékenységét, egyrészt maximálisan figyelembe véve és betartva a magyar Munka Törvénykönyve előírásait, másrészt kedvező munka- és karrierfeltételeket biztosítva munkavállalóinak. A toborzás-kiválasztás központilag történik a Humánpolitikai Főosztály tevékenységének keretein belül, ügyelve arra, hogy diszkrimináció ne jelenjen meg a kiválasztás napi gyakorlatában. A Raiffeisen Bank kiválasztási gyakorlata a képzett és kvalifikált munkaerőt célozza meg, ugyanakkor a pályakezdő diplomások számára is lehetőséget biztosít arra, hogy csatlakozzanak a Bankhoz, és intenzív szakmai fejlődési utat járjanak be.

A Bank kiemelt módon törekszik arra, hogy a magyar munkaerő-piachoz viszonyítva méltányos és versenyképes jövedelmet biztosítson dolgozói számára. Az évek óta működő Cafeteria rendszer a választás lehetőségét nyújtja a munkatársak számára abban, hogy a személyes igényeiknek leginkább megfelelő bérén kívüli juttatásokban részesüljenek.

Minden munkavállalóra kiterjed a bank által működtetett teljesítménymenedzsment folyamat, ami keretet biztosít az egyértelmű célkitűzések, építő visszajelzések és megalapozott teljesítmény értékelések megvalósulásához. A teljesítménytől függő, anyagi és erkölcsi elismerések a munkatársakat kimagasló teljesítmény elérésére ösztönzik.

A Raiffeisen Bank komplex képzés-fejlesztési tevékenységet folytat, amelynek fókuszában a szakmai tudás és készségek fejlesztése mellett személyes, vezetői, nyelvi és számítástechnikai készségfejlesztési programok állnak. Éves szinten a Bank munkavállalói átlagosan 3 napot töltenek képzés-fejlesztési eseményeken, programokon. A Bank munkavállalói jóllét programokkal támogatja a munkatársakat abban, hogy minél sikeresebben és eredményesebben tudjanak megbirkózni a mindennapok teljesítmény kihívásaival, stressz helyzeteivel.

A Bank átfogó tehetség- és karrier menedzsment programokat működtet, melyek célja a vezetői és kulcs szakértői pozíciókban dolgozók belső utánpótlásának tudatos nevelése, fejlesztése.

A Bank szervezeti keretein belül végzi tevékenységét a Munkahelyi Tanács, biztosítva a dolgozói érdekek figyelembe vételét.

9. KUTATÁS ÉS KÍSÉRLETI FEJLESZTÉS

A Társaságunk 2016-ben nem folytatott kutatási és kísérleti fejlesztési projektet.

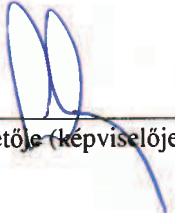
10. TELEPHELYEK BEMUTATÁSA

8400 Ajka, Szabadság tér 4.
6500 Baja, Dózsa György út 12.
5600 Békéscsaba, Andrássy út 19.
2040 Budaörs, Templom tér 22.
1106 Budapest, Őrs vezér tere 25/a.

1011 Budapest, Batthyány tér 5-6.
1072 Budapest, Rákóczi út 44.
1015 Budapest, Széna tér 1/a.
1037 Budapest, Szépvölgyi út 41.
1037 Budapest, Bécsi út 136.
1042 Budapest, Árpád út 88.
1045 Budapest, Árpád út 183-185.
1061 Budapest, Andrássy út 1.
1114 Budapest, Bocskai út 1.
1126 Budapest, Királyhágó tér 8-9.
1117 Budapest, Október huszonharmadika u. 8-10.
1148 Budapest, Örs vezér tere 24.
1117 Budapest, Hunyadi János út 19.
1085 Budapest, Üllői út 36.
1024 Budapest, Lövház u. 2-6.
1066 Budapest, Teréz krt. 62.
1066 Budapest, Teréz krt. 12.
1203 Budapest, Kossuth Lajos utca 21-29.
1181 Budapest, Üllői út 417.
1152 Budapest, Szentmihályi út 137.
1173 Budapest, Ferihegyi út 74.
1054 Budapest, Akadémia utca 6.
1062 Budapest, Váci út 1-3.
1211 Budapest, Kossuth Lajos u. 85.
1139 Budapest, Váci út 81.
4024 Debrecen, Piac u. 18.
4026 Debrecen, Péterfia utca 18.
2400 Dunaújváros, Vasmű út 39.
3300 Eger, Jókai Mór utca 5.
2030 Érd, Budai út 22.
2500 Esztergom, Kossuth Lajos u. 14.
9431 Fertőd, Fő u. 12.
2100 Gödöllő, Gábor Áron u. 5.
3200 Gyöngyös, Fő tér 12.
9024 Győr, Vasvári P. út 1/a.
9022 Győr, Arany János utca 28-32.
6800 Hódmezővásárhely, Kossuth tér 6.
6000 Kecskemét, Kisfaludy u. 5.
8360 Keszthely, Széchenyi utca 1-3.
6200 Kiskőrös, Petőfi S. tér 8.
2900 Komárom, Mártírok útja 14.
7400 Kaposvár, Berzsenyi utca 1-3.
3527 Miskolc, Bajcsy Zs.u. 2-4.
9200 Mosonmagyaróvár, Szent István király útja 117.
8800 Nagykanizsa, Deák tér 11-12.
4400 Nyíregyháza, Korányi Frigyes u. 5.
4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 7.
8500 Pápa, Fő tér 15.
7621 Pécs, Bajcsy Zs u. 11.
7621 Pécs, Irgalmasok útja 5.
9400 Sopron, Széchenyi tér 14-15.
6722 Szeged, Kossuth Lajos sugárút 9-13.

6720 Szeged, Széchenyi tér 15.
8000 Székesfehérvár, Palotai út 1.
7100 Szekszárd, Széchenyi utca 37-39.
2310 Szigetszentmiklós, Vak Bottyán u. 18.
5000 Szolnok, Szapáry út 22.
9700 Szombathely, Fő tér 36.
2800 Tatabánya II., Fő tér 20.
2600 Vác, Széchenyi u. 28-32.
8200 Veszprém, Mindszenty József u. 2.
8900 Zalaegerszeg, Kossuth u. 21-23.

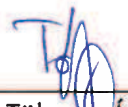
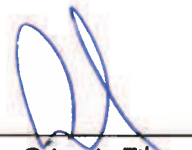
Budapest, 2017. április 21.

A vállalkozás vezetője (képviselője)

KIBOCSÁTÓ NYILATKOZATA

Alulírottak, a **Raiffeisen Bank Zrt.** (székhely: 1054 Budapest, Akadémia utca 6., a továbbiakban: „Bank”) képviselőjében kijelentjük, hogy a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 54. §-a szerinti 2016. évi éves jelentést a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírásaival és a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban, az alkalmazandó számviteli előírások alapján, legjobb tudásunk szerint készítettük el. Az éves konszolidált beszámoló pénzügyi kimutatásai valós és megbízható képet adnak a Bank és a konszolidációba bevont vállalkozások eszközeiről, kötelezettségeiről, pénzügyi helyzetéről, valamint nyereségéről, továbbá a konszolidált vezetőségi jelentés megbízható képet ad a Bank és a konszolidációba bevont vállalkozások helyzetéről, fejlődéséről és teljesítményéről, ismertetve a főbb kockázatokat és bizonytalansági tényezőket.

Budapest, 2017. április 21.

Tölgyes Ágnes
gazdasági igazgató
Gáspár Tibor
főosztályvezető